

BOTAŞ

İLETİM ŞEBEKESİ İŞLEYİŞ DÜZENLEMELERİNE İLİŞKİN ESASLAR

İÇİNDEKİLER

KISIM I

TEMEL UYGULAMALAR

BÖLÜM A GİRİŞ

BÖLÜM B TEMEL İLKELER

BÖLÜM C TAŞIYICININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

BÖLÜM D TAŞITANLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

BÖLÜM E İLETİM ŞEBEKESİNE İLİŞKİN BİLGİLER

BÖLÜM F GAZ YILI ÖNCESİNDE SİSTEME GİRİŞ BAŞVURU ŞARTLARI¹

BÖLÜM G GAZ YILI İÇİNDE SİSTEME GİRİŞ BAŞVURU ŞARTLARI²

BÖLÜM H İLETİM ŞEBEKESİNE BAĞLANMAK İÇİN SİSTEME GİRİŞ BAŞVURU ŞARTLARI

BÖLÜM I SİSTEME GİRİŞ UYUŞMAZLIKLARI

KISIM II

İŞLETME HÜKÜMLERİ

BÖLÜM 1 TANIMLAR VE YORUMLAMA

BÖLÜM 2 KAPASİTE REZERVASYONU, DEVRİ, AKTARIMI, KULLANIMI

BÖLÜM 3 SEVKİYAT KONTROL VE SİSTEM DENGELEME

BÖLÜM 4 DAHİLİ KULLANIM GAZI

BÖLÜM 5 GİRİŞ ŞARTLARI

BÖLÜM 6 ÇIKIŞ ŞARTLARI

BÖLÜM 7 TAŞIMA MİKTARI BİLDİRİMİ VE PROGRAM

BÖLÜM 8 GAZIN TESLİMİ: ZİLYETLİK VE SORUMLULUĞUN GEÇİŞİ³

BÖLÜM 9 TAHSİSAT

BÖLÜM 10 ÖLÇÜM VE TETKİK

BÖLÜM 11 KALİTE VE BASINÇ

BÖLÜM 12 SİSTEM PLANLAMASI

BÖLÜM 13 BAKIM

BÖLÜM 14 ACİL DURUM, ZOR GÜN, SINIRLI KAPASİTE GÜNÜ

BÖLÜM 15 VERGİLER VE HARÇLAR

BÖLÜM 16 UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

BÖLÜM 17 GİZLİLİK

BÖLÜM 18 FATURALAMA VE ÖDEME

BÖLÜM 19 MÜCBİR SEBEP

BÖLÜM 20 SORUMLULUKLAR VE TAZMİNATLAR

BÖLÜM 21 DEĞİŞİKLİKLER

BÖLÜM 22 YAZIŞMA VE TEBLİĞLER

BÖLÜM 23 GEÇİCİ HÜKÜMLER

EK – 1 DOĞAL GAZ KALİTE ŞARTNAMESİ

¹ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

² 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³ 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

İLETİM ŞEBEKESİ İŞLEYİŞ DÜZENLEMELERİNE İLİŞKİN ESASLAR

KISIM I TEMEL UYGULAMALAR

BÖLÜM A GİRİŞ

1. İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar, kısaca ŞİD, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayanan mevzuat çerçevesinde, İletim Şebekesi yoluyla Doğal Gaz taşınması ile ilgili tarafların belli hak ve yükümlülüklerinin kayıt altına alınması amacıyla hazırlanmış bir belgedir. ŞİD, Temel Uygulamalar ve tanımlar bölümünün de yer aldığı İşletme Hükümleri olmak üzere iki kısım ve eklerden oluşmaktadır.

2. Doğal Gaz piyasa faaliyetlerine ilişkin tarifelerin hazırlanması, incelenmesi, belirlenmesi, onaylanması, yayımlanması ve revizyonuna ilişkin usul ve esaslar Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından düzenlenmektedir. BOTAS'ın iletim faaliyetine ilişkin fiyat, hüküm ve şartlar "BOTAS İletim ve Sevkiyat Kontrol Tarifesi"nde yer alır.⁴

3. ŞİD esas itibarıyla, İletim Şebekesi ile ilgili teknik ve işletme konularının ele alınmasını öngörmektedir. Her Tedarikçi veya İhracatçı Şirket, Doğal Gazın taşınması için BOTAS (Taşıyıcı) ile bir "Standart Taşıma Sözleşmesi" (STS) imzalayacaktır. STS'de, Taşıyıcı ile Taşıtanın, İletim Şebekesi üzerinden Doğal Gaz akışı ile ilgili hak ve yükümlülüklerini düzenleyen özel şart ve hükümlere de yer verilecektir. Doğal Gazın Taşıtan adına hareket edenlerce teslim edilmesi ve/veya alınması ve bunlarla Teslim Sözleşmesi yapılmasına ilişkin koşullar da STS'de yer alır.

4. ŞİD'de, sisteme giriş, kapasite tahsisi, sevkiyat kontrolü ve sistem dengelemesi, Taşıma Miktarı Bildirimi ve Programlar, ölçüm ve taşıma miktarının tespiti, İletim Şebekesinin kullanım koşulları, özellikleri ile günlük işletme ve bakım gereksinimleri gibi, Taşıyıcı ile Taşıtanların iletim hizmetine ilişkin hak ve yükümlülüklerini düzenleyen genel ve ayrıntılı kural ve ilkeler belirtilmektedir.

5. ŞİD'de İlgili Mevzuata uygun olarak, İletim Şebekesini kullanmak isteyen Tedarikçiler ve İhracatçı Şirketler için net, adil, şeffaf ve ayrımcılık gözetmeyen bir çerçeve oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Taşıyıcı, aşağıda belirtilen ilke ve kurallara uyacaktır.

5.1. Taşıyıcı tarafından yürütülecek olan Doğal Gaz iletim faaliyetleri BOTAS'ın diğer faaliyetlerinden, özellikle de Doğal Gaz toptan satış/ithalat/ihracat faaliyetlerinden, bağımsız olarak yürütülecektir.

5.2. BOTAS, Doğal Gaz iletimi konusunda kendi toptan satış/ithalat/ihracat faaliyetleri için uygulayacağı iletim ve sevkiyat kontrol bedellerinin aynısını tüm Taşıtanlar için de uygulayacaktır.

6. ŞİD'in yürürlüğe girmesi ve değiştirilmesi EPDK'nın onayına tabidir.

7. Bir STS'nin Taşıyıcı ile herhangi bir Taşıtan arasında imzalanması üzerine işbu ŞİD, söz konusu STS'nin ayrılmaz bir parçasını teşkil edecek ve STS'nin tarafları üzerinde bağlayıcı olacaktır.

8. ŞİD'de yer alan hükümlerden hiçbirisi, Taşıtanın müşterisi Son Kullanıcılar açısından Taşıyıcıya veya Taşıyıcı açısından Son Kullanıcılara karşı herhangi bir hak yaratmayacak veya yarattığı şekilde yorumlanmayacaktır.

BÖLÜM B TEMEL İLKELER

ŞİD,

1. Eşit taraflar arasında ayırım yapılmaması,
 2. Ekonomik, verimli ve güvenli işletmecilik yapılması
- ilkeleri temel alınarak hazırlanmıştır;

BÖLÜM C TAŞIYICININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

⁴ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

1. İletim Şebekesi üzerinden Doğal Gaz taşınması konusunda Taşıyıcının yükümlülüklerinin kapsamı ŞİD'in İşletme Hükümleri kısmında ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Söz konusu yükümlülükler aşağıdakileri kapsayacaktır;

- a) Taşıtan tarafından Giriş Noktasında, ŞİD'e ve STS'ye uygun olarak teslim edilen Doğal Gaz Miktarlarını teslim almak ve İletim Şebekesi vasıtasıyla taşımak,
- b) Doğal Gaz Miktarlarını ŞİD'e ve STS'ye uygun olarak Çıkış Noktasında Taşıtana veya adına hareket edene teslim etmek,
- c) İletim Şebekesini makul ve basiretli bir tacirden beklendiği şekilde; adilane, şeffaf ve ayrımcılığa yol açmayacak şekilde işletmek,
- d) Dahili Kullanım Gazı Sözleşmelerini imzalamak ve yürürlüğe koymak,
- e) Ölçüm ve kalibrasyonun ŞİD hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini temin etmek,
- f) Her türlü sistem planlaması ve Programlı Bakım faaliyetlerini, İletim Şebekesinin verimli işletilmesini gözeterek , tüm Taşıtanların menfaatleri dikkate alınacak şekilde gerçekleştirmek,
- g) İletim Şebekesinin bütünlüğünü korumak için gerekebilecek her türlü acil önlemi almak ve bununla ilgili şart ve hükümleri belirlemek,
- h) İlgili Mevzuat hükümlerine riayet etmek.

2. Taşıyıcı, STS kapsamında Standart Hizmet verir. Standart Hizmet, ŞİD ile İletim ve Sevkiyat Kontrol Tarifesine tabi olarak;

(i) Rezerve Kapasiteye kadar Doğal Gaz Miktarlarının Giriş Noktasında teslim alınması, anlık transfer ile Çıkış Noktasına taşınması, değişken bir saatlik profil arz etmeyecek şekilde çekilmek üzere Çıkış Noktasında teslim hazır hale getirilmesi asli hizmetini,

(ii) Asli hizmetin yerine getirilmesi için yardımcı hizmet olarak,

- 1) Günlük Giriş ve Günlük Çekişin tespiti için gerekli ölçümlerin yapılması,
 - 2) Günlük Giriş ve Günlük Çekişin tespiti için Taşıtanlar arasında tahsis işleminin yapılması,
 - 3) Gerekli faturaların düzenlenmesi ve Taşıtanlara gönderilmesi,
 - 4) Sevkiyat kontrol ve sistem dengeleme hizmeti verilmesi,
 - 5) Giriş ve Çıkış Noktalarındaki Doğal Gazın, Gaz Giriş Hükümlerine ve ŞİD ekindeki Kalite Şartnamesine uygunluğunun tespit edilmesi,
 - 6) Kapasite rezervasyonunun yapılması,
 - 7) Tedarikçi değişimi nedeniyle kapasite devir işlemlerinin yapılması,
 - 8) Kapasite tescil belgelerinin düzenlenmesi,
 - 9) Acil Durum, Zor Gün, Sınırlı Kapasite Gününün yönetilmesi,
 - 10) Kapasite devir ve kapasite aktarım işlemlerinin yapılması⁵
- gibi hizmetleri kapsar.

3. Taşıyıcı, Taşıtana, talep etmesi halinde, Standart Hizmete ek olarak, ayrı bir sözleşme ve bedel altında, "EK Servis" sağlar. Ek Servis, Elektronik Bülten Tablosunun (EBT) kullanımına yönelik eğitim hizmetleri gibi hizmetlerden oluşur.

BÖLÜM D TAŞITANLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

İletim Şebekesi üzerinden Doğal Gaz taşınması konusunda Taşıtanın yükümlülüklerinin kapsamı ŞİD'in İşletme Hükümleri kısmında ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Söz konusu yükümlülükler aşağıdakileri kapsayacaktır;

- a) ŞİD ve STS'ye uygun olarak Rezerve Kapasitesini aşmayacak şekilde herhangi bir Giriş Noktasında Doğal Gazı teslim etmek,
- b) İletim ve sevkiyat kontrol bedelleri ve ŞİD hükümleri doğrultusunda doğabilecek diğer bedelleri ödemek,
- c) ŞİD ve STS'ye uygun olarak herhangi bir Çıkış Noktasında Doğal Gazı teslim almak veya adına hareket edenlerce teslim alınmasını sağlamak,
- d) ŞİD'e uygun olarak, Doğal Gaz taşıma Miktarını Rezerve Kapasite ve ASM doğrultusunda Taşıyıcıya bildirmek, Programına uymak,

⁵ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

- e) Gün içinde İletim Şebekesine giriş ve İletim Şebekesinden çekiş miktarlarını dengelemek,
f) Herhangi bir Son Kullanıcının ve/veya diğer Üçüncü Tarafın ŞİD ve STS hükümlerine riayet etmesini sağlamak,
g) İlgili Mevzuat hükümlerine riayet etmek,
h) Taşıyıcının, bir Son Kullanıcının İletim Şebekesinin veya bir kısmının işleyişini önemli ölçüde ve olumsuz etkileyebilecek şekilde davrandığını tespit etmesi durumunda, söz konusu Son Kullanıcının Taşıyıcı tarafından bu hususta verilecek talimatlara uymasını sağlamak.

BÖLÜM E İLETİM ŞEBEKESİNE İLİŞKİN BİLGİLER

İletim Şebekesinin takip ve kontrolü Yapracık/Ankara'da bulunan Sevkiyat Kontrol Merkezi'nde (Gaz Kontrol Merkezi) yapılmaktadır. Gaz Kontrol Merkezi'nde, İletim Şebekesinin optimum şartlarda çalışmasının kontrolü, Doğal Gaz akışının sürekliliğinin sağlanması gibi konularda hizmet verilmektedir.

Taşıyıcının işletme hakkına sahip olduğu telekomünikasyon sistemleri ile istasyonlar arasında çabuk ve etkin telefon haberleşmesi ve SCADA (supervisory control and data acquisition system/denetlemeli kontrol ve veri işleme) sisteminin on-line alt yapısı sağlanmaktadır. Telekomünikasyon sistemleri, radyo link sistemler ile fiber optik sistemlerden oluşmaktadır.

Gaz Kontrol Merkezinde bulunan SCADA sistemi'nden faydalanılarak, İletim Şebekesine dahil olan boru hatlarının, ana ölçüm istasyonlarının, basınç düşürme ve ölçüm istasyonlarının, pig istasyonlarının, hat vanalarının, kompresör istasyonlarının kontrolü ve takibi ile optimum şekilde çalıştırılmaları, gaz akışının sürekliliğinin sağlanması, Doğal Gaz arz-talep dengesinin güvenli şekilde oluşturulması gibi faaliyetlerde bulunulur.

İstasyonlardan alınan basınç, sıcaklık ve akış vs. bilgileri, SCADA Sistemi bilgisayarlarına gelmekte, bu bilgiler değerlendirilerek İletim Şebekesinin fiziksel dengelemesi (sistem dengelemesi) sağlanmakta, tehlikeli ve kritik durumların olup olmadığı kontrol edilmektedir. Gereken durumlarda, uzak hat vanaları ve pig istasyonları, insansız çalışan istasyonlar Gaz Kontrol Merkezi aracılığı ile kontrol edilmektedir.

Taşıyıcının Taşıtanlarla elektronik ortamda bilgi alış-verişini sağlayan EBT'nin işletimi de Gaz Kontrol Merkezi'nde yapılır.

Taşıyıcının Doğal Gaz İletim Şebekesi ile Gaz Kontrol Merkezi faaliyetlerine ilişkin bilgiler Taşıyıcının internet sayfasında yayımlanır.

BÖLÜM F GAZ YILI ÖNCESİNDE SİSTEME GİRİŞ BAŞVURU ŞARTLARI⁶

Gaz Yılı öncesinde sisteme giriş için kapasite rezervasyon talebinde bulunacaklar, bu taleplerini 16 Eylül (dahil) – 1 Ekim (hariç) tarihleri arasında Taşıyıcı'ya sunacak olup, bu başvurular yeni Gaz Yılı dönemini kapsamak üzere 1 yıl süreli STS imzalanması ile sonuçlandırılır. Taşıyıcı, 15 Eylül'de aşağıda belirtilen Giriş/Çıkış Noktaları için bir sonraki Gaz Yılına ilişkin Maksimum Ayrılabilir Kapasiteleri EBT'de yayımlar.

- Giriş Noktaları
- İhracat Çıkış Noktaları
- Diğer Ana Çıkış Noktaları

Taşıyıcı ayrıca her bir Tali Çıkış Noktası ile bunlar için izin verilebilecek ASM'ler ve azami Günlük Çekiş Miktarlarını da yayımlar.

Herhangi bir Giriş Noktasından herhangi bir Çıkış Noktasına Doğal Gaz taşımak üzere kapasite rezervasyonu talebinde bulunacakların, ithalat, ihracat veya toptan satış lisanslarından en az birinin sahibi olmaları gerekmektedir. Başvurularda bu lisansın bir sureti ile aşağıda yer alan bilgi ve belgeler Taşıyıcıya ibraz edilecektir.

a) Taşıtılabilecek Doğal Gazın, İletim Şebekesi'ne ilk girişi için öngörülen tarih ve bu tarihten itibaren, 5 yıllık dönem için, bu dönem içindeki her bir Gaz Yılı içinde taşınması öngörülen yıllık Miktar,

b) Taşınacak Doğal Gazın İletim Şebekesine Giriş ve Çıkış Noktaları, bu noktalar için talep edilen kapasiteler ve bu noktalardan girecek ve çekilecek yıllık Miktarların aylık bazda dağılımı,

⁶ Bu bölüm, 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

c) Her bir Çıkış Noktası için talep edilen Asgari Teslim Basıncı ve mülkiyeti ve işletme sorumluluğu Taşıyıcı'ya ait Ana Çıkış Noktaları için asgari teslim sıcaklığı,

Doğal Gaz ithalat lisans sahipleri ile toptan satış lisansına sahip Üretim Şirketleri yukarıdakilere ilave olarak, aşağıdaki bilgi ve belgeleri ibraz edeceklerdir.

d) Taşınacak olan Doğal Gazın İletim Şebekesine gireceği Giriş Noktasındaki sıcaklık ve basınç aralığı,

e) Giriş Noktasında Taşıyıcıya teslim edilecek Doğal Gazın kalite şartnamesi (ŞİD ekinde (Ek-1) verilen Kalite Şartnamesi formunun bu gaz için doldurulmuş hali (asgari ve azami değerler belirtilecektir)),

İthalat lisansı sahiplerinin ibraz edecekleri bilgi ve belgeler içinde aşağıdaki bilgi ve belgeler de yer alacaktır;

f) Doğal Gazın teminine yönelik ithalat anlaşmasındaki Doğal Gaz akışına ilişkin hükümler ve varsa Yurt Dışı Operatörü ile yapılan sözleşme veya niyet sözleşmesi

Başvuru sahipleri bir örneği EBT ve Taşıyıcı'nın internet sayfasında yayınlanan Geçici Teminat Mektubunu diğer dokümanlarla birlikte sunacaklardır. Geçici Teminat Mektubu en az 90 Gün süreli olacak ve değeri, talep edilen kapasitelerin içinde bulunulan Gaz Yılı için geçerli iletim kapasite bedelleri doğrultusunda hesaplanacak 15 Günlük bedelinden az olmayacaktır.

Taşıyıcı, yukarıda yer alan bilgi ve belgeleri sunan başvuru sahiplerinin taleplerine, başvuru tarihinden itibaren onbeş (15) gün içerisinde cevap verir. Taşıyıcı başvuru değerlendirmelerini Kısım II – Bölüm 2'de belirtilen prensipleri dikkate alarak yapacak olup, talebi reddetmesi halinde ret gerekçelerini başvuru sahibine bildirir ve başvuru sahibine Geçici Teminat Mektubu 5 İşgünü içinde iade edilir.

Başvurunun tümüyle olumlu olarak değerlendirilmesi durumunda, başvuru sahibi STS imzalamak üzere davet edilir. Başvuru sahibi, bu davetin kendisine bildirimini müteakip 7 İşgünü içinde STS'yi imzalamakla yükümlüdür. Aksi takdirde başvuru sahibinin Geçici Teminat Mektubu Taşıyıcı tarafından gelir addedilir.

Diğer şartları uygun görülmeyle birlikte başvuru sahibinin kapasite rezervasyon talebinin kısmen olumlu karşılanması durumunda, durum başvuru sahibine bildirilir ve en geç 10 İşgünü içinde (karşılabilen talep doğrultusunda hazırlanacak) STS imzalaması istenir. Başvuru sahibi bu şartlarda STS imzalamayı kabul etmez ise Geçici Teminat Mektubu kendisine Taşıyıcı'ya yapacağı bildirim müteakip, 5 İşgünü içinde iade edilir.

Başvuru sahibi ile STS imzalanması sonrasında kendisine başlayacak Gaz Yılına mahsus (1 Ocak – 31Aralık), Giriş ve Ana Çıkış Noktalarında tahsis edilecek Rezerve Kapasite için içinde bulunulan Gaz Yılı'nın Tarife'sinde geçerli olan iletim kapasite bedeli doğrultusunda hesaplanacak bir yıllık tutarının % 20'si (yüzde yirmi) değerinde Kesin Teminat Mektubunu yedi (7) İşgünü içinde Taşıyıcıya vermesi gereklidir.

Kesin Teminat Mektubu Türkiye'deki bir bankadan alınacak, süresiz ve Taşıyıcının talebi üzerine derhal ödenecek şekilde düzenlenecektir. Kesin Teminat Mektubu, Taşıyıcının Taşıtanlara çıkaracağı Aylık faturaların ödenmemesi halinde ödenmeyen tutara tekabül eden bedel için (faiz de dahil) nakde çevrilebilecek, böyle durumlarda Taşıtan yeni bir Kesin Teminat Mektubu vermedikçe Taşıyıcının kendisine olan Standart Hizmet yükümlülüğü devam etmeyecektir. STS yapan Taşıtanların STS'yi tek taraflı olarak erken sona erdirmeleri durumunda, Kesin Teminat Mektupları Taşıyıcı tarafından nakde çevrilerek, gelir kaydolunur.⁷

Standart Taşıma Sözleşmesi (STS) metni Taşıyıcının internet sayfasında yayımlanır.

Yeni Gaz Yılı için Taşıtanlar ile Taşıyıcı arasında STS'lerin imzalanarak kapasite tescil belgelerinin Taşıtan'lara verilmesini müteakip, Taşıyıcı Elektronik Bülten Tablosu'nda, yeni Gaz Yılı için rezerve edilen kapasiteler ile Atıl Kapasiteleri en geç 1 Aralık günü olmak üzere yayımlar. 1 Aralık tarihinden sonra Atıl Kapasiteler için yapılacak bir yıldan az süreli rezervasyon talepleri için aşağıdaki Bölüm G'de detaylanan hususlar geçerli olacaktır.

BÖLÜM G

GAZ YILI İÇİNDE SİSTEME GİRİŞ BAŞVURU ŞARTLARI⁸

Taşıyıcı, EBT'de ve internet sayfasında, tüm Giriş ve Ana Çıkış Noktalarını, bu noktadaki mevcut tahsis edilen kapasiteler ile Atıl Kapasiteleri ve Ana Çıkış Noktalarına bağlı Tali Çıkış Noktalarını sürekli duyurur.

İçinde bulunulan Gaz Yılı içinde en az bir Aylık dönem için kapasite rezervasyonu talebinde bulunacak olan ve halihazırda içinde bulunulan Gaz Yılı için geçerli STS imzalamamış başvuru sahipleri, başvuru için Bölüm F'de belirtilen bilgi ve belgeleri kapasite rezervasyonu talep ettikleri her bir Giriş ve Ana Çıkış Noktası

⁷ Bu fıkra 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁸ Bu bölüm, 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

için talep ettikleri kapasite rezervasyonu başlangıç ve bitiş tarihleri ile birlikte Taşıyıcı'ya sunacaklardır.⁹ Bu başvurular Taşıyıcı tarafından 15 gün içinde cevaplandırılır ve STS imzalanmak üzere Bölüm F'de belirtilen prosedür takip edilir. Kesin Teminat Mektubunun değeri, başvuru tarihinde geçerli iletim kapasite bedeli esas alınarak hesaplanacak olan, rezerve edilen kapasitelerin 60 günlük değerinden az olmayacak ve Bölüm F'de belirtilen diğer şartlara uygun olarak hazırlanacaktır. Bu şekilde rezerve edilen kapasiteler için bedel hesaplamalarında, Kısım II, Bölüm 2.1.4'te belirtilen katsayılar uygulanmaz.

Hali hazırda bir STS imzalamış olan Taşıtanların Taşıyıcı tarafından ilan edilmiş olan Atıl Kapasiteler için başvuruları Taşıyıcı tarafından üç (3) İşgünü içinde cevaplandırılır. Taşıtanların bu başvurularında kapasite rezervasyonu talep ettikleri her bir Giriş ve Ana Çıkış Noktası için talep ettikleri kapasite rezervasyonu başlangıç ve bitiş tarihleri de yer alır.¹⁰ Bu şekilde rezerve edilen kapasiteler için bedel hesaplamalarında, Kısım II, Bölüm 2.1.4'te belirtilen katsayılar uygulanır.

Gaz Yılı içerisinde yeni bir Giriş ya da Çıkış Noktasının işletmeye girmesi halinde bu noktalar ve bu noktalara ilişkin MAK'lar EBT'de ve internet sayfasında yayımlanır. Bu noktalarda yapılacak rezervasyonlar için Kısım II, Bölüm 2.1.4'te belirtilen katsayılar uygulanmaz.

BÖLÜM H

İLETİM ŞEBEKESİNE BAĞLANMAK İÇİN SİSTEME GİRİŞ BAŞVURU ŞARTLARI

İletim Şebekesine bağlanarak, herhangi bir Çıkış Noktasından Doğal Gaz almak isteyen başvuru sahipleri aşağıda yer alan bilgi ve belgeleri Taşıyıcıya ibraz edeceklerdir;

a) Alınacak Doğal Gazın saatlik, Günlük asgari ve azami Miktarları ile, beş yıllık dönem için yıllık alım Miktarları (aylık bazda),

b) Tedarikçi ile yapılan doğal gaz alım -satım sözleşmesi veya niyet sözleşmesinin varlığını belgeleyen bir yazının ilgili Tedarikçiden getirilmesi,

c) Doğal Gazın İletim Şebekesinden alınacağı Çıkış Noktasında talep edilen basınç ve sıcaklık aralığı,

d) Dağıtım Şirketleri için, İletim Şebekesine bağlantı noktaları ve şehir giriş istasyonlarının muhtemel konumları,

Diğer Son Kullanıcıların ibraz edecekleri bilgi ve belgeler içinde aşağıdaki bilgi ve belgeler de yer alacaktır.

e) Doğal Gazın kullanım amacı (elektrik üretimi, proses, ısınma vb.),

f) Doğal Gazın kullanılacağı ve İletim Şebekesinden bağlantı yapılacak tesisin, adresi, konumunu gösterir şema, belediye veya mücavir alan sınırı içinde yer almadığı.

Taşıyıcı, yukarıda yer alan bilgi ve belgeleri sunan başvuru sahiplerinin taleplerine, başvuru tarihinden itibaren otuz (30) gün içerisinde cevap verir. Taşıyıcı talebi reddetmesi halinde ret gerekçelerini başvuru sahibine bildirir. Başvurunun olumlu olarak değerlendirilmesi durumunda, bağlantının yapılabilmesi için Kurul'dan onay alınması gerekiyorsa bu da dahil, bundan sonra takip edilecek prosedür hakkında başvuru sahibi bilgilendirilir.

Başvuru sahibinin Doğal Gaz alabilmesi için tesis edilecek Çıkış Noktasına ilişkin basınç düşürme ve ölçüm istasyonu ve İletim Şebekesinden bağlantı verilen nokta ile istasyonun giriş vanasının giriş kısmına kadar olan boru hattı, başvuru sahibi tarafından, her türlü maliyeti kendisine ait olmak üzere yaptırılır. Başvuru sahibi için İletim Şebekesinden bağlantı verilen nokta için hot tap işleminin Taşıyıcı tarafından yapılması halinde, başvuru sahibi Taşıyıcıya hot tap işleminin bedelini de öder. Bağlantı Anlaşmasının tarafları, bağlantı ile ilgili yükümlülüklerini Bağlantı Anlaşmasının imzalandığı tarihten itibaren on iki ay içinde yerine getirmek ve bağlantıyı gerçekleştirmekle yükümlüdür. Boru hattı ve/veya istasyonun test ve kontrolü Taşıyıcı tarafından yapılır. Bu tesislerin tamamlanması ve Doğal Gaz arzının başlamasıyla yeni Çıkış Noktasının aktif hale getirilmesinden sonra boru hattının mülkiyeti Taşıyıcıya devredilir. Boru hattının işletme, bakım, onarım ve iyileştirilmesinden Taşıyıcı sorumludur. Bu boru hattından yeni Son Kullanıcılara bağlantı verilmesi durumunda, yeni son kullanıcıların, boru hattının maliyetini üstlenmiş olan Son Kullanıcıya katılım bedeli ödemesi gereklidir. Taşıyıcı katılım bedellerinin saptanmasında Son Kullanıcıların istasyon kapasitelerini oransal olarak dikkate alır.

Son kullanıcılara Doğal Gaz verilen yeni bir Çıkış Noktasının aktif hale getirilmesi için;

⁹ Bu cümlede bulunan "kapasite rezervasyonu talep ettikleri her bir Giriş ve Ana Çıkış Noktası için talep ettikleri kapasite rezervasyonu başlangıç ve bitiş tarihleri ile birlikte" ibaresi 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁰ Bu cümle 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

- (i) Boru hattı ile basınç düşürme ve ölçüm istasyonunun işletmeye hazır hale gelmesi,
(ii) Dağıtım Şirketleri hariç, Son Kullanıcı iç tesisatının proje ve yapım uygunluk kontrolünün Doğal Gaz Piyasası İç Tesisat Yönetmeliğine göre Taşıyıcı tarafından onaylanmış olması,
(iii) Başvuru evrakları içindeki (b) bendinde belirtilen belgeyi düzenleyen Tedarikçinin gaz vermeye başlayacağını Taşıyıcıya bildirmesi gereklidir.

Son Kullanıcıya gaz arzı sağlamak üzere kurulan istasyonun maliyeti Son Kullanıcı tarafından üstlenilmiş olsa dahi, böyle bir istasyonun mülkiyeti ve işletme, bakım, onarım ve iyileştirilmesi sorumluluğu Taşıyıcıya aittir. Dağıtım Şirketlerine gaz arzı sağlamak üzere kurulan istasyonun mülkiyeti ve işletme, bakım, onarım ve iyileştirilmesi sorumluluğu ise Dağıtım Şirketlerine aittir. Ancak Taşıyıcı, işletim ve mülkiyet hakkına sahip olup olmadığına bakılmaksızın, Çıkış Noktalarına ilişkin tüm istasyonlardaki Ölçüm Ekipmanlarına erişim ve denetim hakkına sahiptir.

Son Kullanıcıya gaz arzı sağlamak üzere kurulan istasyonların daha sonra bir dağıtım bölgesi sınırları içinde kalması halinde bu istasyonların mülkiyeti ve işletimi ilgili Dağıtım Şirketine devredilir. Bu durumda Taşıyıcının ilgili Taşıtanla yaptığı STS’de gerekli değişiklikler yapılır ve Taşıyıcı EBT ve internet sayfasında yayımlanan Ana Çıkış Noktaları ile Tali Çıkış Noktalarını güncelleştirir.

Son Kullanıcılara ilişkin tip bir Bağlantı Anlaşması metni Taşıyıcı tarafından internet sayfasında yayımlanır.

Depolama Şirketlerinin, Üretim Şirketlerinin ve diğer İletim Şirketlerinin İletim Şebekesine bağlantı başvurularına, Taşıyıcı başvuru tarihinden itibaren 30 gün içinde cevap verir. Depolama Tesislerinin ve İletim Şirketlerinin tesislerinin ve toplama hatlarının İletim Şebekesine bağlantısı, Taşıyıcı ve Depolama Şirketinin veya İletim Şirketinin veya Üretim Şirketinin kendi aralarında yapacakları Bağlantı Sözleşmelerine göre yapılır. Bağlantı Sözleşmesinin tarafları, bağlantı ile ilgili yükümlülüklerini Bağlantı Sözleşmesinin imzalandığı tarihten itibaren on iki ay içinde yerine getirmek ve bağlantıyı gerçekleştirmekle yükümlüdür.

BÖLÜM I SİSTEME GİRİŞ UYUŞMAZLIKLARI

Sisteme giriş talebinin reddi ve uyuşmazlıkları halinde Kanununun 8 inci maddesi ile Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliği 33 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

İLETİM ŞEBEKESİ İŞLEYİŞ DÜZENLEMELERİNE İLİŞKİN ESASLAR

KISIM II İŞLETME HÜKÜMLERİ

BÖLÜM 1 TANIMLAR VE YORUMLAMA

1.1 Bu ŞİD kapsamında, özel isimler dışında, ilk harfleri büyük harfle yazılan:

"Acil Durum" tabiri, madde 14.2’de belirtilen bir durumu ifade eder;

"Acil Durum Tedbirleri" tabiri, Acil Durumu engellemek, oluşma olasılığını azaltmak, üstesinden gelebilmek veya kontrol altına alabilmek, yol açtığı zararları yok etmek veya azaltmak, İletim Şebekesinde Doğal Gaz akışını ve normal işleyişi eski haline getirebilmek için gerekli tedbirleri ifade eder;

"Akış Miktarı" tabiri, anlık Doğal Gaz akış Miktarını ifade eder;

"Ana Çıkış Noktası" tabiri, (i) Ana İletim Şebekesine doğrudan bağlanmış olup, basınç düşürme ve ölçüm işlemlerinin gerçekleştirildiği Doğal Gaz İstasyonlarından mülkiyeti ve işletimi Taşıyıcıya ait olanlar için istasyon çıkış vanasını, Taşıyıcıya ait olmayanlar için istasyon giriş vanasının giriş tarafındaki izole flanşını (ii) İhracat Çıkış Noktasını, ifade eder;¹¹

"Ana İletim Şebekesi" tabiri, İletim Şebekesindeki, 75 Bar ve üzerinde maksimum işletme basıncına sahip boru hatlarını ifade eder;

"Ara Dönem" tabiri, Nisan, Eylül ve Ekim aylarına ait Gün’leri ifade eder;

¹¹ 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

"Asgari Teslim Basıncı" tabiri, her bir Çıkış Noktası için Taşıyıcının sağlamakla yükümlü olduğu ve STS'de belirtilen asgari Doğal Gaz basıncını ifade eder;

"Atıl Kapasite" tabiri, Taşıyıcının kapasite satışlarından sonra geriye kalan kullanılabilir kapasiteyi ifade eder;

"Ay" tabiri, Aylık tabirinin de buna göre yorumlandığı, herhangi bir takvim ayının birinci günü saat 08.00'de başlayarak bir sonraki takvim ayının birinci günü saat 08.00'de sona eren dönemi ifade eder;

"Azami Saatlik Miktar" kısaca "ASM" tabiri, Taşıtanın bir Çıkış Noktasındaki Rezerve Kapasitesine uygun olarak belirlenen ve STS'de belirtilen, Taşıtan tarafından Gün içinde herhangi bir anda o Çıkış Noktasında teslim alınacak azami Doğal Gaz Miktarını ifade eder;

"Bağlanan Sistem" tabiri, ithal veya ihraç edilen Doğal Gazın Giriş veya Çıkış Noktalarında, İletim Şebekesine bağlanan yurt dışı iletim sistemleri, İletim Şebekesine Türkiye içinde bağlanan ve bir İletim Şirketi tarafından işletilen iletim sistemleri ile bir Üretim Şirketi tarafından işletilen toplama hatları ve Depolama Şirketince işletilen Depolama Tesislerini ifade eder;

"Bağlantı Anlaşması" tabiri, Taşıyıcı ile İletim Şebekesine bağlanmak isteyen arasında, İletim Şebekesine bağlanmak amacıyla yapılan anlaşmayı ifade eder;

"Bağlantı Sözleşmesi" tabiri, Taşıyıcı ile Depolama Şirketi veya İletim Şirketi arasındaki Bağlantı Anlaşmasını ifade eder;

"Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi" tabiri, Taşıyıcı ile Yurt Dışı Operatörü veya Bağlanan Sistemi işleten bir İletim Şirketi veya Depolama Şirketi veya Üretim Şirketi arasındaki Teslim Sözleşmesini ifade eder;

"Bakım" tabiri, İletim Şebekesinin herhangi bir kısmındaki bakım, onarım, kontrol, bağlantı veya yenilemenin yanı sıra bunlar için gereken hazırlık veya bunlar sonrasında İletim Şebekesinin herhangi bir kısmının tekrar hizmete alınması için gerek duyulan tüm çalışmaları ifade eder;

"Bakım Günleri" tabiri, Taşıyıcının Programlı Bakım nedeniyle, İletim Şebekesinin Bakıma konu olabilecek kısmında teslim aldığı ve teslim ettiği Doğal Gaz Miktarlarını azaltabileceği (gerektiğinde sıfıra kadar) Günleri ifade eder;

"Bakım Programı" tabiri, Taşıyıcının her Gaz Yılı İçin hazırladığı Bakım programını ifade eder;

"Bar" tabiri, 100 kPascal'a eşit basınç birimini ifade eder;

"BOTAŞ İletim ve Sevkiyat Kontrol Tarifesi" veya kısaca "Tarife" tabiri, "Doğal Gaz Piyasası Tarifeler Yönetmeliği"ne göre belirlenen ve BOTAŞ'ın Doğal Gazın iletimi ile buna dair hizmetlere ilişkin fiyat, hüküm ve şartları içeren düzenlemeleri ifade eder;

"Çıkış Noktası" tabiri, 6.1.2 bendinde detaylandırıldığı üzere Doğal Gazın İletim Şebekesi'nden çıktığı ve Taşıyıcıdan teslim alındığı noktayı ifade eder;

"Çoklu Çıkış Noktası" tabiri, birden fazla Taşıtan için kapasite tahsisi yapılan Çıkış Noktasını ifade eder;

"Çoklu Giriş Noktası" tabiri, birden fazla Taşıtan için kapasite tahsisi yapılan Giriş Noktasını ifade eder;

"Dağıtım Şirketi" tabiri, belirlenen bir şehirde Doğal Gazın dağıtımı ve mahalli gaz boru hattı şebekesi ile nakli faaliyetlerini yapmaya yetkili kılınan tüzel kişiyi ifade eder;

"Dahili Kullanım Gazı" tabiri, kapsamı madde 4.1'de belirtilen Doğal Gazı ifade eder;

"Dahili Kullanım Gazı Maliyeti" tabiri Taşıyıcının, Dahili Kullanım Gazının satın alınmasıyla ilgili, taşıma masrafları da dahil, tüm masraflarını ifade eder;

"Dahili Kullanım Gazı Sözleşmeleri" tabiri, Taşıyıcının Dahili Kullanım Gazı temin etmek amacıyla imzaladığı sözleşmeyi ifade eder;

"Dengeleme Gazı" tabiri, İletim Şebekesinin emniyetli ve verimli bir şekilde işletilebilmesi amacıyla, sistem dengesinin sağlanabilmesine yönelik olarak, Taşıyıcı tarafından Taşıtan Tedarikçilere verilecek talimatlarla veya Dengeleme Gazı Anlaşması hükümlerine göre, İletim Şebekesine verilen Doğal Gazı ifade eder;

"Dengeleme Gazı Anlaşması" tabiri, Taşıyıcı ile herhangi bir Tedarikçi arasında, Dengeleme Gazı satın alınması amacıyla yapılan anlaşmayı ifade eder;

"Dengeleme Gazı Fiyatı" tabiri, 3.3.1.2 alt bendinde belirtildiği şekilde Günlük Dengesizlik Ücretlerinin hesaplanmasında kullanılan fiyatı ifade eder;

"Depolama Şirketi" tabiri, Doğal Gazın depolama faaliyetini gerçekleştirmek üzere yetkilendirilen tüzel kişiyi ifade eder;

"Depolama Tesisi" tabiri, üretimde yararlanılan tesisler hariç olmak üzere, bir tüzel kişinin mülkiyet veya işletmesinde bulunan ve Doğal Gazı, LNG veya gaz olarak depolamaya mahsus tesisi ifade eder;

"Diğer Taraf" tabiri, Mücbir Sebep hadisesinden doğrudan etkilenmeyen, ancak Etkilenen Tarafın yükümlülüklerini yerine getirememesinden etkilenen taraf veya tarafları ifade eder;

"Doğal Gaz" tabiri, yerden çıkarılan veya çıkarılabilen gaz halindeki doğal hidrokarbonlar ile bu gazların piyasaya sunulmak üzere çeşitli yöntemlerle sıvılaştırılmış, basınçlandırılmış veya fiziksel işlemlere tabi tutulmuş (Sıvılaştırılmış Petrol Gazı - LPG hariç) diğer hallerini ifade eder;

‘Doğal Gaz Piyasası Kanunu’ kısaca "Kanun" 18/04/2001 tarihli ve 4646 sayılı kanunu ifade eder;

"Düzenleme Ücretleri" tabiri, Taşıtanın 3.3.2 bendi gereği ödeyeceği ücreti ifade eder;

"Düzenlenmiş Tolerans" tabiri, 3.3.2.1 alt bendinde belirtilen toleransları ifade eder;

"Ek Servis" tabiri, Standart Hizmete ek teşkil edecek şekilde ve Taşıtanın isteğine bağlı olarak imzalanacak ayrı bir sözleşme kapsamında, Taşıyıcı tarafından Taşıtana verilecek olan hizmetleri ifade eder;

"Elektronik Bülten Tablosu" kısaca EBT tabiri, Doğal Gaz piyasasında faaliyet gösteren tarafların piyasa hareketlerini takip edebilmeleri için kurulmuş olan ve Taşıyıcı tarafından işletilen elektronik duyuru panosunu ifade eder;

"EPDK", Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu ifade eder;

"Etkilenen Taraf" tabiri, bir Mücbir Sebep hadisesi sonucu yükümlülüklerini yerine getiremeyen tarafı ifade eder;

"G+1" tabiri, Günden sonraki Günü ifade eder;

"G+2" tabiri, Günden sonraki ikinci Günü ifade eder;¹²

"G+3" tabiri, Günden sonraki üçüncü Günü ifade eder;¹³

"G+4" tabiri, Günden sonraki dördüncü Günü ifade eder;¹⁴

"G+5" tabiri, Günden sonraki beşinci Günü ifade eder;

"G+6" tabiri, Günden sonraki altıncı Günü ifade eder;

"G-1" tabiri, Günden önceki Günü ifade eder;

"G-7" tabiri, Günden önceki yedinci Günü ifade eder;

"Gaz Çıkış Hükümleri" tabiri, içeriği 6.7 maddesinde belirtilen hükümleri ifade eder;

"Gaz Giriş Hükümleri" tabiri, kapsamı 5.2.1 bendinde belirtilen hükümleri ifade eder;

"Gaz Kullanım Eşiği" tabiri, Ana Çıkış Noktası ve Tali Çıkış Noktasında çekilmesi öngörülen Günlük minimum Doğal Gaz Miktarını ifade eder;

"Gaz Yılı" tabiri, 1 Ocak günü saat 08.00’de başlayıp bir sonraki 1 Ocak günü saat 08.00’de sona eren dönemi ifade eder;

"Geçici Teminat Mektubu" tabiri, 1 (bir) Yıl süreli STS imzalamak üzere Gaz Yılı öncesinde kapasite rezervasyon talebinde bulunacak veya Gaz Yılı içinde Atıl Kapasiteler için ilk defa rezervasyon talebinde bulunacak Taşıtanların, başvuru ile birlikte Taşıyıcıya sunmakla yükümlü oldukları ve bir örneği EBT ve Taşıyıcının internet sayfasında yayınlanan teminat mektubunu ifade eder;

"Giriş Noktası" tabiri, Doğal Gazın Bağlanan Sistemden İletim Şebekesine girdiği ve Taşıyıcıya teslim edildiği noktayı ifade eder;¹⁵

"Giriş Noktası Ölçüm Hükümleri" tabiri, 5.2.1 bendinde içeriği belirtilen hükümleri ifade eder;

"Gizli Bilgi" tabiri, 17.1 maddesinde belirtilen anlamı ifade eder;

"Gün" (veya Sistem Günü) kısaca G tabiri, herhangi bir günde saat 08.00’de başlayıp bir sonraki gün saat 08.00’de sona eren zaman dilimini ifade eder;

"Günlük Çekiş" tabiri, bir Çıkış Noktasında Taşıtan tarafından bir Gün içinde çekilen ve ŞİD’e göre tespit edilen Doğal Gaz Miktarını ifade eder;

"Günlük Dengesizlik" tabiri, 3.3.1.1 alt bendinde belirtildiği şekilde hesaplanacak dengesizlikleri ifade eder;

"Günlük Dengesizlik Ücreti" tabiri, Taşıtanın 3.3.1 bendi gereği Günlük Dengesizlik ile ilgili olarak ödeyeceği ücreti ifade eder;

"Günlük Giriş " tabiri, bir Giriş Noktasında Taşıtan tarafından bir Gün içinde girişi yapılan ve ŞİD’e göre tespit edilen Doğal Gaz Miktarını ifade eder;

¹² 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹³ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁴ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁵ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

"Hesaba Katılmayan Gaz" tabiri, İletim Şebekesinin herhangi bir kısmından kaybedilen veya ölçüm ekipmanlarının tolerans sınırları nedeniyle herhangi bir başka şekilde hesaba katılmayan Doğal Gazı ifade eder;

"Hizmet Kesintisi Bedeli" tabiri, Taşıyıcının madde 3.4 gereği ödeyeceği bedeli ifade eder;

"İhracat Çıkış Noktası" tabiri, Doğal Gazın yurt dışındaki bir Bağlanan Sisteme, Taşıyıcı tarafından teslim edildiği noktayı ifade eder;¹⁶

"İhracatçı Şirket" tabiri, Üretim Şirketi ve Toptan Satış Şirketlerinden veya İthalatçı Şirketlerden satın aldığı gazı yurt dışına pazarlayan tüzel kişiyi ifade eder;

"İletim Şebekesi" tabiri, Doğal Gazın taşınması için kullanılan, BOTAŞ'ın mülkiyet ve işletimindeki Doğal Gaz boru hattı şebekesi ile bununla ilgili tesisleri ifade eder;

"İletim Şebekesi Asgari Stoğu" tabiri, İletim Şebekesinin fiziksel dengesinin sağlanması ve emniyetli bir şekilde işletilebilmesi için, boru hatları içinde tutulması gereken asgari Doğal Gaz miktarını ifade eder;

"İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar" kısaca ŞİD tabiri, "Doğal Gaz Piyasası İletim Şebekesi İşleyiş Yönetmeliği" gereğince, BOTAŞ tarafından hazırlanan ve iletim hizmetine ilişkin olarak BOTAŞ ile Taşıtanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen, bu uygulama esaslarını (olabilecek değişiklik, ilaveler de dahil) ifade eder;

"İletim Şebekesi Stoğu" tabiri, her Günün başında İletim Şebekesi içinde bulunan Doğal Gaz Miktarını ifade eder;

"İletim Şirketi" tabiri, iletim faaliyetlerini gerçekleştiren tüzel kişiyi ifade eder;

"İlgili Mevzuat" tabiri, Doğal Gaz piyasasına ilişkin Kanun, yönetmelik, tebliğ, genelge, Kurul kararları ile ilgili tüzel kişinin sahip olduğu lisans veya lisansları ifade eder;

"İlk Tahsis" tabiri, 9.2 maddesine göre yapılan tahsisi ifade eder;¹⁷

"İşletme Protokolü" tabiri, mülkiyeti ve işletme sorumluluğu Dağıtım Şirketlerine ait olan istasyonların işletilmesi ve bu istasyonlarda yapılacak Doğal Gaz ölçüm ve özellik tespitlerine ilişkin hususların belirlendiği, Taşıyıcı ve Dağıtım Şirketi arasındaki anlaşmayı ifade eder;

"İthalatçı Şirket" tabiri, Doğal Gazın Toptan Satış Şirketlerine, serbest tüketicilere veya İhracatçı Şirketlere satışı veya yurt dışına doğrudan satışı amacıyla yurt dışından LNG veya gaz formunda Doğal Gaz temin edilmesi faaliyetlerini gerçekleştiren tüzel kişiyi ifade eder;

"Kapasite Aşım Ücreti" tabiri, 2.8.2 bendinde belirtildiği şekilde hesaplanacak ücreti ifade eder;

*Mülga tanım*¹⁸

"Kestin Teminat Mektubu" tabiri, Taşıyıcı ile Taşıtan arasındaki STS'ye esas olan kapasite tescil belgesi doğrultusunda, bedeli, Kısım I, Bölüm F ve Bölüm G'deki hükümler doğrultusunda hesaplanan ve Taşıtan tarafından Taşıyıcıya verilen mali teminatı ifade eder;¹⁹

"Kesinti Dengeleme Bedeli" tabiri, Taşıtanın 3.5 maddesi gereği ödeyeceği bedeli ifade eder;

"Kesinti/Kısımtı/Arttırma Talimatı" tabiri, Zor Günde veya Sınırlı Kapasite Gününde veya böyle bir Gün beklentisinde, bunu engellemek veya ortadan kaldırmak için, yapılacak kesinti, azaltma veya arttırmaya ilişkin olarak Taşıyıcının Taşıtanlara verdiği talimatı ifade eder;

"Kış Dönemi" tabiri, 1 Kasım günü saat 08:00'de başlayıp 1 Nisan günü saat 08:00'de sona eren dönemi ifade eder;

"Kurul", Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nu ifade eder;

"Maksimum Ayrılabilir Kapasite" kısaca MAK tabiri, herhangi bir Giriş ve Çıkış Noktasında, Taşıyıcının, teknik altyapıyı dikkate alarak, o noktada rezerve edebileceği azami toplam kapasiteyi ifade eder;

"Miktar" tabiri, Sm3 cinsinden ifade olunan Doğal Gaz miktarını ifade eder;

"Mücbir Sebep" tabiri, 19.2.1 bendinde verilen anlamı ifade eder;

"Müsaade Edilen Tolerans" tabiri, 3.3.1.2 alt bendinde belirtilen toleransları ifade eder;

"Müsaade Edilen Tolerans Miktarı" tabiri, pozitif ve negatif sınırları 3.3.1.2 alt bendine göre hesaplanan Doğal Gaz Miktarını ifade eder;

¹⁶ 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁷ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁸ Burada bulunan "Kapasite Devir Ücreti" tabiri, 2.3.5 bendine göre hesaplanan ücreti ifade eder;" tanımı 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile kaldırılmıştır.

¹⁹ 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

"Ölçüm Ekipmanı" tabiri, 10.2.1 bendinde içeriği belirtilen ekipmanı ifade eder;
"Ölçüm Hükümleri" tabiri, içeriği 10.1.1 bendinde belirtilen hükümleri ifade eder;
"Ölçüm Toleransı" tabiri, herhangi bir ölçüm ekipmanına ilişkin olarak üretici firma tarafından belirtilen sapma yüzdesini ifade eder;
"Program" tabiri, Taşıyıcı tarafından onaylanmış TMB'yi veya en son onaylanmış TMDB'yi ifade eder;
"Program Miktarı" tabiri, Taşıtanın Programındaki Miktarı ifade eder;
"Programlı Bakım" tabiri, Taşıyıcının İletim Şebekesi üzerinden Doğal Gaz taşımaması etkileyebilecek veya sınırlayabilecek, planlanmış Bakımı ifade eder;
"Rezerve Kapasite" tabiri, her bir Giriş ve Çıkış Noktası için ayrı olmak üzere Taşıtanın ayrılan ve Taşıtanın ilgili Gaz Yılı içinde herhangi bir Günde, bir Giriş Noktasında teslim edebileceği veya bir Çıkış Noktasında teslim alabileceği Doğal Gaz Miktarının azami sınırını belirten, azami Günlük kapasiteyi ifade eder;
"Sınırlı Kapasite Günü" tabiri, Taşıtanların Doğal Gaz giriş miktarının artması ve/veya Doğal Gaz çekiş miktarlarının azalması nedeniyle sistem dengesinin bozulduğu Günü ifade eder;
"Sistem Dengelemesine Katılım Bedeli" tabiri, kapsamı 3.3 maddesinde belirtilen bedeli ifade eder;
"Son Tahsis" tabiri, 9.3 maddesine göre yapılan nihai tahsisi ifade eder;²⁰
"Son Kullanıcı Tesisleri" tabiri, Son Kullanıcının Doğal Gazı kullanacağı her türlü tesis, teçhizat veya sair mal varlığını, Doğal Gazın sıkıştırıldığı veya tüketilmeden önce başka şekillerde işlendiği tesis veya teçhizat da dahil, ifade eder;
"Son Kullanıcılar" tabiri, Taşıtan Tedarikçi tarafından herhangi bir Çıkış Noktasında çekilen Doğal Gazı satın almak ve/veya kullanmak amacıyla Taşıtan Tedarikçi ile anlaşma imzalayan gerçek ya da tüzel kişileri ifade eder;
"Standart Hizmet" tabiri, kapsamı Temel Uygulamalar kısmı C Bölümünde verilen hizmeti ifade eder;
"Standart Metreküp (Sm3)", On beş santigrat derece (15 oC) sıcaklıkta ve bir virgül sıfır bin üç yüz yirmi beş (1,01325) Bar mutlak basınçta bir (1) metreküplük hacim dolduran, su buharı içermeyen ve Üst Isıl Değeri 9155 kcal olan, Doğal Gaz miktarını ifade eder;
"Standart Taşıma Sözleşmesi" veya kısaca "STS" tabiri, Standart Hizmetin sağlanması için Taşıyıcı ile Taşıtan arasında akdedilen taşıma sözleşmesini ifade eder;
"Tali Çıkış Noktası" tabiri, Ana İletim Şebekesine doğrudan bağlanmayan, bir Ana Çıkış Noktasının alt akışında yer alan, mülkiyet ve işletim sorumluluğu Taşıyıcıya ait olan istasyonların istasyon çıkış vanasını ifade eder;²¹
"Taşıma Miktarı Bildirimi", kısaca TMB, tabiri, bir Gün içinde İletim Şebekesine teslim edilecek ve İletim Şebekesinden çekilecek olan Doğal Gaz Miktarı ile ilgili olarak bir Taşıtan tarafından Taşıyıcıya yapılan bildirimini ifade eder;
"Taşıma Miktarı Değişiklik Bildirimi", kısaca TMDB, tabiri, daha önce yapılan bir TMB'de veya TMDB'de veya Programda Taşıtanca talep edilen değişikliklere ilişkin bildirimini ifade eder;
"Taşıtan" tabiri, Taşıyıcı ile STS imzalamış Tedarikçi ve İhracatçı Şirketi ifade eder;
"Taşıtan Tedarikçi" tabiri Taşıyıcı ile STS imzalamış bir Tedarikçiyi ifade eder;²²
"Taşıyıcı" veya BOTAŞ, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketini ifade eder;
"Taşıyıcı Kullanım Gazı" tabiri, diğer kullanımların yanı sıra kompresör istasyonlarında kullanılan da dahil, İletim Şebekesinin işletilmesi için Taşıyıcı tarafından kullanılan Doğal Gazı ifade eder;
"Tedarikçi" tabiri, serbest tüketicilere, Toptan Satış Şirketlerine, İthalatçı Şirketlere, İhracatçı Şirketlere, Dağıtım Şirketlerine ve CNG satış şirketlerine Doğal Gaz satan İthalatçı Şirketleri, Toptan Satış Şirketleri ve Üretim Şirketlerini ifade eder;²³
"Teknik Şartname" tabiri, Taşıyıcının, Doğal Gaz ölçümüne ilişkin esas alınacak uluslararası standartlar ve kullanılacak teçhizatla ilgili tüm teknik kriterleri kapsayan şartnamesini ifade eder;

²⁰ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²¹ 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²² 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

²³ 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

"Teslim Sözleşmesi" tabiri, Sistem kullanıcıları veya onların adına hareket edenlerle Taşıyıcı arasında veya Depolama Şirketi ve Taşıyıcı arasında veya İletim Şirketi ile Taşıyıcı arasında Doğal Gazın devir teslimi için yapılan sözleşmeyi, ifade eder;

"Teslimat Özellikleri" tabiri, herhangi bir Giriş Noktasında teslim edilen veya teslim için sunulan Doğal Gazın, Gaz Giriş Hükümlerine göre tespit edilen, özelliklerini ifade eder;

"Tolerans Dışı Miktar" tabiri, 3.3.1.3 alt bendine göre belirlenen Miktarı ifade eder;

"Tolerans İçi Miktar" tabiri 3.3.1.3 alt bendine göre belirlenen Miktarı ifade eder;

"Toptan Satış Şirketi" tabiri, sistem içinde veya dışında, iletim veya dağıtım faaliyeti yapmaksızın, Doğal Gazın toptan satış faaliyeti ile işigal eden tüzel kişiyi ifade eder;

"Transfer Çıkış Noktası" tabiri, bir Giriş Noktasında bir Taşıtanın bir başka Taşıtanına, ölçümleme işleminin yapılmasını müteakip, bir Miktar Doğal Gazın mülkiyet ve riskini devrettiği sanal bir noktayı ifade eder;²⁴

"Transfer Giriş Noktası" tabiri, bir Giriş Noktasında bir Taşıtanın bir başka Taşıtanından, ölçümleme işleminin yapılmasını müteakip, bir Miktar Doğal Gazın mülkiyet ve riskini devraldığı sanal bir noktayı ifade eder;²⁵

"Ulusal Dengeleme Çıkış Noktası" tabiri, pozitif dengesizliği olan bir Taşıtanın, sisteme bıraktığı Doğal Gaz Miktarını çektiği varsayılan sanal noktayı ifade eder;²⁶

"Ulusal Dengeleme Giriş Noktası" tabiri, negatif dengesizliği olan bir Taşıtanın, sistemden çektiği Doğal Gaz Miktarını teslim ettiği varsayılan sanal noktayı ifade eder;²⁷

"Uygun Olmayan Gaz" tabiri, Gaz Giriş Hükümü veya ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uygun olmaksızın, bir Giriş Noktasında teslim edilen veya teslim için sunulan Doğal Gazı ifade eder;

"Üç Aylık Dönem" tabiri, 1 Ocak, 1 Nisan, 1 Temmuz ve 1 Ekim tarihlerinde saat 08.00'de başlayan birbirini müteakip her üç (3) Aylık dönemi ifade eder;

"Üçüncü Taraf" tabiri, bir Son Kullanıcı, Bağlanan Sistem işletmecisi, müstakbel Taşıtan ve müstakbel Bağlanan Sistem işletmecisi de dahil olmak (ancak bunlarla sınırlı kalmamak) üzere, makul ölçüler içerisinde kendisinin doğrudan ŞİD'le ilgisi olduğunu kanıtlayabilen herhangi bir şahsı ifade eder;

"Üçüncü Taraf Tedarikçi" tabiri, herhangi bir Taşıtanın İletim Şebekesi üzerinden taşınmak üzere herhangi bir Giriş Noktasında Doğal Gaz aldığı veya alma hakkına sahip olduğu herhangi bir kişiyi ifade eder;

"Üretim Şirketi" tabiri, Doğal Gazın 7.3.1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanunu kapsamında Türkiye'de yer altında bulunan yataklarından yer üstüne çıkarılması, temizlenmesi ve artırılması, toplama hatlarıyla iletim hatlarına kadar taşınması faaliyetini gerçekleştiren tüzel kişiyi ifade eder;²⁸

"Üst Isıl Değeri" tabiri, Doğal Gaz için uygulandığında, yanma sırasında oluşan tüm suyun 150 C' de yoğunlaşması kaydıyla, bir m³ gazın 1,01325 Bar mutlak basınç ve 150 C sabit sıcaklıkta tam olarak yakılmasıyla ortaya çıkan, kcal birimi ile ifade edilen ısı miktarını ifade eder;

"Vasıfsız Gaz" tabiri, ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uygun olmaksızın bir Çıkış Noktasında teslim edilen veya teslim için sunulan Doğal Gazı ifade eder;

"Yaz Dönemi" tabiri, 1 Mayıs günü saat 08:00'de başlayıp 1 Eylül günü saat 08:00'de sona eren dönemi ifade eder;

"Yurt Dışı Operatörü" tabiri, ithal veya ihraç edilen Doğal Gazın Giriş veya Çıkış Noktalarında, İletim Şebekesine bağlanan yurt dışı iletim sistemini işleten yurt dışı şebeke işletmecisini ifade eder;

"Zor Gün" tabiri, Taşıtanların, Doğal Gaz çekiş miktarlarının artması ve/veya giriş miktarlarının azalması ve/veya herhangi bir Giriş Noktasındaki Doğal Gaz girişinin durması nedeniyle sistem dengesinin bozulduğu Günü ifade eder.

1.2 Yorumlama

1.2.1 Aksi belirtilmedikçe, ŞİD'de,

²⁴ 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

²⁵ 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

²⁶ 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

²⁷ 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

²⁸ 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

1.2.1.1 Herhangi bir yasa, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik, tebliğ, karar veya genelge tabiri söz konusu düzenlemelerde belli zamanlarda yapılan değişiklik, tadilat veya eklemeleri ve anılan düzenleme uyarınca çıkarılan diğer düzenlemeleri de kapsayacaktır;

1.2.1.2 Herhangi bir anlaşma, sözleşme veya belge tabiri, söz konusu anlaşmada, sözleşmede veya belgede belli zamanlarda yapılabilecek değişiklik ve eklemeleri de kapsayacaktır;

1.2.1.3 "İşgünü" tabiri Cumartesi, Pazar veya Türkiye’de resmi tatil olan günler hariç herhangi bir gün olarak yorumlanacaktır;

1.2.1.4 "Saat" tabiri, Türkiye’de kullanılmakta olan saat olarak yorumlanacaktır;

1.2.1.5 Tekil ifadeler aynı zamanda çoğul, çoğul ifadeler ise aynı zamanda tekil olarak yorumlanacaktır.

1.2.2 ŞİD’de herhangi bir kelime veya tabirin tanımlaması yapılan yerlerde bu kelime veya tabirlerle ilintili ve benzer kelime ve tabirler de bu tanıma göre yorumlanacaktır.

1.2.3 ŞİD’de yer alan bölüm, madde, bent, alt bent numaraları veya başlıkları sadece kullanım kolaylığı açısından verilmiş olup, anılan bölümün, maddenin, bendin, alt bendin içeriği hakkında herhangi bir hükümleri yoktur.

1.2.4 "ŞİD" veya "İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar" tabirleri işbu ŞİD’in bölümleri ve eklerini ifade edecek ve tek belge olarak anlaşılacaktır.

1.2.5 ŞİD hükümleriyle herhangi bir STS hükmü arasında bir çelişki olması durumunda ŞİD hükümleri geçerli olacaktır.

BÖLÜM 2

KAPASİTE REZERVASYONU, DEVRİ, AKTARIMI, KULLANIMI

İletim Şebekesi ile Doğal Gaz taşımak üzere Taşıyıcıdan hizmet alınmasının ön şartı bir Giriş veya Çıkış Noktasında kapasite rezervasyonu yapılması ve bu doğrultuda Taşıyıcı ile STS imzalanmasıdır. Kapasite rezervasyonlarının süresi en fazla bir Gaz Yılı olup, yeni Gaz Yılı ile içinde bulunulan Gaz Yılı için başvuruların nasıl yapılacağı ve bunlara ilişkin takvim Kısım I, Bölüm F ve G’de detaylanmıştır.²⁹

2.1 Kapasite Rezervasyonu İle İlgili Uygulama Esasları³⁰

2.1.1 Taşıtan imzaladığı STS ve ŞİD hükümleri çerçevesinde İletim Şebekesinde Rezerve Kapasite kullanmaya ve bu Bölüm 2 hükümlerine uygun olarak İletim Şebekesine Doğal Gaz girişi yapma ve İletim Şebekesinden Doğal Gaz çekme hakkına sahip olacaktır. Taşıyıcı, kapasite rezervasyonunu Giriş – Çıkış Sistemi prensibine göre, Sm³/Gün olarak yapar. Taşıtanın STS’inde, kullanacağı Giriş ve Çıkış Noktaları ile bu noktaların her biri için Rezerve Kapasitesi veya azami Günlük çekişi belirtilir.

Rezerve Kapasitenin kWh birimi ile gösterimi için aşağıdaki hesaplama yapılır.

$$\text{Rezerve Kapasite (kWh/Gün)} = \text{Rezerve Kapasite (Sm}^3\text{/Gün)} \times 10,64$$

2.1.2 Taşıtan, kapasite rezervasyonu talep ederken kapasite talep ettiği Giriş Noktalarını, Ana Çıkış Noktaları ile çekiş yapacağı Tali Çıkış Noktalarını Taşıyıcıya bildirecektir. Taşıtan, Tali Çıkış Noktası kullanacak ise bunlara ilişkin ASM’ler ve azami Günlük çekişler STS’inde belirtilir. Taşıtanın, Tali Çıkış Noktalarındaki toplam Günlük çekiş Miktarının, üst akışta bulunan Ana Çıkış Noktasındaki, Rezerve Kapasitesini aşmaması esastır.

Taşıyıcı Taşıtana Doğal Gazı Ana Çıkış Noktasında teslim ediyorsa bu nokta, Tali Çıkış Noktasında teslim ediyorsa bu nokta, Taşıtan için Çıkış Noktasıdır. Ancak işbu ŞİD’de belirtilen kapasite rezervasyonu ile ilgili tüm kurallar ve uygulamalar için Giriş Noktaları ve Ana Çıkış Noktaları dikkate alınır.

2.1.3 İthalat ve ihracat lisansı sahibi Taşıtanlar, ithalat veya ihracat amacıyla, yalnızca lisanslarında belirtilen noktalarla ilgili Giriş veya İhracat Çıkış Noktaları için kapasite rezervasyonu talep edebilirler. Bu Taşıtanların mevcut ithalat veya ihracat lisanslarına ilaveten yeni bir ithalat veya ihracat lisansı almaları ve bunlar için Giriş veya Çıkış Noktasında kapasite rezervasyonu talep etmeleri halinde, bu lisansların bir suretini Taşıyıcıya vermeleri gereklidir.

Bir Taşıtan bir Giriş Noktasında teslim ettiği Doğal Gazın bir kısmını bir başka Taşıtana devredecek ise, bu Giriş Noktası devredecek Taşıtan için aynı zamanda bir Transfer Çıkış Noktası olacak ve kapasite rezervasyonu başvurusunda, bu noktada devralacak Taşıtan(lar)a teslim edilebilecek azami Günlük Miktar belirtilecektir. Transfer Giriş ve Çıkış Noktası uygulamalarına ilişkin Gaz Yılı içerisinde yapılacak başvurularda, Bölüm G’de ve 2.1.4 bendinde belirlenen takvim uygulanır.

²⁹ Bu fıkra 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

³⁰ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Depolama Tesislerine bağlı Giriş Noktalarına ilişkin kapasite rezervasyon talepleri, bu Depolama Tesislerinden hizmet alan Taşıtanlar tarafından yapılır. Bu noktalardaki kapasite rezervasyonları ilgili Depolama Şirketinden alınan bilgiler doğrultusunda yapılır ve her bir Taşıtan için MAK ile sınırlı olmak kaydıyla, ilgili noktada yapılacak rezervasyon toplamı MAK'ı aşacak şekilde kapasite rezervasyonu yapılabilir.

Taşıtanın, İletim Şebekesinde veya Bağlanan Sistemlerde meydana gelen teknik sorunlar veya işletme sorunları sebebiyle Rezerve Kapasiteye sahip olduğu bir Giriş Noktasından, sisteme Doğal Gaz girişı yapamaması veya kısıtlı giriş yapması durumunda, varsa başka bir Giriş Noktasındaki Atıl Kapasite kullanılabilir.

2.1.4 Atıl Kapasite Uygulama Esasları

Taşıtanlar, Giriş ve Çıkış Noktaları için Taşıyıcı tarafından duyurulan Atıl Kapasiteleri Gaz Yılı içinde herhangi bir dönemde (en az bir Ay süreli olmak kaydıyla) kullanabilmek için Taşıyıcıya başvuruda bulunabilir. Atıl Kapasitelerin kullanım bedelleri, Tarifedeki iletim kapasite bedelinin aşağıdaki katsayılarla çarpılması ile hesaplanır.

Dönem	Katsayı
Yaz Dönemi	0,80
Kış Dönemi	1,30
Ara Dönem	1,20

İçinde bulunulan Gaz Yılı için STS imzalamış Taşıtanlara, daha önce kapasite rezervasyonuna sahip olmadıkları bir noktada, Atıl Kapasiteden yapılacak rezervasyonlarda, rezervasyonun içinde bulunan Gaz Yılıının sonuna kadar yapılması durumunda, yukarıda belirtilen katsayılar uygulanmaz.

Atıl Kapasiteler için başvurular, her ayın en geç 25. (yirmi beş) gününe kadar, takip eden Ayın ilk Gününden itibaren geçerli olacak şekilde yapılır. Taşıyıcı bu başvuruları 3 (üç) işgünü içinde cevaplandırır.

2.1.5 Taşıyıcı, kapasite rezervasyonlarını "kesintisiz taşıma hizmeti" esasına göre yapar ve Gaz Yılı öncesinde kapasite rezervasyonları için başvuruları tüm Gaz Yılı geçerli olacak şekilde değerlendirir.

2.1.6 Bir Tedarikçi, bir Giriş Noktasında teslim ettiği Doğal Gazın tamamını ya da bir kısmını bir veya daha fazla Tedarikçiye aynı noktada devrediyor ise, bu Giriş Noktası'nda kapasite rezervasyonu devreden Tedarikçi tarafından yapılır.³¹

2.1.7 Transfer Giriş Noktaları ile Transfer Çıkış Noktalarına ilişkin Rezerve Kapasite bilgileri kapasite tescil belgesine işlenmekle birlikte, bu noktalardaki Rezerve Kapasite bilgileri TMB, TMDB ve Programlarda kullanılacak olup, Tarifede yer alan kapasite ile ilgili ödemelere ve Kapasite Aşım Ücretlerine tabi olmayacaktır.

2.1.8 Kapasite rezervasyonları her bir Giriş ve Ana Çıkış Noktası için, bu noktalardaki MAK'ı aşmamak kaydıyla yapılır. Kapasite rezervasyonlarındaki toplam talebin MAK'ı aşmadığı noktalarda talep edildiği şekilde, MAK'ı aştığı noktalarda talep miktarlarıyla orantılı olarak kapasite rezervasyonu yapılır. Bir Çıkış Noktasına ilişkin kapasite rezervasyon talebinde, o Çıkış Noktasından Doğal Gaz arzının sağlandığı Son Kullanıcılar ve/veya Dağıtım Şirketleri ile satış ilişkisini belgeleyecek dokümanlar Taşıyıcıya sunulacaktır.³²

2.1.9 Taşıyıcı her bir Giriş Noktasındaki kapasitenin yüzde ikisini (% 2) Dahili Kullanım Gazı ve/veya Dengeleme Gazı amacıyla kendisi için rezervli tutar, MAK bu doğrultuda belirlenir. Bir Giriş Noktasında belirlenen MAK, bu noktaya ilişkin ölçüm istasyonunun kapasitesi ile, Ana İletim Şebekesinin o bölgedeki taşıma kapasitesi de dikkate alınarak belirlenir.

2.1.10 Alt akışında Tali Çıkış Noktaları bulunan Ana Çıkış Noktalarındaki kapasite rezervasyonlarında, talebin MAK'I aştığı durumlarda, her bir Taşıtanın çıkış yaptığı, Tali Çıkış Noktalarındaki azami Günlük çekişler dikkate alınır.

2.1.11 İletim Şebekesindeki her Ana Çıkış Noktası ve Tali Çıkış Noktasına ait Gaz Kullanım Eşiği Taşıyıcı tarafından EBT'de ve internet sayfasında yayımlanacaktır. Taşıyıcı, Ana Çıkış Noktalarındaki kapasite ve Tali Çıkış Noktaları kullanım taleplerinde Gaz Kullanım Eşiğinin aşıyor olmasını gözetir.

"Gaz Kullanım Eşiği = Techiz edilmiş durumdaki Ölçüm Ekipmanının saatlik minimum ölçme kapasitesi x 24" olarak hesaplanır.

2.1.12 Taşıyıcı, Giriş Noktalarındaki Doğal Gaz basıncının ve İletim Şebekesi kapasitesinin, (ileride devreye sokulacak bir Giriş Noktası ile ilgili olarak akdedilen anlaşmalar kapsamında yer alan Doğal Gaz basıncı ve kapasitesi göz önünde tutularak) her bir Taşıtanın Rezerve Kapasitesini ŞİD hükümlerine göre kullanabilmesi için, yeterli düzeyde tutulmasını sağlayacaktır.

³¹ Bu bent 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³² Bu cümle 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

2.1.13 Geçici Teminat Mektubu, Kesin Teminat Mektubunun Taşıyıcıya verilmesinden sonra beş işgünü içerisinde Taşıtana iade edilir. Kesin Teminat Mektubunun öngörülen süre içerisinde Taşıyıcıya verilmemesi halinde Geçici Teminat Mektubu Taşıyıcı tarafından gelir addedilir. STS'si sona eren ve Taşıyıcıya borcu olmayan Taşıtanların Kesin Teminat Mektupları, STS'nin sona ermesinden itibaren 5 işgünü içerisinde iade edilir.

2.2 Rezerve Kapasiteye İlişkin Haklar ve Yükümlülükler³³

2.2.1 ŞİD hükümlerinden hiçbirisi, Rezerve Kapasitenin (veya herhangi bir kısmının) ŞİD veya ilgili STS hükümleri çerçevesinde söz konusu Taşıtan tarafından kullanılmaması halinde kullanılmayan kısmın tamamının veya bir bölümünün Taşıyıcı tarafından kullanılmasını engellemeyecek veya bu şekilde bir engelleme getirdiği addedilmeyecektir. Taşıyıcı, herhangi bir Taşıtan tarafından bir Giriş Noktasında rezerve edilip de kullanılmayan kapasite miktarının, o Giriş Noktasındaki Rezerve Kapasitesinin % 20'sini (yüzde yirmi) aşmamasını gözetecektir. Taşıtanın Rezerve Kapasitesinin tamamını veya bir kısmını, en az dört Ay süreyle, Mücbir Sebep hali veya geçerli bir sebebi olmaksızın kullanmaması halinde, Taşıyıcı, bu kapasitenin kullanılmamasının İletim Şebekesinin verimli işletilmesine veya sistem planlamasına zarar vereceği düşüncesinde ise, söz konusu Taşıtanın Rezerve Kapasitesinin kullanılmayan kısmını iptal etme niyetinde olduğunu en az bir ay öncesinden söz konusu Taşıtana bildirebilir. Taşıtanın, böyle bir ihbar sonrasında, söz konusu kapasitenin kullanılmamasının haklı bir gerekçeye dayandığını ispatlayamaması halinde, kullanılmayan kapasite bildirimde belirtilen sürenin sonundan itibaren iptal edilecek ve bunun üzerine Taşıyıcı, ihbarda bulunmak suretiyle Rezerve Kapasite için STS'de gereken değişiklikleri yapacaktır. Bu 2.2.1 bendi uyarınca bir Taşıtanın Rezerve Kapasitesinin kullanmadığı kısmının iptaline ilişkin olarak Taşıyıcı tarafından alınan herhangi bir karara Taşıtan en geç 15 (onbeş) gün içinde itirazda bulunabilir. Taşıyıcı itiraza 15 gün içerisinde cevap verir. Cevabın olumsuz olması halinde Taşıtan, konunun çözüme kavuşturulması için EPDK'ya başvurabilir. Konu EPDK tarafından sonuçlandırılıncaya kadar söz konusu iptal yürürlüğe girmeyecektir.

2.2.2 Kapasite rezervasyonu yapılması, Taşıtana İletim Şebekesi üzerinde herhangi bir yönetim veya denetim hakkı vermez. İletim Şebekesinin işletilmesi ve İletim Şebekesindeki Doğal Gaz akışı ve basıncı konusunda Taşıyıcı tam ve mutlak denetim ve yönetim hak ve yetkisine sahiptir.

2.3 Kapasite Devirleri

2.3.1 Taşıtanlar arasındaki kapasite devirleri Giriş ve Ana Çıkış Noktalarında en az bir Aylık dönemi, en fazla içinde bulunulan Gaz Yılı'nın kalan dönemini kapsayacak şekilde Aylık olarak gerçekleştirilebilir.

2.3.2 Taşıyıcı, Taşıtanlar tarafından ilave olarak talep edilen veya ihtiyaç fazlası olduğu bildirilen kapasiteleri düzenli olarak EBT'de yayımlar. Bu bilgiler çerçevesinde, aralarında kapasite devri yapacak Taşıtanlar, onay için birlikte Taşıyıcıya başvuruda bulunurlar. Devri yapılan kapasite miktarı doğrultusunda, Ana Çıkış Noktasındaki veya Giriş Noktasındaki haklar ve yükümlülükler yeniden belirlenir.

2.3.3 Kapasite devri gerçekleştirilebilmesi için, devirden sonra, devralan ve devreden Taşıtanın Rezerve Kapasitesinin Gaz Kullanım Eşik değerini karşılaması gerekir.

2.3.4 İşbu ŞİD yükümlülükleri uyarınca, Taşıyıcıya, sunmuş oldukları Kesin Teminat Mektubu tutarından daha fazla borcu olan Taşıtanların kapasite devralmalarına izin verilmez.³⁴

2.3.5 Taşıyıcı, Taşıtanların kapasite devir taleplerini teknik yönden uygun görmesi durumunda, kapasite devri gerçekleştirilmesiyle söz konusu Giriş veya Ana Çıkış Noktaları için ilgili Taşıtanların Rezerve Kapasiteleri yeniden belirlenir. Kapasite devri sonrasında, herhangi bir Tali Çıkış Noktasında Gaz Kullanım Eşiğinin altında kalınmaması esastır.³⁵

2.3.6 Kapasite devirleri sonrasında herhangi bir Giriş veya Ana Çıkış Noktasında Rezerve Kapasitesi artan Taşıtanlar, devredilen kapasitenin devir süresine karşılık gelen iletim kapasite bedelinin yüzde yirmisi (%20) tutarında Kesin Teminat Mektubunu Taşıyıcıya verir. Kapasiteyi devreden Taşıtanlar, Kesin Teminat Mektuplarını yeni kapasiteye göre düzenleyerek eskisi ile değiştirme hakkına sahiptir.³⁶

2.3.7 Kapasite devrine yönelik başvurular, Taşıyıcı tarafından başvuru sırasına göre ele alınacak ve cevaplanacaktır.

2.4. Tedarikçi Değişimi Nedeniyle Kapasite Devri

³³ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁴ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁵ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁶ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

2.4.1 Tedarikçi değişimi nedeniyle kapasite devirleri, tek bir Son Kullanıcıya gaz arzı sağlanan Ana Çıkış Noktaları veya Tali Çıkış Noktalarında, Son Kullanıcıların Doğal Gaz almak için sözleşme yaptığı Tedarikçilerin değişmesine bağlı olarak gerçekleşir. Böyle bir devir sonrasında ilgili Taşıtanların tescil belgeleri tekrar düzenlenerek, devrin gerçekleştiği Ana Çıkış Noktasındaki ve varsa kullanım hakkının değiştiği Tali Çıkış Noktasındaki hak ve yükümlülükler devralan Taşıtana geçer. Bu tür kapasite devirleri Gaz Yılıının kalan süresi için geçerli olacaktır.

Gaz Yılı içerisinde yapılan kapasite rezervasyonlarında, Taşıyıcının ilgili Ana Çıkış Noktalarında kapasitesi bulunan Taşıtanlara tedarikçi değişimi olabileceğini bildirmesi üzerine bir Taşıtandan tedarikçi değişimi nedeniyle kapasite devir etme talebi gelmesi durumunda, Taşıyıcı, tedarikçi değişimi nedeniyle kapasite devir etme talebinde bulunan Taşıtanın talebini bu 2.4 maddesi çerçevesinde değerlendirerek, kapasite tescil belgelerini varsa tedarikçi değişimi nedeniyle devredilmesi gereken kapasiteyi de yansıtacak şekilde düzenler.³⁷

2.4.2 Tedarikçi değişimi nedeniyle kapasite devrinin gerçekleşmesi için devralan Taşıtanın Taşıyıcıya başvurması gerekir. Böyle bir başvurunun alınması halinde Taşıyıcı derhal devreden Taşıtanı bilgilendirir. Başvurunun kabul edilmesi için devralan Tedarikçinin, Taşıyıcıya mevcut Kesin Teminat Mektubu tutarından fazla bir borcu olmaması ve Son Kullanıcı ile yapmış olduğu doğal gaz alım-satım sözleşmesinin varlığını belgelemesi gerekir.³⁸

2.4.3 Böyle bir kapasite devrinin bir Tali Çıkış Noktasındaki Tedarikçi değişimi nedeni ile olması halinde, devreden Taşıtan devrin gerçekleşeceği Aydan önceki ayın 25'ine kadar ilgili Ana Çıkış Noktasında talep ettiği yeni kapasiteyi (devredilen kapasiteden fazla olmamak üzere) Taşıyıcıya bildirir. Taşıyıcıya bu talep gönderilmezse, devreden Taşıtanın Ana Çıkış Noktasındaki Rezerve Kapasitesi devredilen kapasite miktarı kadar düşürülür.

*Mülga bent*³⁹

2.5 Kapasite Aktarımı

2.5.1 Bir Taşıtan, cari Gaz Yılıının Aylık dönemleri için, STS'sinde belirtilen bir Ana Çıkış Noktasından, Atıl Kapasite olan herhangi bir Ana Çıkış Noktasına kapasite aktarımı talebinde bulunabilir. Taşıyıcı, söz konusu talebi teknik yönden uygun görmesi durumunda, aktarım gerçekleştirilir ve söz konusu Ana Çıkış Noktaları için Rezerve Kapasiteler yeniden belirlenir, kapasite tescil belgesi bu doğrultuda revize edilir. Kapasite aktarımına yönelik başvurular, Taşıyıcı tarafından başvuru sırasına göre ele alınacak ve cevaplanacaktır.⁴⁰

2.5.2 Kapasite aktarımı gerçekleştirilen Ana Çıkış Noktalarında toplam Rezerve Kapasitenin aktarım öncesi ve sonrasında eşit olması ve ilgili Ana Çıkış Noktalarında Gaz Kullanım Eşiğinin altına düşülmemesi esastır. Talep edilen kapasite aktarımının kabul edilebilmesi için İletim Şebekesinin taşıma kapasitesinin o noktada bu talebi karşılamaya uygun olması gereklidir. Buna ilaveten kapasite aktarımına konu Ana Çıkış Noktalarındaki ölçüm ekipmanlarının sağlıklı çalışma sınırları zorlanmayacaktır.

2.5.3 Giriş Noktaları arasında, Tarifede belirtilen farklı çıkış zonları arasında, Taşıtanlar arasında kapasite aktarımı yapılamaz. Taşıyıcı,

1) Herhangi bir kapasite aktarım talebini reddetmek,

2) Aktarılabilecek kapasite miktarını sınırlamak,

3) Aktarımın gerçekleştiği Ana Çıkış Noktalarında değişken bir saatlik profil arz eden Günlük çekiş nedeniyle İletim Şebekesinin dengesinin bozulmasına bağlı olarak herhangi bir kapasite aktarımını kısmen veya tamamen iptal etmek

hak ve yetkisine sahiptir:

2.6 Kapasite Devri ve Aktarımı için Başvuru Esasları⁴¹

Kapasite devri, Tedarikçi değişimi nedeni ile kapasite devri ve kapasite aktarımı ile ilgili taleplerin, devrin veya aktarımın öngörüldüğü Aydan bir önceki ayın 20'sine kadar Taşıtanlar tarafından Taşıyıcıya bildirilmesi gereklidir. Taşıyıcı, devrin veya aktarımın öngörüldüğü Aydan önceki ayın 25'ine kadar taleplere yanıt verir. Kapasite devirleri ve aktarımlarının Ayın ilk Gününden itibaren başlaması esastır.

³⁷ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁸ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁹ Burada bulunan 2.4.4 bendi 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile kaldırılmıştır.

⁴⁰ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴¹ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Kapasite devri, Tedarikçi değişimi nedeni ile kapasite devri, kapasite aktarımı taleplerine ilişkin bildirimlerde duruma göre aşağıdaki hususlar da yer alır:

- (i) Söz konusu Giriş Noktası, Ana Çıkış Noktası ve varsa alt akışındaki Tali Çıkış Noktası,
- (ii) Söz konusu devirlerin/aktarımların talep edilen süresi (Aylık bazda),
- (iii) Devredilecek/aktarılabacak olan Rezerve Kapasite miktarı,
- (iv) Devralan ve devreden Taşıtan.

Yukarıdaki hususları da içeren ve kapasite devri, Tedarikçi değişimi nedeni ile kapasite devri, kapasite aktarımı talepleri için kullanılacak başvuru formları EBT’de yayımlanır.

2.7 Kapasite Tescili⁴²

2.7.1 Taşıtanlar, kapasite rezervasyonlarının kesinlik kazanmasından sonra, kullanacakları Giriş ve/veya Ana Çıkış Noktaları için bir Gaz Yılı süresince Rezerve Kapasite sahibi olarak tescil edilirler. Ana Çıkış Noktaları için ASM’ler ve varsa kullanılacak Tali Çıkış Noktaları ile bu noktalardaki azami Günlük çekişler ve ASM’ler de tescil belgelerine işlenir. Taşıyıcı tescil edilen bu kapasiteler ve noktalarla ilgili bir kütüğü gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza eder. Her bir Taşıtan için hazırlanacak kapasite tescil belgesinin bir sureti Taşıtanın STS’sinin bir eki kabul edilir. Atıl Kapasite satışları, kapasite devirleri, Tedarikçi değişimleri nedeni ile kapasite devirleri veya kapasite aktarımlarına bağlı olarak, kapasite tescil belgeleri Taşıyıcı tarafından tekrar düzenlenir. Kapasite tescil belgeleri düzenlendikleri tarihten itibaren bir hafta içinde Taşıtanlara gönderilir.

2.7.2 Bir Giriş Noktasının aynı zamanda bir Transfer Giriş Noktası ve Transfer Çıkış Noktası olarak kullanılması durumunda, ilgili Taşıtanların kapasite tescil belgelerinde bu noktalar yer alır. Transfer Giriş ve Çıkış Noktalarında belirtilen kapasite miktarları TMB’ler, TMDB’ler, Programlar ve dengelemeyle ilgili işlemlerde kullanılacak olup, o Giriş Noktasında kapasite bedeli veya Kapasite Aşım creti ödenmesi bağlamında bir sorumluluk doğurmayacaktır.

2.8 Kapasite Aşımı

2.8.1 Bir Taşıtan Giriş veya Ana Çıkış Noktasında, Rezerve Kapasitesinin zerine çıkması durumunda Kapasite Aşım creti ödeyecek ve Taşıyıcının Doğal Gaz teslimini/çekimini derhal Rezerve Kapasite düzeyine düşürmesini talep etmesi halinde bu talebe uyacaktır.

2.8.2 Kapasite Aşım creti, her bir Giriş Noktası ve Ana Çıkış Noktası için Rezerve Kapasitenin aşıldığı her Gün için Tarifenin iletim kapasite bedelinin aşağıda belirtilen katsayılarla çarpılması ile hesaplanacak ve Rezerve Kapasitenin aşıldığı miktar için tahakkuk ettirilecektir.

Dönem	Katsayı
Kış Dönemi	1,50 ⁴³
Ara Dönem	1,25 ⁴⁴
Yaz Dönemi	1,10 ⁴⁵

2.9 Rezerve Kapasiteyi Artırma Ykmllę⁴⁶

Taşıtan 1 Ocak - 31 Mart arasını kapsayan dönemde, herhangi bir Giriş veya Çıkış Noktasında bir Ay içerisinde Rezerve Kapasiteyi sekiz kez veya daha fazla aşması halinde, ilgili Ayda girdiği veya çektiği, Günlük azami Doğal Gaz Miktarı ile o noktadaki Rezerve Kapasite Miktarı arasındaki fark kadar kapasiteyi, o noktadaki Atıl Kapasiteyle sınırlı olmak üzere, STS başından itibaren STS sonuna kadar almak ve bunun için 2.1.4 bendine göre ödeme yapmakla yükümlü olacaktır. Taşıtan için belirlenmiş olan Rezerve Kapasite buna göre revize edilecek ve kapasite tescil belgesi de bu doğrultuda tekrar düzenlenecektir. Bu uygulama, Taşıtana eski Rezerve Kapasitesi doğrultusunda uygulanmış olan Kapasite Aşım Bedelleri ile ilgili bir hak talebi doğurmayacaktır.

BÖLÜM 3 SEVKİYAT KONTROL VE SİSTEM DENGELEME

⁴² Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴³ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁴ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁵ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁶ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

3.1 Genel Bakış

3.1.1 Taşıtan, Günlük Girişi ile Günlük Çekişini dengelemekle yükümlüdür.

3.1.2 İletim Şebekesinin fiziksel dengesinin sağlanmasından Taşıyıcı sorumlu olacaktır.

3.1.3 Taşıtanların sistem dengesini bozmaları durumunda ödeyecekleri sevkiyat kontrol bedelleri 3.3 ve 3.5 maddelerinde açıklanmıştır. Buna ek olarak, Müsaade Edilen Toleranslar dışında herhangi bir Doğal Gaz çekişi veya girişi yapılması durumunda Taşıyıcı anılan Taşıtanın İletim Şebekesinden gaz çekişini veya İletim Şebekesine gaz girişini sınırlandırabilir veya tamamen durdurabilir.

3.1.4 Taşıyıcının bir sonraki Gün için gereken Doğal Gaz miktarını ve akış rejimini mümkün olduğunca doğru olarak tespit edebilmesi için, Taşıtanlar 7. Bölüme göre TMB'lerini, gerekliyse TMDB'lerini, Taşıyıcıya iletmek ve Programlarına uygun hareket etmekle yükümlüdür.

3.1.5 Taşıyıcı Dengeleme Gazı Anlaşmalarını her bir Giriş Noktası için ayrı yapabilecek, İletim Şebekesinin fiziksel dengelemesi açısından hangi Giriş Noktasından Dengeleme Gazı çekmesinin uygun olacağına göre Taşıtan Tedarikçilere bildirimde bulunacaktır. İletim Şebekesinin fiziksel dengelenmesi amaçlı bu tür bildirimler için öncelik Dengeleme Gazı Anlaşması yapılan Taşıtan Tedarikçilere verilecektir. Ancak Dengeleme Gazı Anlaşması kapsamında alınan Doğal Gazın yeterli olmaması veya Taşıyıcının Dengeleme Gazı Anlaşması bulunmayan bir Giriş Noktasından Doğal Gaz alma ihtiyacı olması halinde Taşıyıcı, uygun gördüğü bir Taşıtan Tedarikçiye, Programında öngörülen Miktardan daha fazla miktarda Doğal Gaz teslim etmesi için bildirimde bulunabilir. Taşıtan Tedarikçiler Taşıyıcının bu bildirimlerine uyamamaları halinde yeterli arz imkanlarına sahip olmadıklarını Taşıyıcıya belgelemek zorundadır.

3.2 Dengesizlikler⁴⁷

Günlük Dengesizlik yaratan Taşıtan Sistem Dengelemesine Katılım Bedeli ve duruma göre Kesinti Dengeleme Bedeli tahakkuk ettirilecektir.

Sistemde dengesizlik yaratan Taşıtanın Gün içinde tespit edilememesi ve sistemin fiziksel dengesinin sağlanmasında güçlükle yaşanması durumunda Taşıyıcı herhangi bir Taşıtan bir Giriş Noktasında veya bir Çıkış Noktasında arttırma veya azaltma talimatı verebilir.

Taşıyıcının talebi üzerine Giriş veya Çıkış Noktalarındaki Doğal Gaz sevkiyat miktarlarını Programları dışında arttıran veya eksilten Taşıtanların, Gün içinde Ulusal Dengeleme Giriş ve Çıkış Noktalarına ilave Miktar girmek üzere TMDB yapmalarına izin verilir ve böyle bir Güne ilgili olarak;

(a) Kendisine bir Giriş Noktasında arttırma veya bir Çıkış Noktasında azaltma talimatı verilen bir Taşıtan için o Güne dair Günlük Dengesizlik:

(i) Pozitif ise, sistemde bıraktığı Doğal Gaz Miktarı (Ulusal Dengeleme Çıkış Noktası Miktarı) için veya Taşıyıcı tarafından verilen arttırma/azaltma talimatında belirtilen (hangisi daha düşük ise) Miktar için, Taşıtanın o Aya ilişkin Dengeleme Gazı teklif fiyatı üzerinden bedel hesaplanılarak Taşıyıcı tarafından söz konusu Taşıtan verecek olarak kaydedilir; bu Miktar ile ilgili olarak Günlük Dengesizlik Ücreti alınmaz, arttırma talimatı verilen Giriş Noktaları ile azaltma talimatı verilen Çıkış Noktalarına ilişkin Kapasite Aşım Ücretleri ile Düzenleme Ücretleri söz konusu Taşıtanlar için uygulanmaz.

(ii) Negatif ise, dengesizlikler, Kapasite Aşım Ücretleri ve Düzenleme Ücretleri ile ilgili kurallar herhangi bir istisna getirilmeden uygulanır.

(b) Kendisine bir Giriş Noktasında azaltma veya bir Çıkış Noktasında arttırma talimatı verilen bir Taşıtan için o Güne dair Günlük Dengesizlik:

(i) Negatif ise, sistemden çektiği Doğal Gaz Miktarı (Ulusal Dengeleme Giriş Noktası Miktarı) için o Aya ilişkin Dengeleme Gazı Fiyatı üzerinden bedel hesaplanılmak üzere Taşıyıcı tarafından söz konusu Taşıtan alacak olarak kaydedilir; bu Miktarın, oluşmuş ise, Tolerans Dışı Miktarı, Tolerans İçi Miktar olarak değerlendirilir, arttırma talimatı verilen Çıkış Noktaları ile azaltma talimatı verilen Giriş Noktalarına ilişkin Kapasite Aşım Ücretleri ile Düzenleme Ücretleri söz konusu Taşıtanlar için uygulanmaz.

(ii) Pozitif ise, dengesizlikler, Kapasite Aşım Ücretleri ve Düzenleme Ücretleri ile ilgili kurallar herhangi bir istisna getirilmeden uygulanır.

3.3 Sistem Dengelemesine Katılım Bedeli⁴⁸

Sistem Dengelemesine Katılım Bedeli "Günlük Dengesizlik Ücretleri" ile "Düzenleme Ücretleri" ni kapsamaktadır.

3.3.1 Günlük Dengesizlik Ücretleri

3.3.1.1 Taşıtan için Günlük Dengesizlik her Gün'le ilgili olarak aşağıdaki kalemler arasındaki fark olarak hesaplanacaktır:

⁴⁷ Bu madde 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁸ Bu madde, 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

(a) Taşıtanın Doğal Gaz teslim ettiği Giriş Noktalarındaki toplam Günlük Girişi ve

(b) Taşıtanın Doğal Gaz çektiği Çıkış Noktalarındaki toplam Günlük Çekışı

3.3.1.1(a) alt bendindeki miktar 3.3.1.1(b) alt bendindeki miktardan fazla ise Günlük Dengesizlik pozitif, 3.3.1.1(b) alt bendindeki miktar 3.3.1.1(a) alt bendindeki miktardan fazla ise Günlük Dengesizlik negatiftir. Günlük Dengesizliğin pozitif olduğu durumda Taşıtanın sistemde Doğal Gaz bıraktığı, Günlük Dengesizliğin negatif olduğu durumda Taşıtanın sistemden Doğal Gaz aldığı kabul edilir. Taşıtanın sistemde Doğal Gaz bırakması durumunda Taşıyıcı, söz konusu Taşıtana Günlük Dengesizlik Miktarı için Dengeleme Gazı Fiyatı üzerinden ödeme yapacaktır.

Taşıtanların Günlük Giriş ve Günlük Çekişleri 9. Bölüm hükümlerine göre tespit edilecektir.

3.3.1.2 Dengeleme İçin Müsaade Edilen Tolerans Düzeyleri

Müsaade Edilen Tolerans aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

GİRİŞ MİKTARI ARALIĞI (Sm ³)	A	B	Müsaade Edilen Tolerans (C)
0-500.000	0	G	+/- 0,12 (%12)
500.001-1.000.000	+/- 60.000	G-500.000	+/- 0,08 (%8)
1.000.001-2.000.000	+/- 100.000	G-1.000.000	+/- 0,06 (%6)
2.000.001-4.000.000	+/- 160.000	G-2.000.000	+/- 0,05 (%5)
4.000.001 ve üstü	+/- 260.000	G-4.000.000	+/- 0,04 (%4)

$$T=A+(B*C)$$

T:Müsaade Edilen Tolerans Miktarı

G:Toplam Günlük Giriş

Müsaade Edilen Tolerans Miktarının pozitif ve negatif sınırları, yukarıdaki formüle göre hesaplanır. Günlük Dengesizliği pozitif ve Müsaade Edilen Tolerans Miktarının pozitif sınırının içerisinde olan Taşıtanlar kabul edilebilirlik sınırı içindedir. Günlük Dengesizliği negatif ve Müsaade Edilen Tolerans Miktarının negatif sınırının içinde ve dışında olan Taşıtanlar ile Günlük Dengesizliği pozitif ve Müsaade Edilen Tolerans Miktarının pozitif sınırının dışında olan Taşıtanlar ise kabul edilebilirlik sınırlarının dışındadır.

Müsaade Edilen Toleranslar her yıl tekrar incelenir, gerek duyulursa Bölüm 21 hükümlerine göre yeniden düzenlenebilir.

Kuşkuya mahal bırakmamak için, herhangi bir Günde bir Taşıtanın sıfır gaz akışının olması halinde söz konusu Taşıtan için Müsaade Edilen Tolerans olmayacaktır.

Günlük Dengesizlik Ücretlerinin hesaplanmasında Tarifede belirtilen Dengeleme Gazı Fiyatı kullanılacaktır.

Dengeleme Gazı Anlaşması yapılanlar hariç Taşıtan Tedarikçiler, her Ay için Dengeleme Gazı teklif fiyatlarını önceki ayın 25. gününe kadar Taşıyıcıya bildireceklerdir.

Taşıyıcının talimatı üzerine İletim Şebekesine sokulan Dengeleme Gazına ilişkin ilgili Taşıtan Tedarikçilere yapılacak ödemeler, söz konusu Taşıtanların Dengeleme Gazı teklif fiyatları veya söz konusu Taşıtanın Dengeleme Gazı Anlaşmasında belirlenen fiyat üzerinden hesaplanır.⁴⁹

Taşıtanın kabul edilebilirlik sınırı dışında olması halinde Günlük Dengesizlikler için aşağıdaki hükümlere göre Günlük Dengesizlik Ücretleri tahakkuk ettirilecektir.

3.3.1.3 Bu Bölüm 3 kapsamında her bir Taşıtan ile ilgili olarak her Gün için:

a) "Tolerans İçi Miktar",

Günlük Dengesizliğin, Müsaade Edilen Tolerans Miktarını aşmaması durumunda Günlük Dengesizlik Miktarı, veya

Günlük Dengesizliğin Müsaade Edilen Tolerans Miktarını aşması halinde ise Müsaade Edilen Tolerans Miktarı olacaktır;

b) "Tolerans Dışı Miktar" Günlük Dengesizliğin Müsaade Edilen Tolerans Miktarını aşan kısmını ifade eder.

3.3.1.4 Günlük Dengesizlik Ücreti, aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

i) Günlük Dengesizliğin negatif ve Müsaade Edilen Tolerans Miktarını aşmaması halinde;

$$\text{Günlük Dengesizlik Ücreti} = \text{TİM} * \text{DGF}$$

⁴⁹ Bu fıkra 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

ii) Günlük Dengesizliğin negatif ve Müsaade Edilen Tolerans Miktarını aşması halinde;

$$\text{Günlük Dengesizlik Ücreti} = (\text{TİM} \cdot \text{DGF}) + (\text{TDM} \cdot \text{DGF} \cdot \text{F})$$

iii) Günlük Dengesizliğin pozitif ve Müsaade Edilen Tolerans Miktarını aşması halinde;

$$\text{Günlük Dengesizlik Ücreti} = \text{TDM} \cdot \text{DGF} \cdot \text{F}$$

Burada;

TİM : Tolerans İçi Miktarın mutlak değerini

TDM : Tolerans Dışı Miktarın mutlak değerini

DGF : Dengeleme Gazı Fiyatını

F : Tarifede belirtilen faktörü

İfade eder.

Günlük Dengesizliğin pozitif ve negatif, dengesizliğin meydana geldiği dönemin Yaz Dönemi, Kış Dönemi veya Ara Dönem olmasına bağlı olarak, kullanılacak faktörler (F) Tarifede belirtilir.

Taşıyıcının Dengeleme Gazına ilişkin tüm kayıtları Taşıtanların incelemesine açık tutulacaktır.

3.3.1.5 Herhangi bir Günle ilgili olarak her Taşıtanın Günlük Dengesizliği 9. Bölümde detaylandırıldığı şekilde hesaplanacaktır. 18. Bölüm hükümlerine göre, Ay sonunda kümülatif bir hesaplama (Günlük tahakkuk miktarlarına istinaden) doğrultusunda faturalama yapılacaktır.

3.3.2 Düzenleme Ücretleri

3.3.2.1 Düzenleme Ücretleri Depolama Tesisleri, LNG Terminalleri ve yurt içindeki üretim tesislerine ilişkin Giriş Noktaları ile her bir Çıkış Noktası için ayrı ayrı olmak üzere, aşağıdaki kalemler arasındaki farkın, Düzenlenmiş Tolerans Miktarını aştığı Günler için hesaplanacak ve Taşıtanlar tarafından ödenecektir. Alt akışında Tali Çıkış Noktaları bulunan Ana Çıkış Noktalarında Düzenleme Ücretleri, sadece Tali Çıkış Noktaları için uygulanacaktır.

(i) Giriş ve Çıkış Noktasında o Gün için, Taşıtanın 9.Bölüm uyarınca yapılan Son Tahsis neticesi tespit edilen Günlük Giriş ve Günlük Çekiş Miktarları ve

(ii) O Günün Programında belirtilen Doğal Gaz Miktarları.

Düzenlenmiş Tolerans Miktarı, Taşıtanın Programında belirtilen Doğal Gaz Miktarlarından fazla veya az bir Doğal Gaz Miktarını ifade eder.

Düzenlenmiş Tolerans Miktarının negatif ve pozitif sınırları, aşağıdaki tablolar ve formüle göre hesaplanır.

Giriş Noktaları için:

Taşıtanın Programında Giriş Noktası İçin Belirtilen Miktar Aralığı (Sm ³)	A	B	Düzenlenmiş Tolerans (C)
0-500.000	0	G	+/- 0,15 (%15)
500.001-1000000	+/- 75.000	G-500.000	+/- 0,12 (%12)
1.000.001-2.000.000	+/- 135.000	G-1.000.000	+/- 0,10 (%10)
2.000.001-4.000.000	+/- 235.000	G-2.000.000	+/- 0,09 (%9)
4.000.001 ve üstü	+/- 415.000	G-4.000.000	+/- 0,07 (%7)

Çıkış Noktaları için:

Taşıtanın Programında Çıkış Noktası İçin Belirtilen Miktar Aralığı (Sm ³)	A	B	Düzenlenmiş Tolerans (C)
0-100.000	0	Ç	+/- 1,00 (%100)
100.001-250.000	+/- 100.000	Ç-100.000	+/- 0,12 (%12)
250.001-1.000.000	+/- 118.000	Ç-250.000	+/- 0,10 (%10)
1.000.001-2.000.000	+/- 193.000	Ç-1.000.000	+/- 0,06 (%6)
2.000.001 ve üstü	+/- 253.000	Ç-2.000.000	+/- 0,04 (%4)

$$D=A+(B \cdot C)$$

D: Düzenlenmiş Tolerans Miktarı

G: Programdaki Giriş Miktarı

Ç: Programdaki Çıkış Miktarı

Bir Çoklu Çıkış Noktasında Düzenleme Ücretleri, Taşıtanların toplam Çekişi ile toplam Program Miktarı arasındaki farkın, yukarıda Çıkış Noktaları için belirtilmiş olan Düzenlenmiş Tolerans değerini aşmadığı durumlarda uygulanmaz.

3.3.2.2 Taşıtan, Günlük Giriş ve/veya Günlük Çekişinin Düzenlenmiş Tolerans Miktarını aşan kısmının mutlak değeri için, Tarifede belirtilen Düzenleme Ücretini ödeyecektir.

3.4 Hizmet Kesintisi Bedelleri⁵⁰

Taşıtanın ve adına hareket edenlerin ŞİD'e ve ilgili Teslim Sözleşmesi hükümlerine uygun davranmış olması kaydıyla, Taşıyıcının işletme hatası sonucunda sistem dengesinin bozulması ve Çıkış Noktalarında kesintiye yol açılması durumunda, Taşıyıcı kesinti veya azaltmaya uğrayan Taşıtanlara Hizmet Kesintisi Bedeli ödemekle yükümlüdür. Buna ilişkin bedeller her bir Çıkış Noktası için ayrı ayrı uygulanacak olup, eksik teslimatlar Teslim Sözleşmelerinde yer alacak olan minimum teslim basıncının altında gerçekleşen Doğal Gaz teslimat Miktarları için geçerli olacaktır. Her halükarda, Taşıtan'ın onaylanmış son Programında yer alan toplam Miktar üzerinden hesaplanacak olan ortalama saatlik akış Miktarının üzerinde bir anlık akış için, minimum teslim basıncının altına düşmüş olsa dahi Hizmet Kesintisi Bedeli tahakkuk ettirilmeyecektir. Kesinti Miktarının belirlenmesinde minimum teslim basıncının altına düşüldüğü süreler ve bu süreler boyunca son onaylanmış Program doğrultusunda belirlenecek olan saatlik ortalama akış Miktarının ne kadar eksiğinde kaldığı tespitleri esas olacaktır.

Karışıklığa yer vermemek açısından, bir Giriş Noktasına ilişkin Hizmet Kesintisi Bedeli uygulanmayacaktır.

Bir Çıkış Noktasına ilişkin Hizmet Kesintisi Bedeli aşağıdaki gibi hesaplanır.

Hizmet Kesintisi Bedeli = Kesinti Miktarı * (Tarifede yer alan Hizmet Kesintisi Bedeli)

3.5 Kesinti Dengeleme Bedeli

Bir Taşıtanın Günlük Çekişinin Günlük Girişinden fazla olması sonucu sistem dengesinin bozulması nedeniyle Taşıyıcının başka bir Taşıtana yaptığı Doğal Gaz teslimlerinde kesinti veya azaltmaya gitmesi durumunda buna neden olan Taşıtan, Sistem Dengelemesine Katılım Bedeline ilaveten bundan etkilenen Taşıtana ödenmek üzere, Taşıyıcıya Kesinti Dengeleme Bedelini de ödemekle mükelleftir. Kesinti Dengeleme Bedeline ilişkin toplam tutar aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Toplam Tutar = (Neden olunan kesinti veya azaltma Miktarı) X Tarifede belirtilen Kesinti Dengeleme Bedeli

3.6 Ulusal Dengeleme Giriş ve Çıkış Noktaları⁵¹

Ulusal Dengeleme Giriş Noktası ve Ulusal Dengeleme Çıkış Noktası, İletim Şebekesinde fiziksel olarak var olmayan, Taşıtanların kendi aralarında, dengesizliklerini gidermek amacıyla ticaret yapmalarını sağlamaya yönelik sanal noktalardır. Bu noktalar TMB'lerde, TMDB'lerde, Programlarda ve Gün sonrasında Son Tahsisatların yapılmasını müteakip, Taşıtanların Günlük Dengesizliklerinin belirlenmesine yönelik işlemlerde, aşağıdaki şartlar dahilinde kullanılacaktır.

3.6.1 Bir Taşıtan, başka herhangi bir Taşıtanın arz açığını kapatmak üzere Çıkış Noktalarında belirtilen toplam çekiş Miktarından daha fazla Doğal Gazı Giriş Noktalarında teslim edecekse, bu fazla Miktar TMB'de Ulusal Dengeleme Çıkış Noktası'ndan çekilecek Miktar olarak belirtilecek olup bu Miktar ile birlikte bu noktadan çekiş yapacak Taşıtanların kimliği belirtilecektir. Söz konusu Miktar, arz açığı olan Taşıtanın TMB'sinde ise Ulusal Dengeleme Giriş Noktasından girilecek Miktar olarak yer alacaktır. TMB'lerde Ulusal Dengeleme Çıkış Noktalarında belirtilen Miktarların, Ulusal Dengeleme Giriş Noktalarında belirtilen Miktarlara toplamda eşit olması şart olup, bu anlamda uyum göstermeyen TMB'ler Taşıyıcı tarafından onaylanmayıp revize edilmeleri istenir.

3.6.2 Taşıtanlar, en geç G+6 saat 12:00'a kadar Ulusal Dengeleme Giriş ve Çıkış Noktalarında belirtilen Miktarlar üzerinden kendi aralarında gün sonu ticareti yapabilecekler ve anlaşmaya varılan Miktarları Taşıyıcıya bildirebileceklerdir. Taşıyıcı bu bildirimler neticesinde G+6 saat 16:00'da Taşıtanların Günlük Dengesizliklerini EBT'den ilan eder.

3.6.3 Gün sonu ticaretinin tamamlanmasından sonra, kendisine bir Giriş Noktasında artırma veya bir Çıkış Noktasında azaltma talimatı verilen Taşıtanlara Ulusal Dengeleme Çıkış Noktasında bakiye kalan Miktarı için (bu Miktarın talimatta belirtilen Miktardan fazla olmaması kaydıyla) Dengeleme Gazı teklif fiyatı esas alınarak ödenecek bedel hesaplanır. Diğer tüm bakiye Miktarlar için Günlük Dengesizlik Ücretleri 3.3.1.4 alt bendindeki hükümler çerçevesinde hesaplanır.

3.7 Doğal Gazın ithal edildiği Giriş Noktalarında (LNG Terminalleri hariç) bir Taşıtanın Son Tahsisatı, Programlarında yer alan Miktardan fazla ve Taşıtan pozitif dengesiz ise, bu Taşıtana uygulanacak Tolerans Dışı Miktar (oluşmuş ise), Son Tahsisat Miktarı ile Program Miktarı farkı kadar düşülecek ve düşülen Miktar Tolerans İçi Miktar olarak değerlendirilecektir.

Yukarıda belirtilen Giriş Noktalarında, Taşıtanlar uygun kalitede teslimat yapmakla birlikte, Taşıyıcının Doğal Gaz çekişi Programda yer alan toplam Miktardan daha düşük ise, Programında yer alan Miktardan daha

⁵⁰ Bu madde, 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵¹ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

düşük bir Miktarın Son Tahsisat olarak belirtildiği ve Negatif Dengesiz durumdaki böyle Taşıtanların o Gün için Tolerans Dışı Miktarları (oluşmuş ise) söz konusu fark kadar düşürülecek ve düşülen Miktar Tolerans İçi Miktar olarak değerlendirilecektir.⁵²

BÖLÜM 4 DAHİLİ KULLANIM GAZI

4.1 Dahili Kullanım Gazı⁵³

Dahili Kullanım Gazı; Taşıyıcı Kullanım Gazı, İletim Şebekesi Stoğu ve Hesaba Katılmayan Gazı kapsayacaktır.

4.2 Dahili Kullanım Gazı Sözleşmeleri

4.2.1 Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazı temin etmek amacıyla, bu Bölüm 4 hükümleri uyarınca, gerekli gördüğü Dahili Kullanım Gazı Sözleşmelerini imzalayacaktır.

4.2.2 Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazının karşılanması ile ilgili gereksiz masrafların önüne geçmek için elinden gelen her türlü çabayı gösterecek ve Dahili Kullanım Gazı Sözleşmelerini ihale yapmak suretiyle imzalayacaktır. Bu Sözleşmeler, o Gaz Yılına ait Dengeleme Gazı Anlaşmalarının parçası olabileceği gibi, anılan Anlaşmalardan ayrı sözleşmeler de olabilir.

4.2.3 Taşıyıcı Dahili Kullanım Gazını, Giriş Noktasında alacak, işletme gereksinimlerini karşılamak için kullanacaktır.

4.2.4 Her Gaz Yılıının başlangıcından önce Taşıyıcı, bir sonraki yıl içinde satın alacağı Dahili Kullanım Gazı miktarını ve maliyetini tahmin edecektir.

4.3 İletim Şebekesi Stoğu⁵⁴

Taşıyıcı, İletim Şebekesi Asgari Stoğunun düzeyini, Ana İletim Şebekesinin her bir segmenti için ayrı ayrı olmak üzere, her Gaz Yılı başında EBT’de duyurur. Taşıyıcı, Gün içinde Ana İletim Şebekesinin segmentlerinde asgari basınç 50 Bar, azami basınç 75 Bar olacak şekilde dengeleme işlemlerini gerçekleştirir. Gaz Yılı içinde yeni İletim Şebekesi segmentleri devreye alınırsa, İletim Şebekesi Asgari Stoğunun düzeyine ilişkin bilgiler değiştirilerek EBT’de yeniden açıklanır.

4.4 Dahili Kullanım Gazı Maliyetleri

Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazı Maliyetlerini EPDK’ya yapacağı Tarife önerilerinde dikkate alacaktır. Tarife önerilerinde, Hesaba Katılmayan Gaz miktarı, Gaz Yılı içinde taşınması öngörülen Doğal Gaz Miktarının % 2’sini (yüzde iki) aşmayacak şekilde ve geçmişteki beş Gaz Yılıının değerlerinin ortalaması alınarak belirlenir.

4.5 Dahili Kullanım Gazı Hesaplanması

Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazının hesaplanmasına yönelik gerekli ölçüm ekipmanlarının teçhizi, ölçüm kayıtlarının tutulması ve özel hesaplamaların kayıt altına alınmasından sorumlu olacaktır.

4.6 Dahili Kullanım Gazının Muhasebeleştirilmesi

Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazı olarak kullanılan Doğal Gaz Miktarının kayıtlarını eksiksiz ve doğru tutacaktır.

BÖLÜM 5 GİRİŞ ŞARTLARI

5.1 Genel Açıklama

5.1.1 İşbu Bölüm 5’te Taşıtanların, Giriş Noktalarında Doğal Gaz teslim koşulları ile Doğal Gazın Giriş Noktalarında Taşıyıcı tarafından kabul edilebilmesi için gerekli esaslar, söz konusu kabule ilişkin kısıtlamalar da dahil olmak üzere belirlenmektedir.

Doğal Gazın, İletim Şebekesine Giriş Noktalarında teslimi bu Bölüm 5’te belirtilen Gaz Giriş Hükümleri ile uyumlu olarak yapılacaktır.

5.1.2 Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi

⁵² Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁵³ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵⁴ Bu madde 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

5.1.2.1 İletim Şebekesine ilgili Giriş Noktasında girecek Doğal Gazın ölçümünün yapıldığı istasyonların teknik özellikleri, işletim faaliyetleri, teslim edilen Doğal Gazın giriş şartları, Teslimat Özelliklerinin tesbiti, gibi hususlar Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinde düzenlenir.

5.1.2.2 Bir Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinin mevcudiyeti, Taşıyıcının ŞİD altındaki yükümlülüklerini ortadan kaldırmayacak ve Taşıyıcı, Taşıtan tarafından, ilgili Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi altındaki herhangi bir yükümlülüğü için tedbir almak zorunda bırakılmayacaktır. Taşıyıcının herhangi bir Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesini ihlal etmesine neden olan herhangi bir Taşıtan, bir zarar doğması durumunda, Taşıyıcının zararını karşılayacaktır.

5.2 Gaz Giriş Hükümleri

5.2.1 Herhangi bir Giriş Noktasına ilişkin Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesindeki Gaz Giriş Hükümlerinden aşağıdaki 2 (a), (b), bunlara ilişkin olarak (d) ve (1) numaralı hükümler, ile Taşıyıcının Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesindeki yükümlülüklerini yerine getirmesine ilişkin Taşıtan yükümlülükleri, aynı Giriş Noktasını kullanan Taşıtanların STS'lerinde ve/veya Teslim Sözleşmelerinde aynen korunacaktır. Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinde yer alan Gaz Giriş Hükümleri;

1) Bağlanan Sistemin yeri ve Yurt Dışı Operatörünün veya İletim Şirketinin veya Depolama Şirketinin veya Üretim Şirketinin ismini ihtiva edecektir,

2) Konu Giriş Noktası için aşağıdaki detayları içerecektir:

a) Teslim edilen veya teslim edilmek üzere sunulan Doğal Gazın, kimyasal kompozisyonu, H₂S, merkaptan kükürt, toplam kükürt, minimum ve maksimum basıncı, minimum ve maksimum sıcaklığı, su çiglenme noktası, hidrokarbon çiglenme noktası, O₂ analizi ve diğer özelliklerine ilişkin sınırlamaları ve diğer şartları,

b) Teslim edilmiş veya teslim edilmek üzere sunulan Doğal Gazın, ölçülmesi, kimyasal özellikleri ile diğer özelliklerinin tesbiti için numune alınması ve analiz edilmesi, Üst Isıl Değer ile diğer özelliklerinin belirlenmesi, miktarının tespiti,

c) Yukarıdaki (b) uyarınca belirlenen değerler konusunda Taşıyıcı ve Yurt Dışı Operatörünün veya İletim Şirketinin veya Depolama Şirketinin veya Üretim Şirketinin birbirlerini haberdar etmesi,

d) Yukarıdaki (a), (b), (c) de verilen hususlara ilişkin prosedürler, yöntemler ve standartları içeren Giriş Noktası Ölçüm Hükümleri.

5.2.2 Gaz Giriş Hükümlerinin bir şartına uyulmamasının İletim Şebekesinin veya bir bölümünün işletimini maddi ve olumsuz şekilde etkilemesi nedeniyle, ŞİD hükümlerinin yerine getirilemeyeceğine kanaat etmesi halinde Taşıyıcı, ilgili Giriş Noktasındaki Doğal Gaz teslimini, bu durum ortadan kalkana kadar, ret etme hakkına sahiptir. Ancak, böyle bir hakkın kullanımı Taşıyıcının Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi kapsamındaki sorumluluklarını yerine getirmesi koşuluna tabidir. Taşıyıcı bu hakkını kullanmadan önce, durumdan etkilenen tüm Taşıtanları söz konusu ret ve buna ilişkin ayrıntılar hakkında bilgilendirmek üzere elinden gelen çabayı gösterecektir.⁵⁵

5.3 Taşıtanın Doğal Gaz Teslimatı

5.3.1 Doğal Gazın, Taşıyıcıya teslim için sunulması veya teslimi Taşıtan veya adına hareket eden tarafından yapılır. Teslim için sunulan veya teslim edilen Doğal Gazla ilgili her türlü sorumluluk Taşıtana aittir.

5.3.2 Çoklu Giriş Noktasını kullanan Taşıtanların her biri, diğer her bir Taşıtanla aynı Teslimat Özelliklerine sahip Doğal Gazı teslim etmiş veya teslim için sunmuş sayılacaktır. Bu şekilde teslim edilen veya teslim için sunulan Doğal Gaz her bir Taşıtana Bölüm 9 hükümlerine göre paylaşılacaktır.

5.4 Gaz Giriş Hükümleriyle Uyumluluk

5.4.1 Taşıtan, Uygun Olmayan Gaz teslimi yapmayacak veya teslim için sunmayacaktır.

5.4.2 Uygun Olmayan Gazın teslim için sunulduğu durumlarda Taşıyıcı, ilgili Taşıtana bildirimde bulunarak, söz konusu Giriş Noktasında teslim için sunulan Doğal Gazla ilişkin olarak ilgili Gaz Giriş Hükümleri ve ŞİD ekindeki Kalite Şartnamesindeki koşullara uyulana kadar, aşağıdakilerden birini yapabilir:

a) Uygun Olmayan Gazın tamamının veya bir kısmının teslimini kabul etmeyebilir,

b) Uygun Olmayan Gazı Gaz Giriş Hükümleri ve ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uyumlu hale getirmek için gerekli tedbirleri alabilir.

5.4.3 Uygun Olmayan Gazın teslim için sunulduğu veya teslim edildiği durumda, Taşıyıcının ve ilgili Taşıtanın hak, yükümlülük ve sorumlulukları, madde 11.3 hükümleriyle uyumlu olarak belirlenecektir.

⁵⁵ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

5.4.4 Taşıyıcı, Uygun Olmayan Gazın İletim Şebekesine teslim edilmekte olduğunu veya teslim edildiğini fark eder etmez, söz konusu Giriş Noktasını kullanan Taşıtanları en kısa sürede durumdan haberdar edecektir.

5.5 Giriş Kısıtlamaları

ŞİD hükümlerine tabi olarak Taşıyıcı; Acil Durum, Bakım, Mücbir Sebep veya Sınırlı Kapasite Gününün mevcudiyeti nedeniyle Taşıtanlarca teslim için sunulan Doğal Gazı tamamen veya kısmen teslim alamıyorsa bir Giriş Noktasında teslim için sunulan Doğal Gazın tamamını veya bir kısmını teslim alma ve/veya etmeye ilişkin yükümlülüklerinden muaf tutulacaktır.

5.6 Doğal Gazın Sınırlı Teslimi

5.6.1 Taşıyıcı bir Sınırlı Kapasite Gününün yaklaşmakta olduğunu veya mevcut bulunduğunu tespit ederse, ilgili Giriş Noktasındaki Akış Miktarını azaltma, veya kesme ve bunun için gerekli tedbirleri alma hakkına sahiptir.

5.6.2 Taşıyıcı, Sınırlı Kapasite Gününün herhangi bir Giriş Noktasını etkilediği ve 5.6.1 bendindeki haklarını kullandığı durumda, Akış Miktarındaki azaltmayı ayrımcılığa gitmeden paylaştırarak gerçekleştirecektir.

5.7 Giriş Noktaları

5.7.1 Giriş Noktası ile ilgili Ölçüm İstasyonunun kimin tarafından işletileceği Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinde belirlenir.

5.7.2 Giriş Noktası ile bu noktadan geçen Doğal Gazın ölçümünün yapılacağı Ölçüm İstasyonunun farklı konumda olması halinde, Giriş Noktası ile Ölçüm İstasyonu arasındaki boru hattından çıkış alınmaz.

5.7.3 Ölçüm İstasyonundaki Ölçüm Ekipmanlarının denetimi Taşıyıcı veya Bağlanan Sistem işletmecisi tarafından, Taşıtanlar ve Taşıyıcı veya Bağlanan Sistem işletmecisi gözetiminde gerçekleştirilecektir.

5.7.4 Taşıyıcı, Doğal Gaz arzının mümkün olan en güvenli şekilde İletim Şebekesine ulaşmasını sağlamak amacıyla, uygulanabilir gördüğü yer ve zamanda İletim Şebekesine yeni Giriş Noktaları kurabilir. Yeni Giriş Noktalarının kurulması halinde, Taşıyıcı, İnternet sayfasında yayımladığı Giriş Noktalarını güncelleştirecektir.

BÖLÜM 6 ÇIKIŞ ŞARTLARI

6.1 Genel Bakış

6.1.1 Bu 6. Bölüm hükümleri Çıkış Noktalarında İletim Şebekesinden Doğal Gaz çekişi için uygulanacaktır.

6.1.2 Çıkış Noktası; Taşıtanlar tarafından İletim Şebekesinden Doğal Gaz çekilen Ana Çıkış Noktası, Tali Çıkış Noktası ve Bağlanan Sisteme, yurt dışı iletim sistemleri hariç, Doğal Gaz verilen Çıkış Noktası olacaktır.

6.1.3 Çıkış Noktası ile ilgili basınç, sıcaklık, Rezerve Kapasite veya azami Günlük çekiş, ASM ile bu Çıkış Noktasında teslim edilecek Doğal Gazın ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesinde belirtilen özelliklerde olacağı STS'lerde belirtilecektir.

6.1.4 Çıkış Noktaları için kullanılacak Ölçüm Ekipmanları ile bunlara ilişkin ölçüm koşulları ile ilgili genel şartlar 10. Bölümde belirtilmiştir. Özel şartlar ise, Bağlantı Anlaşmaları ve/veya ilgili Teslim Sözleşmelerinde belirtilecektir.⁵⁶

6.1.5 Taşıyıcının işbu ŞİD'de açıklanan özel durumlarda, Son Kullanıcı Tesislerine Doğal Gaz bağlantısını daimi veya geçici olarak kesmesi veya gaz naklini reddetmesi durumunda, Taşıyıcı ilgili Çıkış Noktasında veya Noktalarında İletim Şebekesinden çekilmek üzere Doğal Gaz hazır etme yükümlülüğünü ihlal etmiş olmayacaktır.

6.1.6 Taşıyıcı ve Taşıtanlar bir Çıkış Noktasının aynı zamanda bir Giriş Noktası, bir Giriş Noktasının da aynı zamanda bir Çıkış Noktası olabileceğini bilmekte ve kabul etmektedir. Bu çerçevede Depolama Tesislerinin (LNG Terminalleri dahil) İletim Şebekesine bağlandığı noktalar bir Giriş Noktası olarak tanımlanmakla birlikte, İletim Şebekesinden Depolama Tesislerine (LNG Terminalleri hariç) enjeksiyonlarda, bu noktalar Çıkış Noktası olarak kabul edilir.⁵⁷

6.2 Çekilen Gaz Ölçümü⁵⁸

⁵⁶ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵⁷ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵⁸ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Çıkış Noktasında, çekilen Doğal Gaz Miktarının tespit edilebilmesi için Doğal Gazın 10. Bölüm hükümlerine göre ölçülmesi ve kaydedilmesi için gerekli Ölçüm Ekipmanları Teknik Şartnamelere, Teslim Sözleşmesine veya Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesine uygun olarak tesis edilecektir. Söz konusu Teknik Şartnameler bir Bağlantı Anlaşmasının ayrılmaz parçası olacaktır.

6.3 Gaz Çekiş Şartları

Taşıyıcı tarafından Çıkış Noktasında teslim edilen Doğal Gazın kimyasal kompozisyonu ve Asgari Teslim Basıncı ile ilgili gaz çekiş şartları, 11. Bölüm ve ilgili STS'de ve/veya Teslim Sözleşmesinde belirtilen hükümlere göre tespit edilecektir.

6.4 Gaz Çekiş Noktası

Çıkış Noktası ilgili STS'de ve/veya Teslim Sözleşmesinde ve Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi'nde veya İşletme Protokolünde açıklanacak aynı zamanda şematik çizim üzerinde belirtilecektir.

6.5 Taşıtanların Gaz Çekişine İlişkin Hak ve Yükümlülüğü

6.5.1 Taşıtan, Programı ile 6.6 maddesi ve 14. Bölüm hükümlerine uygun olarak Giriş Noktasında teslim edeceği Doğal Gaz Miktarlarını, Rezerve Kapasitesini aşmamak kaydıyla Çıkış Noktasından çekme hakkına sahiptir.

6.5.2 Taşıtan, Gün içinde Giriş Noktasında teslim ettiği Doğal Gaz Miktarını veya ASM'sini veya Rezerve Kapasitesini aşan Miktarda Doğal Gaz çekişi yapamaz. Taşıyıcı, Taşıtana, o Günde Giriş Noktasında teslim ettiği Doğal Gaz Miktarını veya ASM'sini veya Rezerve Kapasitesini aşan Miktardaki Doğal Gazı teslim etmekle yükümlü değildir.

6.5.3 Taşıyıcı, Doğal Gazın, STS'de belirtilen ASM'den daha yüksek Miktarda veya aşırı darbeleri çekilmesi nedeniyle İletim Şebekesinin işletme güvenliğinin tehlikeye girdiği veya diğer Taşıtanlara verilen iletim hizmetinin olumsuz etkilenme veya tehlikeye girme riski olduğu kanaatine vardığı takdirde, söz konusu sorun giderilene veya sistemi istendiği şekilde eski haline getirene kadar, ilgili Çıkış Noktasındaki Doğal Gaz teslimatını kesme veya azaltma hakkına sahiptir.

Böyle bir durumda, Taşıyıcı, Doğal Gaz çekişinin durdurulmasını ya da Doğal Gaz teslimatını durduracağını, ilgili STS'de öngörülen şekilde, ilgili tarafa bildirecektir. Ancak, Taşıyıcı kendi görüşüne göre, mevcut koşullar altında alternatif çözüm yolları varsa, Doğal Gaz teslimatını durdurmamak için elinden gelen çabayı sarf edecektir.

6.6 Profile Uyuma

Taşıtanların TMB'lerinde o Gün içindeki saatlik Miktarlar da yer alabilir. Taşıyıcı, ŞİD ve STS hükümlerine tabi olarak ASM'yi aşmamak kaydıyla değişken bir saatlik profil arz eden Günlük çekiş Miktarlarını karşılamak için elinden gelen çabayı sarf edecektir. Taşıyıcının değişken bir saatlik profil arz eden Günlük çekiş Miktarlarını karşılama yükümlülüğü yoktur.

6.7 Teslim Sözleşmeleri: Gaz Çıkış Hükümleri

Bir Çıkış Noktasına ilişkin Gaz Çıkış Hükümleri aynı Çıkış Noktasını kullanan Taşıtanların STS'lerinde ve/veya Teslim Sözleşmelerinde aynen korunacaktır. Taşıtan bu 6. Bölüm hükümlerinin yanı sıra STS'si ve/veya Teslim Sözleşmesinin Gaz Çıkış Hükümleri doğrultusunda Doğal Gaz çekme hakkına sahip olacaktır.

Her bir Çıkış Noktası ile ilgili Gaz Çıkış Hükümleri aşağıdakileri içerecektir;

- 1) Çıkış Noktası ve varsa Doğal Gazın bilfiil kullanıldığı yer,
- 2) Tesis edilen istasyon ve teçhizat,
- 3) Ölçüm Ekipmanları ve ölçüme ilişkin standartların uygulanmasına ilişkin hükümler,
- 4) Doğal Gazın Asgari Teslim Basıncı ve azami teslim basıncı,
- 5) Varsa, Acil Durumun meydana gelmesi durumunda uygulanması talep edilen ilave bir prosedür,
- 6) İlgili Çıkış Noktası için kullanılan istasyondaki Bakım Günlerinin sayısı,
- 7) Gerekli görülmesi halinde, Doğal Gaz çekişi ile ilgili olarak ŞİD amaçları için uygun ve gerekli olabilecek diğer şart ve hükümler.

6.8 Tesislere Erişim

6.8.1 Taşıyıcı, sadece ŞİD'deki haklarını kullanmak ve/veya ŞİD ve STS şartlarına uygun hareket edilip edilmediğini kontrol etmek amacıyla, gerektiğinde Son Kullanıcı Tesislerine veya Doğal Gaz teslimatı yapılan herhangi bir Üçüncü Tarafın (varsa) tesislerine girme hakkına sahiptir. Taşıtan Tedarikçiler, Taşıyıcının her zaman için bu tesislere emniyetli bir şekilde girebilmesini temin edecektir. Bu amaçla Taşıtanlar, Taşıyıcıya bu erişim ve giriş hakkını vermeleri için Son Kullanıcılar veya Üçüncü Taraflarla anlaşma imzalayacaklardır.

6.8.2 İşbu 6.8 maddesinin yukarıdaki hükümlerine herhangi bir sınırlama getirilmeksizin Taşıtan Tedarikçiler Son Kullanıcıların ŞİD, STS ve ilgili Teslim Sözleşmesi hükümlerine uygun davranmalarını temin amacıyla gereken önlemleri alacaktır. Taşıtan Tedarikçi söz konusu Son Kullanıcının ŞİD hükümlerine bağlı

kalmasını sağlayamadığı takdirde, Taşıyıcı anılan Taşıtan Tedarikçinin Doğal Gazının ilgili Son Kullanıcıya ilişkin kısmını taşımayı durdurma hakkına sahip olacak ve söz konusu Taşıtan Tedarikçinin STS'sinin hükümleri anılan Son Kullanıcının ŞİD hükümlerine bağlılığının sağlanmasına kadar askıya alınacak, ancak Taşıtan Tedarikçinin Tarifedeki iletim kapasite bedelini ödeme yükümlülüğü devam edecektir.⁵⁹

6.9 Çıkış Noktaları ve Bunlara İlişkin İstasyonlarının İşletimi⁶⁰

Taşıyıcı Ana ve Tali Çıkış Noktalarını internet sayfasında yayımlar. Yeni bir Ana veya Tali Çıkış Noktalarının kurulması halinde, Taşıyıcı, internet sayfasında yayımladığı Çıkış Noktalarını güncelleştirecektir.

6.10 Gaz Kullanım Eşiği⁶¹

24 saat boyunca çekiş olan Çıkış Noktalarında Günlük Çekişin en az Gaz Kullanım Eşiği değeri kadar olması esastır. Bu prensip gereği Ölçüm Ekipmanlarının yeniden techiz edilme zorunluluğunun çıktığı tesisler için, bu yükümlülük Dağıtım Şirketi veya Son Kullanıcı'ya aittir. Ölçüm Ekipmanlarının yeniden techiz edilmesi gerektiği Taşıyıcı tarafından Taşıtan'a bildirilir. Günün belli saatlerinde çekiş olmayan Çıkış Noktalarında ise Taşıtan veya adına hareket edenlerce, bu saatlerde çekişin sıfır olduğu konusunda Taşıyıcı'ya, Teslim Sözleşmesinde detaylandırıldığı şekilde, uygun kanıtların sağlanması kaydıyla, Gaz Kullanım Eşiği değeri altında bir Günlük Miktar belirlenebilir. Çekişin Ölçüm Ekipmanlarının saatlik minimum ölçme kapasitesi altındaki her anlık çekiş (gaz çekilmeme durumu hariç) için, bu minimum değer esas alınır.

BÖLÜM 7

TAŞIMA MİKTARI BİLDİRİMİ VE PROGRAM

7.1 Genel Bakış

7.1.1 Taşıtanın Taşıma Miktarı Bildiriminde belirttiği Doğal Gaz Miktarları, Taşıyıcı tarafından kendi takdir yetkisinde olmak üzere aksine onay verilen haller dışında, Rezerve Kapasitesini aşmayacaktır.

7.1.2 Taşıtan, Taşıma Miktarı Bildirimini bu 7. Bölüm hükümlerine uygun olarak yapacak, her Taşıma Miktarı Bildiriminde belirtilen Giriş Noktalarında teslim edilecek toplam Doğal Gaz Miktarı, Çıkış Noktalarından çekilecek toplam Doğal Gaz Miktarına eşit olacaktır.

7.1.3 Taşıtanlar, Taşıyıcının her ne koşul altında olursa olsun belli bir Çıkış Noktasındaki Akış Miktarında anlık değişiklik yapamayacağını bilmekte ve kabul etmektedir. Taşıyıcı, ASM ve Rezerve Kapasitenin aşılmaması ve İletim Şebekesi koşullarının izin vermesi koşuluyla, Taşıtanın TMB veya TMDB'sindeki değişken bir saatlik profil arz eden Günlük çekiş miktarlarını karşılamak için elinden gelen çabayı sarf edecektir.

7.2 Taşıma Miktarı Bildirimi, Taşıma Miktarı Değişiklik Bildirimi ve Program

7.2.1 Taşıtan Gün için TMB'yi en erken G-7 de, TMB'yi veya TMDB'yi en geç G-1 saat 11:00'a kadar Taşıyıcıya iletacaktır. Taşıtanın TMB'si, Taşıyıcı tarafından G-1 saat 12:30'a kadar onaylanacak veya TMDB istenecektir. Taşıtan, TMB göndermeden önce, Yurt Dışı Operatörü, Depolama Şirketi, İletim Şirketi, Üretim Şirketinden TMB'deki ilgili Giriş Noktaları Miktarlarının teyiti ile birlikte Transfer Giriş ve Transfer Çıkış Noktaları ile Ulusal Dengeleme Giriş ve Ulusal Dengeleme Çıkış Noktalarında belirtilen Miktarlar için ilgili tüm Taşıtanların mutabakatlarının yer aldığı belgeyi Taşıyıcıya, gönderecektir. Taşıyıcı, uyumsuzluk olması durumunda veya kendi değerlendirmeleri neticesi Taşıtan'dan TMDB yapmasını isteyebilecektir. Taşıtan, G-1 saat 13:00 ile 15:00 arasında, Taşıyıcı tarafından istenmesi halinde, TMDB'yi Taşıyıcıya iletacaktır. Taşıyıcı, TMDB'yi G-1 saat 16:00'a kadar, uyumsuzluk hala devam ediyorsa Yurt Dışı Operatörü, Depolama Şirketi, İletim Şirketi, Üretim Şirketinden aldığı bilgilere göre değiştirerek, onaylayacaktır. Onaylama işlemi onay bildirimini yapılmak suretiyle yapılır.

Taşıyıcının, Taşıtanın TMB'sini almasını müteakip G-1 saat 12:30'a kadar; TMDB'sini almasını müteakip G-1 saat 16:00'a kadar Taşıtan'a bir bildirimde bulunmaması halinde, Taşıtanın TMB'si (veya yerine göre TMDB'si) onaylanmış kabul edilecektir. Taşıtan G-1 saat 11:00'a kadar birden fazla TMB göndermiş ise, en son gönderilen TMB işleme alınacaktır.⁶²

7.2.2 Taşıtan, TMB ve TMDB'de aşağıdaki hususları belirtecektir:

a) TMB veya TMDB'ye konu Günü,

⁵⁹ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁶⁰ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁶¹ Bu madde, 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁶² Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

b) Her bir Giriş Noktası ve Çıkış Noktasında (Transfer Giriş ve Transfer Çıkış Noktaları ile Ulusal Dengeleme Giriş ve Çıkış Noktaları dahil) teslimat ve çekiş için belirlenen Doğal Gaz Miktarını,⁶³

c) Uygun Olmayan Gaz söz konusu ise, bu Doğal Gazın tahmini Miktarı, kimyasal kompozisyonu, su çığlenme noktası, hidrokarbon çığlenme noktası, wobbe sayısını,

d) Varsa, Üçüncü Taraf Tedarikçisinin kimliği ve irtibat bilgilerini Üçüncü Taraf Tedarikçinin sağlayacağı Doğal Gaz Miktarları ile bu Doğal Gazın gireceği Giriş Noktasını,

e) Ana Çıkış Noktaları ile Tali Çıkış Noktalarındaki ilgili Son Kullanıcılarının kimliğini ve⁶⁴

f) Kendi kimliğini.

Taşıtan TBM ve TMDB'si ile birlikte Çıkış Noktaları için çekileceği belirtilen Miktarın saatlik bazda çekim profilini de bildirebilir.

7.2.3 Taşıyıcı,

(i) Her Giriş ve Çıkış Noktası için Rezerve Kapasite ve varsa azami günlük çekişe eşit veya daha az bir Miktar belirtilen,

(ii) Giriş Noktalarında teslim edilecek toplam Doğal Gaz Miktarı, Çıkış Noktalarından çekilecek toplam Doğal Gaz Miktarına eşit olarak belirtilen,

(iii) ASM'ye eşit veya daha az bir saatlik miktar içeren,

(iv) değişken bir saatlik profil arz etmeyen,

(v) ŞİD'e ve STS'ye uygun olan,

(vi) ŞİD hükümlerine göre gerçekleştirilen bir kapasite devrinin ve/veya aktarımının hesaba katıldığı TMB'yi reddetmeyecektir.

7.2.4 Taşıyıcı, 7.2.3 bendine uymayan bir TMB'yi reddedebilir veya kabul edilebilir. Saatlik Miktarın, bir Giriş veya Çıkış Noktasındaki Ölçüm Ekipmanlarının sağlıklı ölçüm aralığı içinde kalıyor olması dikkate alınacaktır.

7.2.5 Taşıtanın Gün için TMB'sini iletmemesi durumunda, onaylanmış en son Programını TMB olarak iletmediği kabul edilecek ve Taşıyıcı 7.2.1 bendinde belirtilen onay işlemini buna göre yapacaktır.

7.2.6 3.2 bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Taşıyıcının onay vermiş olduğu herhangi bir TMB veya TMDB, Taşıtanın Kapasite Aşım Ücretini ödeme yükümlülüğünü ortadan kaldırmayacaktır.⁶⁵

7.3 Eksik/Fazla Teslimatlar

7.3.1 Taşıyıcının Yurt Dışı Operatörü, Depolama Şirketi, İletim Şirketi, Üretim Şirketinden aldığı bilgileri veya saatlik gaz teslimatı tespitlerini değerlendirmesine göre, Giriş Noktalarında Program Miktarından eksik Doğal Gaz teslim edilme ihtimali varsa Taşıyıcı, o Gün için Çıkış Noktalarında, Giriş Noktalarında fiilen teslim edilen Miktardan fazla Doğal Gaz teslim etmeyebileceğini ilgili Taşıtanına bildirebilir.

7.3.2 Bir Giriş Noktasında Taşıtanın Program Miktarlarından fazla teslimatı söz konusu olması durumunda Taşıyıcı söz konusu fazla teslimatlar kadar Doğal Gazı İletim Şebekesinde depolamakla yükümlü değildir.

7.4 Taşıma Miktarı Değişiklik Bildirimi Yapılabilecek Diğer Haller

7.4.1 Taşıtan, Mücbir Sebep, Mücbir Sebepden kaynaklı olarak bir Giriş Noktasında yeterince Doğal Gaz teslim edememesi, Son Kullanıcı Tesislerinde beklenmedik bir arıza oluşması veya Son Kullanıcı Tesislerinin o Gün ilk kez işletmeye alınması planlanmasına karşın işletme güçlükleri nedeniyle bunun yapılamaması halleri hariç olmak üzere, G-1 için 7.2.1 bendinde detaylanan prosedürün dışına çıkma ve G-1 saat 15:00'dan sonra veya Gün içinde TMDB talep etme hakkına sahip değildir. Mücbir Sebep, Mücbir Sebepden kaynaklı olarak bir Giriş Noktasında yeterince Doğal Gaz teslim edememesi, Son Kullanıcı Tesisindeki beklenmedik bir arıza veya Son Kullanıcı Tesisinin ilk kez işletmeye alınmasının gerçekleştirilemediğini bildiren Taşıtan, bu durumu belgelemekle yükümlüdür.⁶⁶

7.4.2 7.4.1 bendinde belirtilen hallerde yapılacak TMDB'de 7.2.2 bendinde belirtilen hususlara ek olarak aşağıdaki hususlar belirtilecektir;

a) İlgili Program,

b) TMDB'nin yürürlüğe girmesi talep edilen zaman.

⁶³ Bu ibare 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁶⁴ Bu ibare 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁶⁵ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁶⁶ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

7.4.3 Taşıyıcı, 7.2.3 ve 7.2.4 bentlerini dikkate alarak, 7.4 maddesi kapsamındaki bir TMDB'yi reddedebilir veya onaylayabilir. Taşıyıcının TMDB'yi reddetmesi durumunda o anda geçerli durumdaki Program yürürlükte kalmaya devam edecektir.

7.4.4 Taşıyıcı, mümkün olan hallerde 7.4 maddesi kapsamındaki TMDB'yi onaylayacaktır. İletim Şebekesinde gerçekleşen fiili gaz akışı dikkate alınacak ve Miktar azaltma yönündeki TMDB neticesinde negatif Akış Miktarı ortaya çıkacak ise, Taşıyıcı bu TMDB'yi kabul etmeyecektir. 7.4.1 bendinde belirtilen haller nedeniyle azaltma yönündeki TMDB'nin kabul edilmemesi ve İletim Şebekesine daha önce fazla Doğal Gaz teslimatı yapılmış olması halinde, söz konusu fazla teslimat bu bendin aşağıdaki hükümlerine tabi olacak ve 3. Bölüm hükümleri de bu bendin aşağıdaki hükümleri dikkate alınarak yorumlanacaktır.

7.4.4.1 Taşıtanlar, mümkün olan en kısa sürede TMDB'yi revize ederek Taşıyıcıya bildirecek, mümkünse ilgili Giriş Noktasındaki giriş Miktarını buna göre azaltacaktır.

7.4.4.2 7.4.1 bendinde belirtilen halin belgelerle ispatı halinde ve Gün sonunda dengesizlik oluşmuş ise Taşıtanların varsa TDM'leri, 7.4.1 bendinde belirtilen hallerden kaynaklandığı oranda, TİM olarak değerlendirilecektir.⁶⁷

7.4.5 Taşıyıcı, G-1 saat 16:00'dan sonra Zor Gün ya da Sınırlı Kapasite Günü ihtimali oluşması halinde, ilgili Taşıtanlara TMDB yapmalarını bildirebilir. Böyle bir bildirimde TMDB'nin yapılması için kullanılacak bilgiler yer alır. Böyle bir bildirim alan Taşıtan en geç iki saat içinde Taşıyıcının istediği şekilde bir TMDB yapacaktır.

7.4.6 Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği kapsamında bulunan elektrik santrallerine Doğal Gaz arzı sağlayan Taşıtan Tedarikçiler bu Çıkış Noktaları ve Giriş Noktaları için, en geç G-1 saat 17:00'ye kadar TMDB yapabilir. Taşıyıcı, TMDB'ye ilişkin onay ya da red bildirimini bir saat içerisinde yapar. Ancak, Yurt Dışı Operatörü, Depolama Şirketi, İletim Şirketi, Üretim Şirketinden TMDB'deki ilgili Giriş Noktaları/Ana Çıkış Noktaları Miktarlarının teyidinin yer aldığı belgeyi ve Milli Yük Tevzii Merkezi'nin (MYTM) ilgili talimatının suretini sunan Taşıtan Tedarikçilerin TMDB'leri reddedilmeyecektir.⁶⁸

7.5 Bildirimler

Bu bölüm kapsamında yapılacak TMB, TMDB ve Taşıyıcının onay, ret, değişiklik bildirimleri EBT üzerinden yapılacak, yapılan bildirimler Taşıyıcı ve Taşıtan tarafından muhafaza edilecektir.

BÖLÜM 8

GAZIN TESLİMİ: ZİLYETLİK VE SORUMLULUĞUN GEÇİŞİ⁶⁹

8.1 Taşınan Doğal Gazın zilyetlik ve sorumluluğu, Giriş Noktasında teslim edilen Doğal Gazın enerji bazında Miktarı kadar, Taşıyıcıya geçecek ve Çıkış Noktasında Taşıtan'a geri dönecektir.⁷⁰

8.2 Her bir Taşıtan Taşıyıcıya aşağıdaki hususları garanti eder;

8.2.1 Giriş Noktasında teslim için sunulan tüm Doğal Gazın mülkiyeti bu noktada Taşıtan'a aittir,

8.2.2 Giriş Noktasındaki Doğal Gaz, üretimi, toplanması, işlenmesi, sunulması veya İletim Şebekesine tesliminde ortaya çıkabilecek herhangi bir vergi, imtiyaz hakkı veya diğer masraf iddiaları da dahil olmak üzere, her tür ipotek, vergi, taahhüt veya mukabil iddiadan varestedir.

8.3 Taşıtan, madde 8.2'deki garantilerin ihlal edilmesinin sonucu Taşıyıcının maruz kalacağı her türlü kayıp, sorumluluk, zarar, iddia, fiil, muamele, masraf ve harcamadan dolayı Taşıyıcıyı tazmin edecek ve bunlardan Taşıyıcının zarar görmemesini sağlayacaktır.

8.4 Taşıyıcı, Doğal Gazın İletim Şebekesine sokulması veya İletim Şebekesinden çekilişi bağlamında, STS ve ŞİD hükümlerine tabi olarak, her türlü eylem hakkını serbest, tam ve ipoteksiz olarak elinde bulunduracaktır.

BÖLÜM 9

TAHSİSAT⁷¹

⁶⁷ Bu alt bent 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁶⁸ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁶⁹ Bölüm başlığı 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁷⁰ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

9.1 Genel Açıklama

Taşıyıcı, Giriş ve Çıkış Noktaları için belirlenen istasyonlarda ölçülen ve bu ölçüm verilerine göre hesaplanan Günlük Doğal Gaz Miktarını, bu Bölüm 9 hükümlerine göre, şeffaf ve adil bir şekilde Taşıtanlara tahsis edecektir.

9.2 İlk Tahsisler

Taşıyıcı G+1, saat 15.00'a kadar, Gün içinde Tekli Giriş/Çıkış Noktaları ile Çoklu Giriş Noktalarına ilişkin, G+2 saat 16:00'ya kadar ise Çoklu Çıkış Noktaları için İlk Tahsisat miktarları 9.2.1 ve 9.2.2 bentlerine göre Taşıtanlara tahsis edecek ve bu İlk Tahsisi EBT yoluyla Taşıtanlara duyuracaktır.⁷²

9.2.1 Tekli Giriş ve Çıkış Noktası

Tek bir Taşıtan tarafından kullanılan Giriş ve Çıkış Noktaları için, ölçülen ve buna göre hesaplanan Doğal Gaz Miktarının tamamı bu noktayı kullanan Taşıtanlara tahsis edilecektir. Bu tahsis Miktarları konu Taşıtanların ilgili Gün için o noktadaki Günlük Giriş veya Günlük Çekiştir.

9.2.2 Çoklu Giriş ve Çıkış Noktası

9.2.2.1 9.2.2.3 ve 9.2.2.4 hükümleri saklı kalmak kaydıyla;

- Birden fazla Taşıtan tarafından kullanılan Giriş Noktaları için ölçülen ve buna göre hesaplanan Doğal Gazın Taşıtanlara İlk Tahsisatları Programlarıyla orantılı olarak yapılacaktır.

- Birden fazla Taşıtan tarafından kullanılan Çıkış Noktaları için ölçülen ve buna göre hesaplanan Doğal Gazın Taşıtanlara İlk Tahsisatları; ilgili Dağıtım Şirketlerinden tüm Taşıtanlara ilişkin alt akıştaki toplam ölçüm verileri gelmiş ise bu Miktarlar üzerinden orantılı paylaşım uygulanarak, gelmemiş ise Taşıtanların Programlarıyla orantılı olarak yapılacaktır.⁷³

9.2.2.2 Çoklu Giriş Noktaları ve Dağıtım Şirketlerinden tüm Taşıtanlara ilişkin veri alınamayan Çoklu Çıkış Noktaları için Taşıtanların Programlarıyla orantılı olarak yapılacak İlk Tahsis her bir Taşıtan için aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.⁷⁴

$$TM = M * (OM / OTM)$$

Burada;

TM = Çoklu Giriş veya Çıkış Noktasında Taşıtanlara tahsis edilen Miktar

M = Tahsise konu Gün için, Çoklu Giriş veya Çıkış Noktasında o noktayı kullanan tüm Taşıtanlar tarafından teslim edilen toplam Miktar

OM = Taşıtanın Çoklu Giriş veya Çıkış Noktası için konu Güne ait Program Miktarı

OTM = Tahsise konu Gün için, Çoklu Giriş veya Çıkış Noktasında o noktayı kullanan tüm Taşıtanların toplam Program Miktarını

İfade eder.

9.2.2.3 Bir Giriş Noktasında aynı kaynaktan Doğal Gaz tedarik eden bütün Taşıtanların alım anlaşmalarında veya Depolama Tesisleri (LNG Terminalleri dahil) ile ilgili Giriş Noktalarını kullanan Taşıtanların Depolama Şirketleri ile olan hizmet anlaşmalarında, teslim edilen toplam Doğal Gaz Miktarının Taşıtanlar arasında nasıl tahsis edileceğine ilişkin ilgili tüm Taşıtanları bağlayıcı hükümler bulunuyor ise, bu özel hükümlerin Taşıyıcıya bildirim neticesinde, İlk Tahsisler söz konusu Taşıtanlar için söz konusu özel hükümler doğrultusunda yapılır.⁷⁵

9.2.2.4 Alt akışında Tali Çıkış Noktaları olması durumunda, Ana Çıkış Noktasında İlk Tahsisat, Taşıtanların Tali Çıkış Noktalarında gerçekleşen toplam çekiş Miktarları olarak belirlenir. Yanlış anlamaya mahal vermemek kaydıyla, bu tür Ana Çıkış Noktalarında tahsisatlar Kapasite Aşım Ücretleri uygulanıp uygulanmayacağını tespit amacıyla yapılır.

9.2.2.5 Bir Son Kullanıcının birden fazla Taşıtan ile alım sözleşmesi olması durumunda; söz konusu Taşıtanların ilgili Çıkış Noktasında teslim edilen toplam Doğal Gaz Miktarının Taşıtanlar arasında nasıl tahsis edileceğine ilişkin ilgili tüm Taşıtanları bağlayıcı hükümleri/protokolü (bulunuyor ise), Taşıyıcıya bildirim neticesinde, ilgili Çıkış Noktasına ilişkin İlk Tahsisler söz konusu Taşıtanlar için söz konusu özel

⁷¹ Bu bölüm, 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁷² Bu fıkra 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁷³ Bu alt bent 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁷⁴ Bu fıkra 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁷⁵ Bu alt bent 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

hükümler/protokol doğrultusunda yapılır. Taşıyıcıya böyle bir bildirim yapılmaması halinde bu Son Kullanıcıya gaz arzı sağlayan Çıkış Noktasındaki İlk Tahsisatlar Taşıtanların Programlarında yer alan Miktarlar ile orantılı olarak yapılır.⁷⁶

9.3 Son Tahsisler

9.3.1 Tekli Giriş ve Çıkış Noktası Son Tahsisleri

Tekli Giriş ve Çıkış Noktaları için Son Tahsis, İlk Tahsis ile aynıdır.

9.3.2 Çoklu Giriş ve Çıkış Noktası Son Tahsisleri⁷⁷

G+1 Saat 15:00 ile G+4 Saat 16:00 arasındaki sürede bir Çoklu Giriş Noktasından giriş yapan Taşıtanlar, G+2 Saat 16:00 ile G+4 Saat 16:00 arasındaki sürede bir Çoklu Çıkış Noktasından çıkış yapan Taşıtanlar, İlk Tahsisten farklı bir tahsis üzerinde kendi aralarında anlaşabilirler. Üzerinde anlaşmaya varılan tahsis: (i) etkilenen tüm Taşıtanların bunu yazılı olarak Taşıyıcıya bildirmesi, (ii) söz konusu Taşıtanların İlk Tahsislerinde belirtilen Miktarlarının toplamında değişiklik olmaması, (iii) diğer hiçbir Taşıtanın sonuçtan olumsuz etkilenmemesi koşuluyla Taşıyıcı tarafından kabul edilecektir.

Bu şekilde Taşıtanların aralarında anlaşmayla belirledikleri Son Tahsisatın Üçüncü Taraflar üzerinde yaratabileceği bir olumsuzluk, menfaat çelişkisi tamamen ilgili Taşıtanları bağliyor olacak, Taşıyıcının bundan zarar görmesi engellenecektir.

Bu 9.3.2 bendinin yukarıdaki hükümlerine göre yapılan tahsis ya da bu bendin yukarıdaki hükümleri uygulanmamış ise 9.2.2 bendine göre yapılan tahsis, G+4 saat 16:00 itibarı ile Son Tahsis olacaktır.

G+5 saat 16:00'da Taşıyıcı Son Tahsisatları ve Taşıtanların Günlük Dengesizliklerini açıklar.

*Mülga bent*⁷⁸

9.4 Transfer Giriş Noktaları / Transfer Çıkış Noktaları İçin Tahsisatlar⁷⁹

9.4.1 İlk Tahsisat

İlgili Taşıtanların Programlarıyla orantılı olarak yapılacak İlk Tahsis olarak bir Taşıtanın Transfer Giriş Noktasındaki Giriş Miktarı (dolayısıyla doğal gazı devreden Taşıtanın Transfer Çıkış Noktasındaki çıkış Miktarı) aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

$$TGM = PTM * (M / PM)$$

Burada;

TGM = Transfer Giriş Noktasında doğal gazı devralan Taşıtana tahsis edilen Miktarı

M = Tahsise konu Gün için, Giriş Noktasında, Transfer Çıkış Noktasını kullanan Taşıtan tarafından teslim edilen, yukarıdaki madde 9.2 uyarınca tespit edilen Miktarı

PTM = Taşıtanın Transfer Giriş Noktası için konu Güne ait Program Miktarı

PM = Giriş Noktasında Taşıtanın Program Miktarını

ifade eder.

9.4.2 Son Tahsisat

G+1 Saat 15:00 ile G+3 Saat 12:00 arasındaki sürede bir Transfer Giriş / Çıkış Noktasından giriş / çıkış yapan Taşıtanlar, İlk Tahsiste belirtilen Miktardan farklı bir miktar üzerinde (ilgili Taşıtanın Giriş Noktasındaki Son Tahsisat Miktarını aşmaması şartıyla) kendi aralarında anlaşabilirler. Üzerinde anlaşmaya varılan tahsis ilgili Taşıtanların bunu yazılı olarak Taşıyıcıya bildirmesi koşuluyla Taşıyıcı tarafından Son Tahsisat olarak kabul edilecektir.

9.5 Ulusal Dengeleme Giriş Noktaları / Ulusal Dengeleme Çıkış Noktaları İçin Tahsisatlar⁸⁰

9.5.1 İlk Tahsisat

İlgili Taşıtanların Programlarıyla orantılı olarak yapılacak İlk Tahsisat olarak bir Taşıtanın Ulusal Dengeleme Giriş Noktasındaki giriş Miktarı (dolayısıyla doğal gazı devreden Taşıtanın Ulusal Dengeleme Çıkış Noktasında ilgili Taşıtan için çıkış Miktarı) aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

$$UDGM = PUDM * (M / PM)$$

Burada;

UDGM = Ulusal Dengeleme Giriş Noktasında Doğal Gazı devralan Taşıtana tahsis edilen Miktarı

M = Tahsise konu Gün için, Giriş Noktalarında, Ulusal Dengeleme Çıkış Noktasını kullanan Taşıtan tarafından teslim edilen, yukarıdaki madde 9.2 uyarınca tespit edilen Miktarı

⁷⁶ Bu alt bent 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁷⁷ Bu bent 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁷⁸ Burada bulunan 9.3.3 bendi 9.3.3.1 ve 9.3.3.2 alt bentleri ile birlikte 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile iptal edilmiştir.

⁷⁹ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁸⁰ Bu madde 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

PUDM = Taşıtanın Ulusal Dengeleme Giriş Noktası için konu Güne ait Program Miktarı
PM = Tahsise konu Gün için, Giriş Noktalarında Ulusal Dengeleme Çıkış Noktasını kullanan Taşıtanın Program Miktarını ifade eder.

9.5.2 Son Tahsisat

G+1 Saat 15:00 ile G+6 Saat 12:00 arasındaki sürede bir Ulusal Dengeleme Giriş / Çıkış Noktasından giriş / çıkış yapan Taşıtanlar, İlk Tahsiste belirtilen Miktardan farklı bir miktar üzerinde kendi aralarında anlaşabilirler. Üzerinde anlaşmaya varılan tahsis ilgili Taşıtanların bunu yazılı olarak Taşıyıcıya bildirmesi koşuluyla Taşıyıcı tarafından Son Tahsisat olarak kabul edilecektir.

9.6⁸¹ Herhangi bir Son Tahsis, 10. Bölümde belirtilen düzeltme hariç olmak üzere, taraflar üzerinde bağlayıcıdır. Buna göre tahsis edilen Miktarlar konu Taşıtanların ilgili Günde o noktalardaki Günlük Giriş ve Günlük Çekişidir.⁸²

9.7⁸³ Gün Sonrası İşlemler⁸⁴

Gün sonrası tüm Giriş ve Çıkış Noktalarına ilişkin (sanal noktalar dahil) Son Tahsisatlar ve dengelemeye ilişkin işlemler aşağıdaki takvime göre gerçekleştirilecektir.

-G+1 saat 15:00: Taşıyıcı, Tekli Giriş/Çıkış Noktaları ile Çoklu Giriş Noktalarına ilişkin İlk Tahsisatları yayımlar.

-G+2 saat 10:00: Dağıtım Şirketleri Çoklu Çıkış Noktaları için Taşıtan bazında tespit edilen miktarları Taşıyıcıya bildirir.

-G+2 saat 16:00: Çoklu Çıkış Noktaları için İlk Tahsisat Miktarları yayımlanır.

-G+4 saat 16:00: Taşıtanlar Çoklu Giriş/Çıkış Noktaları için anlaştıkları Miktarları Taşıyıcıya bildirirler.⁸⁵

-G+5 saat 16:00: Taşıyıcı Son Tahsisatlar, Taşıtanların Günlük Dengesizliklerini açıklar.

-G+6 saat 12:00: Taşıtanlar aralarında yaptıkları Gün sonrası ticaret sonucu oluşan yeni Günlük Dengesizlikleri Taşıyıcıya bildirirler.

-G+6 saat 16:00: Taşıtanların revize (nihai) Günlük Dengesizlikleri Taşıyıcı tarafından yayımlanır.

BÖLÜM 10 ÖLÇÜM VE TETKİK

10.1 Genel Açıklama

10.1.1 Taşıyıcı ve Taşıtan veya adına hareket eden arasındaki Teslim Sözleşmelerinde yer alacak Ölçüm Hükümleri aşağıdaki hususları içerecektir:

1) Giriş Noktalarında ve Çıkış Noktalarında teslim edilen Doğal Gazın ölçülmesi, numune alınması ve analiz edilmesi,

2) Söz konusu Doğal Gazın hacmi ve Üst Isıl Değerinin belirlenmesine ilişkin prosedür, yöntem ve standartlar,

3) Ölçüm Ekipmanının tetkiki ve ayarlanması için gerekli ölçüm hassasiyetine ilişkin standartlar ve prosedürler,

4) Herhangi bir Ölçüm Ekipmanının ölçüm yapamaması veya hatalı ölçüm yapması veya Giriş Noktası Ölçüm Hükümlerinin herhangi birisiyle uyumsuzluğunun tespit edilmesi durumunda, teslim edilen veya teslim edilmek üzere sunulan Doğal Gazın hacmi, miktarı ve herhangi bir Teslimat Özelliğinin nasıl belirleneceğine ilişkin şartlar,

5) Teslim edilen veya teslim edilmek için sunulan Doğal Gazın hacmi, miktarı veya herhangi bir Teslimat Özelliğine ilişkin olarak Taşıtan ve Taşıyıcı arasında meydana gelen farklılık veya uyuşmazlığın, anlaşma yoluyla çözülmesi de dahil, çözülmesine ilişkin hususlar.

⁸¹ 9.5 olan madde numarası 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile 9.6 olarak değiştirilmiştir.

⁸² Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁸³ 9.6 olan madde numarası 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile 9.7 olarak değiştirilmiştir.

⁸⁴ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁸⁵ Bu ibare 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Her bir Taşıtan, Giriş Noktasında teslim edilen veya teslim için sunulan Doğal Gazın hacmi, miktarı veya herhangi bir Teslimat Özelliğinin ve buna ilişkin Gaz Giriş Hükümlerine uyum veya uyumsuzluk durumunun, Taşıyıcı ve kendisi ve duruma göre Yurt Dışı Operatörü, Depolama Şirketi, İletim Şirketi, Üretim Şirketi tarafından belirleneceğini ve bu şekilde belirlenen kayıtlara bağlı kalacağını kabul eder.

10.2 Ölçüm Ekipmanı

10.2.1 Ölçüm Ekipmanı İletim Şebekesinin Giriş ve Çıkış Noktasında teslim alınan ve teslim edilen Doğal Gazın ölçümlendiği, numunesinin alındığı, analizinin ve bu gibi işlemlerin yapıldığı ekipmanları içerir.

10.2.2 Taşıyıcı, her bir Çıkış Noktası için, gaz kromotograf cihazı hariç ya da dahil Ölçüm Ekipmanını tesis eder, işletir iyileştirilmesini ve Bakımını yapar veya bunların yapılmasını sağlar. Taşıyıcı her bir Giriş Noktasından ve Ana Çıkış Noktasından geçen Doğal Gazın analizi için Ölçüm Ekipmanı dahilinde, bir gaz kromotograf cihazının sürekli devrede olmasını temin etmekle yükümlüdür. Taşıyıcı her bir Ana Çıkış Noktası için Ölçüm Ekipmanı kapsamında gaz kromotograf cihazı kurar, işletir, Bakımını yapar veya bunların yapılmasını sağlar. Ölçüm Ekipmanları içinde gaz kromotograf cihazı bulunmayan Çıkış Noktalarına ilişkin Doğal Gaz analiz değerleri için, bu noktanın üst akışındaki, varsa Doğal Gazın karıştığı noktadan sonraki, en yakın gaz kromotograf cihazının analiz sonuçları dikkate alınacaktır.

10.2.3 Taşıyıcı ile Dağıtım Şirketlerine ait olan istasyonlarla ilgili Çıkış Noktasını kullanan Taşıtanlar arasındaki STS ve/veya Teslim Sözleşmesinde İşletme Protokollerinin ilgili hükümlerine yer verilir. Tip bir İşletme Protokolü Taşıyıcının internet sayfasında yayımlanır.

10.3 Akış Miktarı Ölçümü⁸⁶

Ölçüm Ekipmanlarının sahip olması gereken çalışma aralıkları, Giriş Noktaları için Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi, Çıkış Noktaları için Teslim Sözleşmesinde belirlenir.

Giriş ve Çıkış Noktasından geçen Doğal Gazın tespiti için ölçüm cihazlarının okunması Taşıyıcı tarafından veya Taşıyıcı nezaretinde yapılacaktır. Ölçüm cihazlarının hangi sıklıkta ve nasıl okunacağına ilişkin hususlar Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi ve Teslim Sözleşmesinde yer alır. Taşıtanlar ölçüm cihazlarının okuma işlemleri esnasında temsilci bulundurma hakkına sahiptir.

10.4 Çıkış Noktası Ölçümü

10.4.1. Bir Çıkış Noktasında herhangi bir Taşıtanla teslim edilen Doğal Gaz Miktarı, söz konusu Çıkış Noktasından çekilmiş olan Doğal Gaz hacminin 15°C sıcaklık ve 1,01325 Bar mutlak basınca göre otomatik veya manuel olarak düzeltilip ilgili Üst Isıl Değer ile çarpımı ve sonucun 9155'e bölünmesiyle Sm3 olarak hesaplanacaktır. Doğal Gaz miktarının kWh birimi ile ifade edilmesi için aşağıdaki hesaplama yapılır:

$$\text{Doğal Gaz miktarı(kWh)} = \text{Doğal Gaz Miktarı(Sm3)} \times 10,64$$

İlgili Üst Isıl Değer, bu Çıkış Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanı dahilindeki gaz kromotograf cihazı, bu yoksa 10.2.2 bendinde belirtilen en yakın cihaz vasıtasıyla tespit edilen Üst Isıl Değerdir.

10.4.2 Taşıyıcı, Giriş Noktaları ve Ana Çıkış Noktalarına ilişkin aşağıdaki bilgileri Gün içinde makul zaman dilimlerinde ve G+1 saat 15:00'e kadar EBT üzerinden Taşıtanlara duyuracaktır.⁸⁷

Gün İçinde:

- Anlık Akış Miktarı
- Anlık Üst Isıl Değer
- Anlık Teslim Basıncı

Gün Sonunda:

- Günlük Toplam Miktar
- Günlük Ortalama Üst Isıl Değeri (Akış Ağırlıklı)
- Günlük Ortalama Teslim Basıncı (Akış Ağırlıklı)

10.5 Çıkış Noktası Ölçüm Ekipmanının Kontrolü

10.5.1. Taşıyıcı her bir Çıkış Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanını, her Gaz Yılında en az bir defa kontrol edecek ve/veya edilmesini sağlayacaktır. Taşıyıcı, Taşıtanların bu kontrollerde bulunabilmesi için en az üç gün önceden Taşıtanlara kontrollerin yapılacağını haber verecektir.

10.5.2 Bir Taşıtan, Taşıyıcıya makul bir süre önceden haber vermek koşuluyla, Doğal Gazı çektiği her bir Çıkış Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanına Taşıyıcı nezaretinde erişebilme hakkına sahip olacaktır. Taşıyıcı Ölçüm Ekipmanlarına erişim ve denetim hakkına tek başına sahiptir. Bu hak kapsamında Taşıyıcının

⁸⁶ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁸⁷ Bu bentte bulunan "G+1'in ilk bir saati içerisinde" ibaresi, 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile "G+1 saat 15:00'e kadar" şeklinde değiştirilmiştir.

işletme personeli, Ölçüm Ekipmanlarının bulunduğu alana girme ve ölçüm cihazlarına manuel girişi öngörülen parametreleri kontrol etme hakkına sahiptir.

10.5.3 Bir Taşıtan herhangi bir zamanda, Doğal Gaz çekişi yaptığı Çıkış Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanının kontrolünü talep edebilir. Talep edilen kontrol, makul en kısa sürede gerçekleştirilecektir. Bu kontrol neticesi, Ölçüm Ekipmanının, Ölçüm Toleransı içinde veriler sunduğu tespit edilir ve bu kontrol ile bir önceki kontrol arasındaki süre bir yıldan az ise kontrolün masraf ve harcamaları talep eden Taşıtan tarafından üstlenilecektir. Eğer bu kontrol ile bir önceki kontrol arasındaki süre bir yıldan fazla ise veya Ölçüm Ekipmanının, Ölçüm Toleransı dışında veriler sunduğu tespit edilir ise kontrolün masraf ve harcamaları Taşıyıcı tarafından üstlenilecektir.

10.5.4 Taşıyıcı herhangi bir zamanda Ölçüm Ekipmanının kontrolünü, masraf ve harcamalarını kendi karşılayarak yapabilir.

10.5.5 İşbu madde 10.5 ile uyumlu olarak yapılan bir kontrolü müteakip Ölçüm Ekipmanı Ölçüm Toleransının ortasında veriler sunacak şekilde ayarlanacak veya değiştirilecektir. Bir değiştirme işleminin yapılması halinde, Taşıyıcı ilgili Taşıtanlara temsilci bulundurmaları için duyuru yapacaktır.

10.5.6 Ölçüm Ekipmanında yapılacak tüm kontrol ve ayarlamalar Taşıyıcı tarafından veya Taşıyıcı nezaretinde yapılacaktır. Taşıyıcı, söz konusu Çıkış Noktasını kullanan Taşıtanlara, temsilci bulundurmaları için, kontrol ve ayarlamayı, en az iki (2) hafta önceden bildirecektir. Taşıyıcı, kontrolü müteakip on (10) iş günü içinde, yapılan kontrolün sonuçlarını içeren bir raporu ilgili Taşıtana gönderecektir.

10.5.7 Söz konusu kontrol, Taşıtan kontrole katılmasa dahi, Taşıtanın kontrolü müteakip on beş (15) iş günü içinde kontrolün kesinliği konusunda itiraz etmemesi halinde, Taşıyıcı ve Taşıtan üzerinde bağlayıcı hale gelecektir. İtiraz olması ve bu ihtilafın itirazın Taşıyıcıya ulaştığı tarihten itibaren on beş (15) iş günü içinde çözülememesi durumunda, Taşıyıcı ya da Taşıtan konunun Bölüm 16'ya göre çözümlenmesi yoluna gidebilir.

10.6 Çıkış Noktası Ölçüm Ekipmanı Hatası⁸⁸

Çıkış Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanının herhangi bir nedenle ölçüm yapmadığı veya hatalı ölçüm yaptığı tespit edilirse, bu tespit tarihinden geriye doğru olan dönemdeki Doğal Gaz çekiş Miktarı şu şekilde belirlenir.

Ölçüm Ekipmanının test ve kontrolü sonucunda belirlenen Ölçüm Toleransı dışındaki sapma yüzdesinin belirlenmesi halinde bu sapma yüzdesinin ölçüm Miktarına etkisi hesaplanır. Yeni tespit edilen ölçüm Miktarı ile daha önce belirlenen Miktar arasındaki fark, % 2 (yüzde iki) oranını aşmamak kaydıyla ilgili Teslim Sözleşmesinde belirtilen tolerans içinde kalıyor ise eski ölçüm Miktarı geçerli sayılacaktır. Bu farkın Teslim Sözleşmesinde belirtilen toleransı aşması durumunda, bu tolerans dışındaki sapma yüzdesi kullanılarak ölçüm Miktarı yeniden belirlenir.

Ölçüm Toleransı dışında sapma yüzdesinin belirlenmemesi halinde taraflar aşağıdaki yöntemlerden biri üzerinde (öncelik sırasına göre) anlaşmaya çalışacaklardır.

- Çıkış Noktasındaki (tehz edilmiş ise) kontrol amaçlı Ölçüm Ekipmanları
- Gaz Mühendisliği teknolojisi doğrultusunda manuel olarak yapılabilecek hesaplamalar,
- İstasyon dışında yer alan referans alınabilecek diğer ölçüm sistemleri (örneğin alt akışta yer alan ölçüm sistemlerindeki değerler),
- Geçmişte, benzer şartların (hava sıcaklığı, konut abone sayısı vb.) olduğu günlerde tespit edilen Miktarlar,
- Tarafların mutabık kalacağı herhangi bir başka yöntem.

Tarafların belirtilen alternatiflerden biri üzerinde anlaşmaya varamamaları durumunda, Standart Taşıma Sözleşmesinde Uyuşmazlıkların Çözümü ile ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla, ilgili Teslim Sözleşmesinde detaylandırıldığı şekilde; Taşıyıcı, öncelikle Kontrol Amaçlı Ölçüm Ekipmanları ile tespit edilen Çekiş Miktarının doğru olduğuna kanaat ederse, Çekiş Miktarını bu doğrultuda belirleyecektir. Bu opsiyonun kullanılmayacağına kanaat ederse, Gaz Mühendisliği teknolojisi doğrultusunda manuel olarak Çekiş Miktarının tespit edilebilmesi için yeterli ve sağlıklı veri olup olmadığı hususunu değerlendirecektir. Taşıyıcı kendi değerlendirmesi neticesinde, söz konusu manuel hesap yöntemiyle Çekiş Miktarını belirleyebilecektir. Taşıyıcı bu iki seçeneğin kullanılamaz olduğuna hükmederse, içinde bulunulan Üç Aylık Dönemde, sayacın devre dışı kaldığı günden önceki Çekiş Miktarlarının ortalaması alınır. Söz konusu Üç Aylık Dönem içerisinde tüketimin 0 (sıfır) olduğu veya Çekiş Miktarının okunmadığı gün ya da günler var ise, bu günlerin yerine önceki takip eden gün ya da günlerin çekişleri dikkate alınacaktır.⁸⁹

⁸⁸ Bu madde, 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁸⁹ Bu fıkra 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Sayaç herhangi bir nedenle gazın verildiği ilk günden itibaren çalışmayacak olursa, teslim edilen/teslim alınan Miktarın belirlenebilmesi için, sayaçların çalışır duruma getirildiği ay veya ayların değerleri esas alınır. Yine bu dönemler için tüketimin 0 (sıfır) olduğu veya Çekiş Miktarının okunmadığı gün ya da günler var ise, bu günlerin yerine sonraki takip eden gün ya da günlerin çekişleri dikkate alınacaktır.⁹⁰

Hatanın ortaya çıktığı tarih belirlenemiyor ise, Ölçüm Ekipmanının kayıt altına alınmış son kontrolden sonraki dönemin son yarısında yanlış ölçüm yaptığı kabul edilecektir.

Ölçüm Ekipmanının arızasının tespiti halinde vakit geçirmeden gerekli onarımın yapılması veya bu Ölçüm Ekipmanının değiştirilmesi esastır. Arızanın derhal giderilememesi durumunda ölçüm Miktarının tespit edilmesine ilişkin izlenecek yöntem ilgili Teslim Sözleşmesinde belirtilir.

İhracat Çıkış Noktaları için bu hususlar ilgili Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinde yer alır.

10.7 Giriş Noktası Ölçümü

Bir Giriş Noktasında teslim edilen toplam Doğal Gaz miktarı söz konusu Giriş Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanı ile ölçülen toplam miktardır. Bu toplam Doğal Gaz miktarı Sm³ ve kWh birimi ile gösterilecek şekilde hesaplanacak ve Bölüm 9'a göre Taşıtanlara tahsis edilecektir.

10.8 Giriş Noktası Ölçüm Ekipmanının Kontrolü ve Hatası

10.8.1 Taşıyıcı, Giriş Noktaları için kullanılan Ölçüm Ekipmanının işletim ve Bakımını yapacak veya işletim ve bakımının yapılmasını sağlayacaktır. Taşıyıcı, Taşıtanların Giriş Noktası Ölçüm Ekipmanlarının kontrolünde temsilci bulundurma haklarını kullanabilmeleri için Taşıtanlara gerekli bildirimlerde bulunacaktır.

10.8.2 Giriş Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanlarının hatalı ölçümleri Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmeleri hükümleri doğrultusunda, düzeltilene kadar.

10.8.3 10.8.2 bendine göre bir düzeltme yapılması halinde Taşıyıcı, o Giriş Noktasında Doğal Gaz teslim eden Taşıtanı bunu bir sonraki ay beyan edecektir. Bu durumda, Son Tahsis bu 10.Bölüme göre düzeltilmiş sayaç kayıtlarını yansıtabilecek şekilde yapılacak ya da düzeltilene kadar. Hesaba Katılmayan Doğal Gaz da dahil Dahili Kullanım Gazı Miktarları da bununla uyumlu olarak düzeltilene kadar.

BÖLÜM 11 KALİTE VE BASINÇ

11.1 Kalite⁹¹

Taşıtanın Giriş Noktasında Taşıyıcıya, teslim ettiği veya teslim için sunduğu Doğal Gaz;

1) ŞİD Ek -1'indeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uygun olacaktır,

2) Yabancı madde (toz veya diğer katı veya sıvı maddeler) içermeyecektir.

Taşıtanın Giriş Noktasında Taşıyıcıya teslim ettiği veya teslim için sunduğu Doğal Gaz yukarıdakilere ilaveten ilgili Gaz Giriş Hükümlerine de uygun olacaktır.

Taşıtan, Taşıyıcıya teslim için sunulan Doğal Gazın Gaz Giriş Hükümü ve ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uygun olarak teslim edilmesi için gereken kalite kontrol önlemlerine tabi tutulması için gereken çabayı sarf edecektir.

Taşıyıcının çıkış noktasında Taşıtanı teslim ettiği veya teslim için sunduğu doğal gaz ŞİD Ek-1'deki doğal gaz kalite şartnamesine uygun olacaktır. Doğal gazın son kullanıcılara arz edilmeden önce Ana Çıkış Noktalarında, yabancı maddelerden (toz veya diğer katı veya sıvı maddeler) arındırılmak üzere gerekli filtreleme işlemlerinin gerçekleştirilmesi, mülkiyeti ve işletme sorumluluğu Taşıyıcıya ait Ana Çıkış Noktalarında Taşıyıcının sorumluluğundadır.

11.2 Basınç

11.2.1 Doğal Gazın Çıkış Noktası'ndaki azami ve Asgari Teslim Basıncı STS'de yer alacaktır. Taşıyıcı STS'de belirtilen Asgari Teslim Basıncını sağlamak ve azami basıncı aşmamakla yükümlüdür.

11.2.2 Taşıyıcının STS'deki basınç sınırları içinde Doğal Gaz teslim yükümlülüğü, azami Akış Miktarlarının (Rezerve Kapasite, ASM ve azami günlük çekiş) aşılmaması koşuluna bağlıdır.

11.2.3 Çıkış Noktasını besleyen İletim Şebekesi civarındaki Doğal gaz kullanımında meydana gelebilecek artışlar nedeniyle Asgari Teslim Basıncı sağlamak amacıyla önlem alması veya çalışma yapması gerekmesi durumunda, Taşıyıcı bu durumu, Asgari Teslim Basıncının düşürülmesinin gerekeceği tarih ve bu süre içinde sağlanabilecek düşürülmüş basıncı en kısa zamanda etkilenen Taşıtanlara bildirecektir.

⁹⁰ Bu fıkra 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁹¹ Bu madde 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

11.2.4 ŞİD 13. Bölüm hükümlerine tabi olmak kaydıyla Taşıyıcı, sonuçlarını bilmesine rağmen, çalışmalarını veya faaliyetlerini İletim Şebekesi basınçlarının işletme açısından kabul edilemez seviyelere düşmesine neden olabilecek veya taşıma hizmetini olumsuz etkileyebilecek şekilde programlamayacaktır.

11.2.5 Taşıtan, Taşıyıcının Asgari Teslim Basıncının altında Doğal Gaz teslim ettiği Günler için, ilgili Çıkış Noktasında o Günlere ait Günlük Çekişin ilgili kısmına ilişkin hizmet bedelini Tarifedeki İletim Hizmet Bedelinin % 50 (yüzde elli)'si olarak ödeyecektir.

11.2.6 Taşıtan Doğal Gazı Taşıyıcıya Gaz Giriş Hükümlerindeki basınç sınırları içinde teslim etmekle yükümlüdür. Taşıtan, Gaz Giriş Hükümlerindeki minimum basıncın altında Doğal Gaz teslim ettiği Günlerde ilgili Miktarla ilişkin hizmet bedeli için Tarifedeki İletim Hizmet Bedelinin %50 (yüzde elli) zamlı olarak ödeyecektir.

11.3 Uygun Olmayan Gaz ve Vasıfsız Gaz

11.3.1 Aynı Giriş Noktasında farklı Taşıtanlar tarafından teslim edilen Doğal Gazın karışımının Uygun Olmayan Gaz olması halinde, bu Taşıtanların hepsinin Uygun Olmayan Gaz teslim ettiği addedilecektir.

11.3.2 Uygun Olmayan Gazın teslimi halinde, 5.4 maddesi hükümlerine göre kabul edilmiş olduğuna veya Taşıyıcının söz konusu Doğal Gazın Uygun Olmayan Gaz olduğunu teslim edilmesinden sonra fark etmesine bakılmaksızın, bu Uygun Olmayan Gazı teslim eden Taşıtanlar, Taşıyıcının Uygun Olmayan Gaz teslimatı nedeniyle usulü dairesinde yaptığı masraf ve harcamaları Taşıyıcıya ödeyecektir. Taşıyıcının masraf ve harcamaları, bunlarla sınırlı kalmaksızın, aşağıda belirtilen amaçlarla yapılan masraf ve harcamaları kapsar.

a) İletim Şebekesinin tamamının veya bir kısmının temizlenmesi veya söz konusu Uygun Olmayan Gazın kabul edilmesi nedeniyle ortaya çıkan diğer tüm hasarların giderilmesi,

b) Söz konusu Uygun Olmayan Gazın teslimatı veya teslimatına devam edilmesine bakılmaksızın İletim Şebekesinin gerekli şekilde işletilebilmesini sağlamak amacıyla makul önlemler alınması,

c) Söz konusu Uygun Olmayan Gazın ilgili Gaz Giriş Hükümlerine ve ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uygun hale getirilmesi için makul ölçülerde gerekebilecek her türlü önlemin alınması.

Söz konusu masraf ve harcamalar, Uygun Olmayan Gazdan sorumlu Taşıtanlardan o Gün için 9. Bölüme göre yapılan tahsisle orantılı olarak tahsil edilecektir.

Uygun Olmayan Gaz nedeniyle Son Kullanıcı Tesislerinde oluşacak hasarların giderilmesi ilgili Taşıtanların sorumluluğundadır.

Ancak her halükarda bu 11.3.2 bendi uyarınca bir Taşıtan tarafından Taşıyıcıya ödenen bu masraf ve harcamalar 9. Bölüme göre Taşıtanla tahsis edilen Miktarla Tarifede belirtilen Dengeleme Gazı Fiyatının çarpılmasıyla hesaplanan tutarın yüzde onunu (%10) aşmayacaktır.

11.3.3 Uygun Olmayan Doğal Gazın İletim Şebekesine girmemiş olması ve bir Çıkış Noktasında Vasıfsız Gaz bulunması durumunda, Doğal Gazın ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uygun hale gelmesine kadar Taşıtan, kendi takdir yetkisinde olmak üzere,

1) Vasıfsız Gazı kabul edebilir veya

2) Vasıfsız Gazı reddedebilir.

11.3.4 Taşıtanın 11.3.3 bendi uyarınca Vasıfsız Gazı kabul etmesi halinde, Taşıyıcı, Vasıfsız Gazın ilgili Son Kullanıcı Tesisinde kullanıma uygun hale getirilmesi için Taşıtan tarafından yapılan masraf ve harcamaları Taşıtanla ödeyecektir.

Ancak her halükarda ödenecek meblağ ilgili Gün içinde ilgili Çıkış Noktasında İletim Şebekesinden Taşıtan tarafından çekilen ve 9. Bölüme göre Taşıtanla tahsis edilen Vasıfsız Gazın toplam Miktarı ile Tarifede belirtilen Dengeleme Gazı Fiyatının çarpılması ile hesaplanan tutarın %10'unu aşmayacaktır.

Taşıtanın 11.3.3 bendi uyarınca Vasıfsız Gazı reddetmesi halinde, Taşıyıcı, reddedilen Vasıfsız Gaz Miktarı ile Tarifedeki Hizmet Kesintisi Bedelinin çarpılmasıyla bulunan tutarın %20'sini Taşıtanla ödeyecektir.

11.3.5 Bu 11.3 maddesi uyarınca bir Taşıtanla herhangi bir meblağın ödenmesi gerektiği takdirde Taşıtan makul ölçülerde olabilecek en kısa zamanda Taşıyıcıya bildirimde bulunarak aşağıdaki bilgileri verecektir;

a) İlgili Çıkış Noktası ve Vasıfsız Gazın İletim Şebekesinden çekildiği Gün veya Günler;

b) Vasıfsız Gazın ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uyumsuzluğunun ayrıntıları;

c) 11.3.4 bendinde belirtilen masraf ve harcamaların amaçları, ayrıntıları, açıklamaları;

d) Taşıtanın çektiği Vasıfsız Gaz Miktarı.

BÖLÜM 12 SİSTEM PLANLAMASI

12.1 Giriş

Planlama amaçları doğrultusunda her Taşıtan, kısa, orta ve uzun vadeli Doğal Gaz arz ve talep tahminlerini Taşıyıcıya gönderecektir. Bu tahminler Taşıtan veya Taşıyıcıya herhangi bir yükümlülük getirmeyecektir.

Taşıyıcı her yıl, Taşıtanların 5 yıllık tahmini programları ve piyasa verilerini dikkate alarak, İletim Şebekesinin geliştirilmesi için kendisi açısından bağlayıcılığı olmayan on (10) yıllık bir plan hazırlayacaktır. Söz konusu planlar belli zamanlarda değişikliğe tabi olabilecektir.

12.2 Tahminler

12.2.1 Beş Yıllık Arz-Talep Tahminleri

Taşıtan en geç 1 Temmuz'a kadar, bir sonraki Gaz Yılı'nın Ocak ayından başlayan beş (5) yıllık dönem ile ilgili olarak, Giriş Noktaları İçin yıllık, aylık, günlük ve saatlik asgari ve azami arz Miktarı tahminleri ile Çıkış Noktalarındaki yıllık, aylık, günlük asgari ve azami talep Miktarı tahminlerini Taşıyıcıya yazılı olarak bildirecektir.

12.2.2 Yıllık Arz-Talep Tahminleri

Taşıtan en geç, 1 Eylül'e kadar bir sonraki Gaz Yılında bir Giriş Noktasına teslim edilerek kendisi tarafından bir Çıkış Noktasından çekilmek üzere taşınacak olan üç Aylık, Aylık, Günlük asgari ve azami arz ve talep Miktarları ile ilgili gerçeğe yakın tahminlerini Taşıyıcıya yazılı olarak bildirecektir.

12.2.3 Üç Aylık Arz-Talep Tahminleri

Taşıtan her Üç Aylık Dönemin başlangıcından en az otuz (30) Gün önce, müteakip Üç Aylık Dönemde bir Giriş Noktasından teslim edilmek ve bir Çıkış Noktasında teslim alınmak üzere taşınacak olan Aylık ve Günlük asgari ve azami arz ve talep Miktarları ile ilgili gerçeğe yakın tahminlerini Taşıyıcıya yazılı olarak bildirecektir.

12.2.4 Haftalık Arz-Talep Tahminleri

Taşıtan, her Perşembe günü en geç saat 10.00'a kadar, bir sonraki Pazartesi günü saat 08.00'de başlayacak hafta için, her bir Giriş Noktasında teslim edilecek ve her bir Çıkış Noktasında teslim alınacak gerçeğe yakın Günlük arz ve talep Miktarlarını Taşıyıcıya yazılı olarak bildirecektir.

12.3 İlave Bilgiler

Taşıtan, İletim Şebekesinden veya İletim Şebekesine ileride yapılacak Doğal Gaz teslimatlarının planlamasını yapmasında yardımcı olması amacıyla, makul ölçülerde Taşıyıcı tarafından istenebilecek her türlü bilgiyi vermek için elinden gelen tüm çabayı sarf edecektir.

BÖLÜM 13

BAKIM

13.1 Genel Bakış

Taşıyıcı, ŞİD hükümlerine uygun olarak İletim Şebekesini işletecek, Bakım çalışmalarını gerçekleştirecektir.

13.2 Bakım

Taşıyıcı, İletim Şebekesi için gerek duyulan Bakım çalışmalarını tespit edecek, Programlı Bakımı mümkün olduğu takdirde, önceden planlanmış takvimin dışına çıkmaksızın, bir Bakım Gününde yapacaktır.

13.3 Bakım Planlaması

13.3.1 Taşıtanlar, Taşıyıcının Bakımın hazırlığı, programlanması ve yürütümü için kendilerinden isteyeceği bilgileri mümkün olan en kısa sürede Taşıyıcıya verecektir.

13.3.2 Taşıyıcı her Gaz Yılı için hazırladığı Bakım Programını ilgili Gaz Yılı öncesinde Taşıtanlara bildirecektir. Bakım Programında, Programlı Bakımdan etkilenecek olan Giriş Noktaları ve Çıkış Noktaları ve mümkünse Bakım süresi belirtilecektir.

13.3.3 Taşıyıcı Bakım Programını, Bakım çalışmalarını Bağlanan Sistemlerdeki ile mümkün olduğunca eş zamanlı yürütecek şekilde planlayacaktır.

13.4 Takvim

13.4.1 Her Gaz Yılı için Bakım Programı hazırlık takvimi aşağıdaki gibi olacaktır;

1) Taşıtanlar, Gaz Yılı için Son Kullanıcı Tesislerindeki bakım gereksinimlerini, süre ve dönemleri ile birlikte, önceki Gaz Yılı'nın 31 Mayıs tarihine kadar Taşıyıcıya bildireceklerdir,

2) Taşıyıcı, Gaz Yılı'nın Bakım planlarını önceki Gaz Yılı'nın Haziran ve Temmuz aylarında, düzenleyeceği toplantılarda Taşıtanlarla görüşecektir,

3) Taşıyıcı her Gaz Yılı'nın Bakım Programını, önceki Gaz Yılı'nın 20 Ağustos tarihine kadar Taşıtanlara bildirecektir.

13.4.2 Taşıyıcı, öngöremediği şartların oluşması halinde, etkilenen Taşıtanlara en az 30 gün önceden bildirmek koşulu ile, Bakım Programındaki içeriği, dönemleri, tarihleri, Bakım süresini değiştirebilir.

13.5 Taşıyıcının Yükümlülükleri

Programlı Bakım veya Mücbir Sebep sonucu ortaya çıkan bir Bakım nedeniyle İletim Şebekesinin taşıma kapasitesinin azalması halinde, Taşıyıcının ŞİD ve STS ye göre Doğal Gazı teslim alma, taşıma ve teslim etme yükümlülükleri aynı ölçüde ortadan kalkacaktır.

13.6 Bakım Sınırları

13.6.1 Taşıyıcı, bir Gaz Yılı içindeki Programlı Bakımı toplam on beş (15) Bakım Günü ile sınırlandıracaktır. Ayrıca, Çıkış Noktalarındaki Programlı Bakım için 6.7 maddesine göre STS' de belirtilen ek Bakım Günleri alabilecektir. Giriş Noktaları için ek Bakım Günleri ilgili Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinde belirtilen gün sayısına göre tespit edilecektir.

13.6.2 Taşıyıcı etkilenen her bir Taşıtanın makul bir süre önceden bildirmesi koşuluyla, Programlı Bakıma ilaveten, İletim Şebekesinin işleyişi için gerekli görülen programlanmamış Bakım yapma hakkına sahiptir.

13.7 Taşıtanların, kapasite rezervasyonu ile ilgili ŞİD ve STS kapsamındaki ödeme yükümlülükleri Bakım süresince devam edecektir.⁹²

13.8⁹³ Taşıyıcı, Bakım nedeniyle yapılan Doğal Gaz teslimatlarındaki azaltmayı Bakımdan doğrudan etkilenen Taşıtanlar açısından adil, açık (ilgili gizlilik yükümlülüklerine tabi olarak) ve ayrımcılığa gitmeden gerçekleştirecektir. Taşıyıcı, Taşıtanların teslimatlarındaki azaltmayı, mümkün olduğu ölçüde 14.11.2 bendine göre yapacaktır.

13.9⁹⁴ Taşıtanlar, Çıkış Noktasındaki Doğal Gazı Taşıyıcının talep ettiği şekilde teslim alacak ve Bakım konusunda Taşıyıcıya yardımcı olacaktır.

13.10⁹⁵ Özel Çekişler

Taşıyıcı, İletim Şebekesinin bazı Taşıtanlarca özel olarak kullanılan bir kısmı varsa bu kısımdaki Bakımı, bu Taşıtanlara danışarak yapacaktır.

BÖLÜM 14

ACİL DURUM, ZOR GÜN, SINIRLI KAPASİTE GÜNÜ

14.1 Giriş

Bu Bölümde, herhangi bir Acil Durumda veya sistem dengesinin bozulması durumunda, Taşıyıcının sorumluluklarını yerine getirebilmesi için Taşıtanların uymakla yükümlü oldukları hususlar düzenlenmektedir.

14.2 Acil Durum

14.2.1 Taşıyıcının belirlemiş olduğu bir Acil Durumun mevcudiyeti halinde bu durumun nedeni ve sorumlusuna bakılmayacaktır.

14.2.2 Acil Durum:

1) İletim Şebekesinde Doğal Gaz kaçağı olması veya

2) Taşıyıcıya göre:

a) İletim Şebekesi güvenliğinin belirgin bir şekilde risk altında olması,

b) Doğal Gazın İletim Şebekesinde güvenli olarak taşınmasının belirgin bir şekilde risk altında olması,

c) İletim Şebekesinde taşınan Doğal Gazın, teslim edildiği takdirde can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturmasına neden olabilecek basınç veya kalitede olması

durumunu ifade eder.

14.2.3 Acil Durum, Taşıyıcının işbu madde 14.2'de bahsedilen durumun ortadan kalktığını, daha fazla müdahaleye gerek olmadığını ve İletim Şebekesinin normal işleyişine ve ŞİD'in normal uygulanaşına dönülebileceğini tespit etmesine kadar devam eder.

14.2.4 Taşıyıcı, Acil Durum halinde mümkün olan en kısa sürede Doğal Gaz iletimini ve İletim Şebekesini normal işleyişe getirebilmek için, gerekli tedbirleri alacaktır.

14.3 Acil Durum Tedbirleri

⁹² 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁹³ Daha önce 13.7.2 bendi olarak numaralandırılan hüküm 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile 13.8 maddesi olarak numaralandırılmıştır.

⁹⁴ Daha önce 13.7.3 bendi olarak numaralandırılan hüküm 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile 13.9 maddesi olarak numaralandırılmıştır

⁹⁵ 13.8 olan madde numarası 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile 13.10 olarak değiştirilmiştir

14.3.1 Taşıyıcı, mümkün olduğu ölçüde Acil Durum Tedbirleri alacaktır. Acil Durum Tedbirleri Taşıyıcının yanı sıra Taşıyıcının isteği üzerine Taşıtanın alacağı önlemleri de içerebilir.

14.3.2 Taşıyıcı ve Taşıtanlar, işbu Bölüm 14'e göre Acil Durum Tedbirlerine ihtiyaç duyulması halinde, kendi çıkarlarının ikinci derecede öneme haiz olduğunu kabul ederler.

14.3.3 Taşıtan, Taşıyıcının isteği üzerine işbu Bölüm 14'te belirtilen Acil Durum Tedbirlerini, alacaktır.

14.3.4 Taşıyıcı veya Taşıtanın, işbu Bölüm 14'te belirtilen Acil Durum Tedbirini uygulaması ŞİD'in herhangi bir hükmünün ihlali sayılmayacaktır. Bu kapsamda Taşıyıcı özellikle, İletim Şebekesine bir Giriş Noktasından teslim için sunulan Doğal Gazı teslim almak ve İletim Şebekesinin bir Çıkış Noktasından Doğal Gaz teslim etmek yükümlülüklerini yerine getirmemiş sayılmayacaktır. Ancak, Acil Durum Tedbirinin uygulanması halinde, Taşıtanların ŞİD ve STS altındaki mali yükümlülükleri yürürlükte kalmaya devam edecektir.

14.4 Bağlanan Sistem

Acil Durumlar için Yurt Dışı Operatörü, Depolama Şirketi, İletim Şirketi, Üretim Şirketinin alacağı tedbirler Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmelerinde belirlenir. Belirlenen bu tedbirler Taşıyıcı tarafından Taşıtanlara bildirilecektir.

14.5 Acil Durum Hazırlığı

Taşıyıcı, Acil Durumda uygulayacağı eylem planını Acil Durum Talimatı adı altında hazırlayacak ve bunu her yıl revize edecektir. Acil Durumda, uygulanabilecek kesinti ve azaltmalar tamamıyla Taşıyıcının inisiyatifindedir.⁹⁶

14.5.1 Taşıtan, Acil Durumda irtibat sağlamak amacıyla Taşıyıcıya, günün herhangi bir saatinde ulaşılabilecek temsilcisinin ad(lar)ını, unvan(lar)ını, adres(ler)ini, telefon ve faks numaralarını bildirecektir.

14.5.2 Taşıtanın bildirdiği temsilci, Acil Durumda Taşıtan adına hareket edebilecek yetki ve sorumluluğa sahip olacaktır.

14.5.3 Taşıtan, Madde 14.5.1'de belirtilen bilgileri, iletim hizmeti almaya başlamadan önce, değişiklik olması halinde değişiklik tarihini de içerecek şekilde değişiklikten önce, Taşıyıcıya bildirecektir.

14.5.4 Taşıtanın 14.5.1 ve 14.5.3'de yer alan bilgileri bildirmemesi veya 14.5.1'de belirtilen irtibat kurulacak kişiyle derhal irtibat kurulmaması halinde dahi, Taşıyıcı Doğal Gazın bu Taşıtan için teslimatını durdurabilir. Bu gibi durumlarda teslim edilmeyen Doğal Gazdan kaynaklanan masraflardan Taşıyıcı sorumlu tutulmayacak ve Taşıtan teslim edilmeyen miktar için Taşıyıcının uğrayabileceği zararları karşılayacaktır.

14.5.5 Taşıyıcı bir Acil Durumun haber verilebilmesi amacıyla, 24 saat boyunca kullanılabilir telefon numaralarını, Doğal Gaz teslimatına başlamadan önce, değişiklik olması halinde derhal, Taşıtanlara ve Son Kullanıcılara bildirmekle yükümlüdür.

14.6 Acil Durumun Oluşması

14.6.1 Acil Durum ortaya çıktığında, Taşıyıcı Taşıtanları en geç 2 saat içinde, bu durumdan haberdar edecek ve Acil Durumun muhteviyatı, sonucu ve beklenen süresi konusunda bilgilendirecektir. Taşıyıcı Acil Durumla ilgili olarak ortaya çıkan gelişmeler hakkında Taşıtanları devamlı haberdar edecek, Acil Durum bittiğinde bu durumu Taşıtanlara mümkün olan en kısa sürede bildirecektir.

14.6.2 Acil Durum boyunca Taşıtan Taşıyıcının talimat ve taleplerine derhal uyacak, Taşıyıcı ile iş birliği içinde olacak ve Taşıyıcının Acil Durum Tedbirleri almasına yardımcı olacaktır.

14.6.3 Taşıyıcı, Acil Durum süresince, Acil Durumun etkilerini azaltmak ve/veya ortadan kaldırmak için gerekli olduğunu düşündüğü konularda Taşıtanlara yükümlülük ve sorumluluk verme hakkına sahiptir. Taşıtanlar bu sorumluluk ve yükümlülükleri, uygulanabilir oldukları takdirde, kendilerine bildirildikten hemen sonra uyacaktır.

14.6.4 Dengelemeye ilişkin uygulamalar için , Acil Durum, Taşıyıcının ilgili Taşıtanlara Acil Durumun bittiğini haber verdiği Günü takip eden Günün başlangıcında bitmiş sayılacaktır. Diğer tüm durumlar için, Acil Durumun bitmiş sayılacağı zaman, Taşıyıcının, 14.6.1 bendi doğrultusunda gönderdiği ihbarda belirtilen zaman olacaktır.

14.7 Giriş Kontrolü

Acil Durum Tedbirleri bir Giriş Noktasındaki Doğal Gaz Akış Miktarının ve/veya teslimatının azaltılmasını veya durdurulmasını içeriyorsa, Taşıyıcı bunun için ilgili Taşıtanlara talimat verebilir. Böyle bir durumda Taşıtanlar Taşıyıcının talimatlarına uyacak, depolama hizmeti aldıkları Depolama Şirketlerinin, Yurt

⁹⁶ Bu paragraf 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Dışı Operatörlerinin, Üretim Şirketlerinin ve İletim Şirketlerinin buna uygun davranmasını sağlayacak, Üçüncü Taraf Tedarikçilerle ilişkilerini buna göre düzenleyeceklerdir.

14.8 Çıkış Kontrolü

14.8.1 Acil Durum Tedbirleri bir Çıkış Noktasında Doğal Gaz teslimatının azaltılması veya kesilmesini içeriyorsa, Taşıyıcı bunun için ilgili Taşıtanlara talimat verecektir. Böyle bir durumda Taşıtanlar Taşıyıcının talimatlarına uyacak ve Son Kullanıcılarının, Depolama Şirketlerinin, İletim Şirketlerinin ve Yurt Dışı Operatörlerinin de buna uygun davranmasını sağlayacaktır.

14.8.2 Acil Durum sonrasında, Çıkış Noktasındaki Doğal Gaz teslimatlarının normal hale getirilmesinde, Kesinti Kısıntı Prosedürü uygulanmış ise uygulanmış olan kesinti ve azaltmalardaki sıranın tersi izlenecektir.

14.9 Acil Durumun Sonuçları

14.9.1 Acil Durum esnasında Taşıyıcı, taleplerini yerine getiren Taşıtanların talebin konusu olan Giriş ve/veya Çıkış Noktalarında ŞİD'in 2.8 ve 3.3 maddelerinde belirtilen yükümlülüklerini askıya alacaktır. Bu Taşıtanlar için madde 3.3.1 hükümlerinin uygulanmasında tüm dengesizlik miktarı Tolerans İçi Miktar olarak değerlendirilecektir.

Taşıyıcının Acil Durumu G-1'de öngörmesi ve Taşıtanlara TMDB yaptırması durumunda, ŞİD hükümleri buna göre oluşan Programlar doğrultusunda uygulanır.⁹⁷

14.9.2 Taşıyıcı ve Taşıtanlar, Acil Durum süresince, iş gücü kaynaklarını yeniden düzenlemek zorunda kalabileceklerini, bunun geçici olarak bazı aksaklıklara neden olabileceğini kabul ederler.

14.9.3 Acil Durumda, durumdan etkilenen Taşıtanlar, Acil Durumun sona ermesini müteakip 6 ay içinde, Acil Durumun nedeni ve, eğer mümkünse, böyle bir Acil Durumun yeniden meydana gelme olasılığını en az indirmek için gerekebilecek tedbirlerin neler olduğunu belirlemesi için bağımsız bir denetçinin denetim yapmasını talep etme hakkına sahiptir. Bu denetimin masrafları, denetimi talep eden Taşıtanlarca karşılanır.

14.10 Zor Gün ve Sınırlı Kapasite Günü

14.10.1 Taşıyıcı İletim Şebekesinin tamamı veya bir kısmı için Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Günü oluşma ihtimali olduğunu veya oluştuğunu EBT yoluyla duyurabilir.

14.10.2 Taşıyıcının Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Günüyle, ilgili olarak Kesinti/Kısıntı/Arttırma Talimatı verdiği Taşıtanlar, 8 saat içinde, Talimata uyacaktır.

14.10.3 Taşıyıcı Zor Gün oluşması ihtimali halinde Taşıtanlardan 7.4.5 bendine göre TMDB yaparak, tekdüze bir rejimde, (değişken bir saatlik profil arz etmeyen) Doğal Gaz çekmesini isteme hakkına sahiptir. Böyle bir talebin yapılması halinde Taşıtanlar bu talimata uyacaktır.

14.10.4 Zor Gün ilanı, Madde 3.3'te belirtilen Müsaade Edilen Tolerans Düzeylerini etkilemeyecektir.

14.10.5 Taşıyıcı Zor Günü etkilerini azaltmak için çaba sarf edecektir.

14.10.6 Kesinti/Kısıntı/Arttırma Talimatı'nın yayımlanmasıyla birlikte, Taşıyıcı bir Sınırlı Kapasite Gününde şunları yerine getirecektir:

1) Sınırlı Kapasite Gününde etkilenen her bir Taşıtan, Doğal Gaz taşınması için uygun olan kapasiteyi bildirecektir. Böyle bir durumda Taşıtan, 7.4.5 bendine göre TMDB yapabilecek olup, TMDB'ler Kesinti/Kısıntı/Arttırma Talimatında belirtilen sınırlı kapasiteyle uyumlu olacaktır.

2) Taşıyıcı Sınırlı Kapasite Gününe etkilerini azaltma yönünde hareket edecek, ŞİD'in diğer hükümleriyle çelişmeyecek ve Sınırlı Kapasite Gününe ortaya çıkma ihtimalinin artmasına mahal verecek tarzda hareket etmeyecektir. Ayrıca Taşıyıcı böyle bir günü (veya birkaç günü) müteakip, Sınırlı Kapasite Günü ilanında bulduktan sonra, durumdan etkilenen Taşıtanlara durumun nedenlerini açıklayan bir rapor sunacaktır.⁹⁸

14.11 Zor Gün ve Sınırlı Kapasite Günü Kesinti/Azaltma ve Arttırmaları

14.11.1 Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Gününe sebep olan Taşıtanın o Gün tespit edilmesi durumunda, mümkünse, ilgili Giriş veya Çıkış Noktasındaki teslimatlarında, neden olduğu miktar kadar kesinti veya azaltma yapılır.

14.11.2 Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Gününe sebep olan Taşıtanın o Gün tespit edilememesi veya 14.11.1 bendinin uygulanmaması durumunda; İletim Şebekesinin Zor Günden veya Sınırlı Kapasite Gününden etkilenen kısmında;

-Tali Çıkış Noktaları ve tek bir Son Kullanıcıya bağlı Ana Çıkış Noktaları var ise aşağıdaki uygulama sırasına göre:

i) Taşıtanlar tarafından, kesintili satış tarifesi uygulanan ve bu durumları Taşıyıcıya bildirilmiş olan Son Kullanıcılara gaz arzı sağlayanlar

⁹⁷ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁹⁸ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

- ii) Alternatif yakıtlı elektrik üretim tesisleri
- iii) Diğer elektrik üretim tesisleri
- iv) Sanayi Tesisleri
- v) Konut,

-Çoklu Çıkış Noktası var ise o Gün için geçerli Programlara göre kullanılması öngörülen kapasite miktarlarıyla orantılı bir şekilde

kesinti veya azaltma yapılır.⁹⁹ Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Gününe sebep olan Taşıtanın o Gün tespit edilmesi durumunda ise, Taşıyıcıya sunmuş olduğu Son Kullanıcılara ilişkin öncelik listesi doğrultusunda kesinti veya azaltma yapılır.¹⁰⁰

Zor Günde Taşıyıcı, arttırma talimatı vererek kesinti veya azaltma yapılmasına engel olabilecek durumda ise öncelikle arttırma talimatı verecektir. Zor Güne sebep olan Taşıtanın, o Gün tespit edilmesi durumunda, mümkünse Giriş Noktasında arttırma, mümkün değil ise Çıkış Noktasında azaltma talimatı bu Taşıtanına verilir. Bunun mümkün olmaması veya sebep olan Taşıtanın o Gün tespit edilememesi durumunda, Taşıyıcı dengeleme açısından hangi Giriş Noktasını uygun görüyorsa o noktayı kullanan Taşıtan Tedarikçiye arttırma talimatı verir. Taşıtanlar bu bildirimlere uymamaları halinde, yeterli arz imkanlarına sahip olmadıklarını Taşıyıcıya belgelemek zorundadır.

Sınırlı Kapasite Gününde Taşıyıcı Giriş Noktasında azaltma, veya Çıkış Noktasında arttırma talimatı vererek kesinti veya azaltma yapılmasına engel olabilecek durumda ise öncelikle arttırma talimatı verecektir. Sınırlı Kapasite Gününe sebep olan Taşıtanın o Gün tespit edilmesi durumunda, mümkünse arttırma/azaltma talimatı bu Taşıtanına verilir. Bunun mümkün olmaması veya sebep olan Taşıtanın o Gün tespit edilememesi durumunda, Taşıyıcı dengeleme açısından hangi Çıkış Noktasını uygun görüyorsa o noktayı kullanan Taşıtan Tedarikçiye arttırma talimatı verir.

Depolama Tesisine enjeksiyon yapılan Çıkış Noktaları arttırma talimatında öncelikle düşünülecektir. Taşıtan Tedarikçiler bu bildirimlere uymamaları halinde, yeterli depolama kapasitelerine sahip olmadıklarını Taşıyıcıya belgelemek zorundadır. Sınırlı Kapasite Gününde kesinti veya azaltma yapılmasının gerekmesi halinde öncelikle buna sebep olan Taşıtanın Giriş Noktasındaki teslimatlarında kesinti veya azaltma yapılır.¹⁰¹

14.11.3 Taşıtan Tedarikçiler;

1) İlk kesileceklerden başlamak üzere bütün kesintili ve kesintisiz Son Kullanıcılarını içerecek şekilde ve bölge bazında hazırlanan, Son Kullanıcı listelerini,

- 2) Alternatif yakıtlı Son Kullanıcılarına ait bilgileri Taşıyıcıya bildirmekle yükümlüdürler.

Son Kullanıcı listelerinin hazırlanmasında esas alınacak her bir bölge, Ana Çıkış Noktası ve varsa buna bağlı Tali Çıkış Noktalarından oluşur.

Çıkış Noktalarındaki Doğal Gaz teslimatlarının normal hale getirilmesinde, uygulanmış olan kesinti ve azaltmalardaki sıranın tersi izlenecektir.¹⁰²

14.12 Talimatlar

14.12.1 Acil Durum Tedbirleri, Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Günü için bir Çıkış Noktasındaki Doğal Gaz Akış Miktarının ve/veya teslimatının azaltılması veya kesilmesi gerekiyorsa, Taşıyıcı, Son Kullanıcısına bildirimde bulunması konusunda talimat verdiğinde Taşıtan Tedarikçi bu talimata uyacaktır.

14.12.2 Taşıtanın işbu Bölüm 14 uyarınca verilen talimatlara uymaması halinde, Taşıyıcı, herhangi bir Giriş veya Çıkış Noktasında bu Taşıtanına Doğal Gaz teslimatını kesmek veya azaltmak için gerekli tedbirleri alabilir.

14.13 Sorumluluklar

Taşıyıcı, Taşıtanın Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Gününden kaynaklanan zararlarından sorumlu tutulmayacaktır.

14.14 Kayıtlar

Taşıyıcı, Gün bazında Taşıtanlara uygulanan kesinti veya azaltma Miktarlarına ilişkin kayıtları tutmak ve bu kayıtların yanı sıra uyguladığı kesinti veya azaltmalarla ilgili tüm bildirimleri muhafaza etmek zorundadır.

BÖLÜM 15

⁹⁹ Bu cümle 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁰⁰ Bu cümle 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁰¹ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁰² Bu bent 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

VERGİLER VE HARÇLAR

Taşıtan, taşınan Doğal Gaza ilişkin ithalat, satış, ihracat, teslim etme, teslim alma ve iletiminden doğan, her tür resim, vergi, harç ve benzeri tüm ödemelerden sorumludur.

BÖLÜM 16 UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

16.1 ŞİD'in uygulanmasından doğan;

- Kapasite rezervasyonları, iptalleri,
- Tahsisler,
- Sistem Dengelemesine Katılım Bedelleri,
- Kesinti Dengeleme Bedelleri,
- Hizmet Kesintisi Bedelleri,
- Acil Durum, Zor Gün ve Sınırlı Kapasite Günü uygulamaları

hususlarında, Taşıyıcı ve Taşıtan arasında çıkacak ihtilaflar EPDK tarafından çözüme kavuşturulur. Kurul'un, azami 30 (Otuz) gün içerisinde alacağı karar taraflar üzerinde bağlayıcıdır. Tarafların Kurul kararlarına karşı açacağı davalar ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülür.

16.2 16.1 maddesinde belirtilenler dışındaki hususlarda çıkabilecek uyuşmazlıkların çözüm prosedürü STS'de düzenlenir.

BÖLÜM 17 GİZLİLİK

17.1 Gizli Bilgi

"Gizli Bilgi" tabiri, ŞİD ve STS süresince, Taşıyıcı açısından, elde ettiği Taşıtan'a ait ticari yönden hassas bilgi ve belgeleri, Taşıtan açısından elde ettiği Taşıyıcıya veya diğer bir Taşıtan'a ait ticari yönden hassas bilgi ve belgeleri, ifade eder. Kamuya ait, kamu tarafından zaten bilinen, ŞİD gereği Taşıyıcının internet sayfasında yayımladığı, bilgiler Gizli Bilgi değildir.

17.2 İfşa

17.2.1 Gizli Bilgi,

- 1) Yapacakları denetleme ve soruşturmalar nedeniyle EPDK ve Rekabet Kurumu,
- 2) Taşıyıcı ya da Taşıtanın danışmanı,
- 3) Taşıyıcı ya da Taşıtanın mali yardımına başvurduğu veya mali yardımını aldığı banka veya mali kuruluş,
- 4) Herhangi bir yasa gereği olarak bir devlet kurum ya da kuruluşu,
- 5) Herhangi bir adli mercii

hariç olmak üzere, karşı tarafın yazılı izin olmadıkça diğer herhangi bir kişiye ifşa edilemez.

17.2.2 Taşıyıcı ya da Taşıtan, 17.2.1 bendindeki 1, 4 ve 5 numarada belirtilenler hariç olmak üzere, bir üçüncü tarafa ifşada bulunduğu, üçüncü tarafın, kendisinin izni olmadan başkalarına ifşada bulunmaması için gerekli teminatı vermesini ifşanın önkoşulu yapacaktır.

17.3 Devamlılık

İşbu Bölüm 17 hükümleri STS süresince ve daha sonraki beş yıl boyu Taşıyıcı ve Taşıtan üzerinde bağlayıcı olmaya devam edecektir.

17.4 Veri Mülkiyeti

17.4.1 İşbu Bölüm 17 hükümlerine tabi olarak, İletim Şebekesindeki muhtelif sistemlerde işlenen, kaydedilen veya muhafaza edilen herhangi bir veri Taşıyıcıya ait olacak ve Taşıyıcı iletim hizmetinin verilmesi amacıyla bu verileri uygun gördüğü şekilde kullanabilecektir.

17.4.2 Bir Taşıtan Taşıyıcıya veri sunduğunda, telif hakkı talep etmeksizin ve kısıtlamasız olarak, bu verilere ilişkin, STS ile ŞİD'in uygulanışı ve ŞİD'de belirtilen diğer amaçlarla, kullanım, kopyalama ve her türlü muamele izni verdiğini kabul eder.

17.4.3 Taşıyıcı bir veriyi Taşıtan'a iletir veya kullanımına açarsa, Taşıtanın bu verileri ŞİD'in uygulanışı amacıyla ve ŞİD'de belirtilen diğer amaçlarla, bedelsiz olarak kullanma hakkı olacaktır.

17.5 Müeyyideler

Gizlilik hükümlerine uyulmaması halinde, bunu tespit eden taraf durumu EPDK'ya bildirecektir, ayrıca karşı taraf aleyhine dava açma hakkı saklıdır.

BÖLÜM 18 FATURALAMA VE ÖDEME

18.1 Giriş

Bu ŞİD gereği Taşıyıcı ve Taşıtana ödenecek meblağlar, işbu Bölüm 18 ile uyumlu olarak faturalanacak ve ödenecektir.

18.2 İçerik

Her bir faturada şunlar belirtilecektir:

- (a) Faturayı düzenleyenin kimliği ve adresi,
- (b) Fatura muhatabının kimliği ve adresi,
- (c) Her bir fatura kalemi ve bunlar için hesaplanmış meblağ,
- (d) Fatura numarası,
- (e) Ödemenin yapılacağı adres veya banka hesap numarası.

18.3 Aylık Faturalar

Taşıyıcı Taşıtana, Dengeleme Gazı satın alınan, Hizmet Kesintisi Bedeli veya Kesinti Dengeleme Bedeli ödenecek Taşıtanlar ise Taşıyıcıya, her ayın ilk on (10) günü içinde, bir önceki Aya ait olarak gerekli detayları içeren Aylık fatura gönderecektir. Ancak, Taşıyıcı Taşıtana, Taşıtan Taşıyıcıya, faturayı ayın en geç 10'una kadar bildirecektir.

18.4 Taşıyıcının Aylık Faturaları

18.4.1 Taşıyıcı tarafından hazırlanan Aylık faturalar, aşağıdaki fatura kalemleri için Taşıtan tarafından ödenecek meblağları (uygulanacak vergilerle birlikte) gösterecektir

18.4.1.1 İletim bedeli;

- (a) İletim kapasite bedeli,
- (b) İletim hizmet bedeli,
- (c) Kapasite Aşım Ücreti

18.4.1.2 Sevkiyat kontrol bedelleri;

- (a) Sistem Dengelemesine Katılım Bedeli;

1. Günlük Dengesizlik Ücreti,

2. Düzenleme Ücreti,

- (b) Kesinti Dengeleme Bedeli

18.4.1.3 Varsa ŞİD gereği ödenmesi gereken diğer bedeller.

18.5 Taşıtanın Aylık Faturaları

Taşıyıcı, Taşıtana, her ayın en geç yedinci gününe kadar, varsa, ödeyeceği Hizmet Kesintisi Bedelini, Kesinti Dengeleme Bedelini, kendi talimatı ile o Taşıtan tarafından bir önceki Ay içinde İletim Şebekesine sokulan toplam Dengeleme Gazı Miktarını ve buna eşit olan ve kWh birimi ile gösterilen miktarı bildirecektir. Taşıtan, Hizmet Kesintisi Bedeli ve Dengeleme Gazı Miktarı için Dengeleme Gazı teklif birim fiyatı üzerinden hesaplayacağı Dengeleme Gazı bedeli için ayrı Kesinti Dengeleme Bedeli için ayrı olmak üzere, 18.3 maddesine göre hazırlayacağı iki faturayı Taşıyıcıya gönderecektir.

18.6 Ödemeler

18.6.1 Taşıtan Taşıyıcıya veya Taşıyıcı Taşıtana, Aylık faturada belirtilen toplam tutarı en geç her ayın 18. günü, bu günün resmi tatil gününe gelmesi halinde resmi tatil gününü takip eden ilk iş günü, ödeyecektir.¹⁰³

18.6.2 Taşıyıcı Taşıtana, Kesinti Dengeleme Bedeli için düzenlenen Aylık faturadaki toplam tutarı en geç her ayın 20. günü, bu günün resmi tatil gününe denk gelmesi halinde resmi tatil gününü takip eden ilk iş günü ödeyecektir.

18.6.3 ŞİD gereği yapılacak ödemeler Türk Lirası cinsinden olacak ve faturalarda gösterilen banka hesap numaralarına veya adreslere yapılacaktır.

18.6.4 ŞİD gereği ödenecek meblağlar,

- 1) herhangi bir kısıtlama, kayıt veya şarttan bağımsız ve serbest olarak;
- 2) telafi, mukabil talep veya diğer ne şekilde olursa olsun ödenmesi gereken meblağdan kesinti yapılmadan veya ödeyen kişiye bağlı bir kesinti yapılmadan ödenmelidir.

18.7 Vergiler

¹⁰³ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

18.7.1 Fatura, fatura kalemlerine ilişkin olarak faturalarda gösterilmesi gereken tüm vergileri de içerecektir.

18.7.2 İlgili yasanın (eğer varsa) gerektirdiği durumlar dışında, bu ŞİD gereği ödenecek olan meblağlar, vergiye ilişkin herhangi bir kesinti veya kısıtlama yapılmadan ödenecektir.

18.8 Faiz

18.8.1 Taşıtanın ödemesini 18.6.1 bendinde belirtilen tarihe kadar yapmaması durumunda, ödenmemiş tutar için faiz uygulanacaktır. Faiz meblağı, 18.6.1 bendinde belirtilen tarihten ödemenin yapıldığı tarihe kadar geçen süre için, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51. maddesinde geçen faiz oranı üzerinden hesaplanacaktır.

18.8.2 Taşıtanın, iyi niyete bağlı uyumsuzluk kapsamı dışında 18.6.1 bendinde belirtilen tarihten itibaren otuz (30) gün içinde ödeme yapmaması durumunda, Taşıyıcı, otuz (30) günün dolmasını müteakip, Taşıtana taniyacağı yirmi bir (21) günlük bir ihbar süresi boyunca, ŞİD ve ilgili STS kapsamındaki, tüm yükümlülüklerini askıya alabilir.

18.8.3 18.8.2 bendine uygun olarak Taşıyıcının Taşıtana tanıdığı ihbar süresi yirmi bir (21) günü aşmış olduğu halde Taşıtan tüm ödenmemiş meblağları (bu meblağlara uygulanan faizler de dahil, ancak bunlarla sınırlı değil) hala ödememişse, Taşıyıcı ilgili STS'yi derhal feshedebilir.

18.8.4 Taşıyıcının ödemesini 18.6.1 ve 18.6.2 bentlerinde belirtilen tarihe kadar yapmaması durumunda uygulanacak faiz oranı STS'de belirtilecektir.

18.9 Fatura Uyuşmazlıkları

Bir fatura meblağının hesaplanışına veya ödenip ödenemeyeceğine ilişkin herhangi bir sorun veya uyumsuzluk olması durumunda, Taşıtan Taşıyıcıya veya Taşıyıcı Taşıtana, ilgili faturanın kendisine ulaşmasını müteakip sekiz (8) gün içinde fatura meblağı üzerindeki itirazını detaylı olarak bildirecektir. Uyuşmazlık olduğu durumlarda, faturadaki uyumsuzluk konusu olmayan meblağlar işbu Bölüm 18 hükümlerine uygun olarak ödenecektir.

BÖLÜM 19 MÜCBİR SEBEP

19.1 Taşıyıcı veya Taşıtanın, ŞİD ve STS'deki yükümlülüklerini Mücbir Sebep nedeniyle tamamen veya kısmen yerine getiremez hale gelmeleri durumunda;

19.1.1 Taşıyıcı, yerine getiremediği yükümlülüklerden etkilenen Taşıtanlara durumu yazılı olarak bildirecek ve Taşıyıcının Mücbir Sebep kaynaklandığı ölçüde, yükümlülükleri askıya alınacaktır.

19.1.2 Taşıtan durumu yazılı olarak Taşıyıcıya bildirecek, Taşıyıcı durumun İletim Şebekesini tamamen veya bölgesel olarak etkileyen bir Mücbir Sebep teşkil ettiğine kanaat getirirse, uygulanabilir makul en kısa sürede, durumdan etkilenebilecek diğer Taşıtanları durumun bir Mücbir Sebep teşkil ettiği konusunda bilgilendirecek, bu Taşıtanların Mücbir Sebep kaynaklandığı ölçüde, yükümlülükleri askıya alınacaktır.

19.2 Mücbir Sebep Sayılacak Haller

19.2.1 Mücbir Sebep, olaydan etkilenen tarafın, makul ve basiretli bir tacirden beklendiği şekilde hareket etmesine karşın, elinde olmadan ortaya çıkan ve ŞİD ve ilgili STS kapsamındaki yükümlülüklerinin tamamını veya herhangi birisini yerine getirmesini imkansız kılan veya gecikmesine neden olan, herhangi bir olayı veya olaylar dizisini ifade eder.

19.2.2 19.2.1 bendinde öngörülen koşullara tabi olmak kaydı ile aşağıdaki hallerle sınırlı kalmaksızın Mücbir Sebep,

- deprem, sel, yıldırım, toprak kayması gibi tabii afetler ve salgın hastalıklar,
- savaş ve terörist eylemler,
- herhangi bir askeri merciin veya sivil hareket veya önlemleri,
- herhangi bir yasal ve idari karar ve düzenlemeler,
- yangın, patlama, sabotaj,
- arkeolojik bulgu,

- İletim Şebekesinin herhangi bir kısmını veya kısımlarını veya boru hattı güzergahındaki herhangi bir alanı veya alanları genel anlamda etkileyebilecek yapısal değişiklik veya gelişmeler durumlarını içerecektir.

19.3 Bir Mücbir Sebep durumu, Taşıyıcı veya Taşıtanın,

1) Gerekli ödemeleri yapması (paranın ödenmeyişinin tüm makul ödeme imkanlarını etkileyen Mücbir Sebep durumu veya şartından kaynaklanması durumu dışında, ki böyle bir Mücbir Sebep durumunun ortadan

kalkmasıyla Etkilenen Taraf, ek olarak, ödenmesi gereken meblağa vade tarihinden ödeme tarihine kadar geçen sürede uygulanabilecek faizi de ödeyecektir.) ve

2) ŞİD gereği herhangi bir ihbarda bulunması sorumluluğu veya yükümlülüğünü ortadan kaldırmayacaktır.

19.4 Etkilenen Tarafın yükümlülükleri,

1) Her halükarda Mücbir Sebep durumunun ortaya çıkışını müteakip yirmi bir (21) gün içinde, Mücbir Sebep durumunun ortaya çıktığı yer ve çıkış nedeni konusunda detaylı bir raporu Diğer Tarafa ulaştırmadığı, bu yirmi bir (21) gün içinde ulaştırılması mümkün olmayan ilgili bilgilerin uygun olduğu en kısa zamanda ulaştırılmasını sağlamadığı,

2) Mücbir Sebep durumunun etkilerinin üstesinden gelmek için, makul çabayı sarf ettiğini delillerle ispat edemediği,

durumda madde 19.1 gereği olarak askıya alınmayacaktır.

19.5 Mücbir Sebep İhtilafı

Diğer Taraf, Etkilenen Tarafın bildirdiği olayın, bir Mücbir Sebep olayı olmadığı itirazında bulunursa, Diğer Taraf yazılı ihbarı aldıktan sonra 10 gün içinde bu itirazını Etkilenen Tarafa yazılı olarak bildirecek ve bildirmedeği takdirde itiraz hakkından feragat etmiş sayılacaktır. Diğer Taraf, Etkilenen Tarafa yukarıda belirtildiği gibi usulünce ihbarda bulunursa taraflar, ihtilafı 30 gün içinde çözüme kavuşturacaktır. Tarafların anlaşmaya varamaması halinde, anlaşmazlık ŞİD İşletme Hükümleri 16. Bölüm gereği STS’de belirtilen uyuşmazlığın çözümü prosedürüne göre çözülecektir.

BÖLÜM 20

SORUMLULUKLAR VE TAZMİNATLAR

20.1 İş bu ŞİD’deki hiçbir düzenleme, Taşıyıcı veya Taşıtanın, veya herhangi bir çalışanın veya temsilcisinin ihmali sonucu ortaya çıkan ölüm veya kişisel yaralanmalar konusunda Taşıyıcı veya Taşıtanın sorumluluklarını sınırlamayacak veya ortadan kaldırmayacaktır.

20.2 Taşıyıcı ve Taşıtanların 20.1 maddesi kapsamında belirlenmemiş olan birbirlerine karşı diğer sorumlulukları STS’de düzenlenecektir.

BÖLÜM 21

DEĞİŞİKLİKLER¹⁰⁴

21.1 Müstakbel ve mevcut Yurt Dışı Operatörler ile yurt dışı Üçüncü Taraf Tedarikçiler hariç, Üçüncü Taraflar veya Taşıtanlar veya Taşıyıcı ŞİD’de değişiklik önerisinde bulunabilir. Taşıyıcı değişiklik taleplerini Yıl içinde, altı aylık dönemler (1 Nisan – 30 Eylül, 1 Ekim – 31 Mart) içerisinde, iki kez değerlendirmeye alacaktır.

21.1.1 Taşıyıcının EBT’de yayımlayacağı ŞİD Değişiklik Önerisi Formunun ilgili kısımları değişikliği öneren tarafından doldurularak; altı aylık dönemin ilk Ay’ının ilk 15 Gün’ünde (1-15 Nisan, 1-15 Ekim) aşağıdaki şekilde Taşıyıcıya sunulacaktır:

a) Önerilen değişiklik yazılı olacaktır;

b) Değiştirilmesi önerilen her bir bölüm/madde/bend/alt bend için ayrı form doldurulacaktır;

c) Değişikliği öneren (Taşıyıcı haricinde) önerilen değişiklik ile ilgili olarak kendi temsilcisi olacak bir kişi belirleyecektir; Taşıyıcı bu kişiyi gerekli gördüğü durumlarda istişarede bulunmak amacıyla ofisine çağırabilecektir;

d) Önerilen değişiklikte, değişikliğin yapısı ve amacı detaylı olarak belirtilecektir.

Bu bende uygun olarak sunulmayan değişiklik önerileri, Taşıyıcı tarafından değerlendirmeye alınmayacaktır.

Taşıyıcı bu bende uygun olarak sunulmuş tüm değişiklik önerilerini, kendisinin de dahil, altı aylık dönemin ikinci Ay’ı boyunca (Mayıs, Kasım) internet sayfasında yayımlar.

21.1.2 Diğer tarafların değişiklik önerileri ile ilgili görüşleri, değişiklik önerilerinin son yayım tarihine kadar aşağıdaki şekilde Taşıyıcı’ya sunulacaktır:

a) Görüşler yazılı olacaktır;

b) Her bir değişiklik önerisi için ayrı görüş bildirilecektir.

Bu bende uygun olarak sunulmayan görüşler, Taşıyıcı tarafından değerlendirmeye alınmayacaktır.

¹⁰⁴ Bu bölüm 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Taşıyıcı alınan görüşler neticesi değişiklik önerilerini değerlendirerek ŞİD’de yapılmasını uygun gördüğü değişiklikleri veya önerilen değişiklikler ile ilgili değerlendirmesini ve İlgili Mevzuat nedeni ile yapılması gereken değişiklikleri, altı aylık dönemin dördüncü Ay’ının ilk Gün’üne kadar (1 Temmuz, 1 Ocak) EPDK’ya bildirecektir. Taşıyıcının EPDK’ya yapacağı başvuru ve bildirimlerde ilgili değişiklik önerisi ile birlikte diğer tarafların buna ilişkin görüşleri (ŞİD Değişiklik Önerisi Formu’nun doldurulmuş şekli) de yer alacaktır.

21.2 EPDK, Doğal Gaz Piyasası İletim Şebekesi İşleyiş Yönetmeliği doğrultusunda ŞİD’de değişiklik yapabilir.

21.3 Bu Bölüm 21 kapsamında ŞİD’de değişiklik önerisinde bulunabilecek taraflardan herhangi birisi, ŞİD’de acil olarak yapılmasının gerekli olduğuna inandığı değişiklik önerilerini, Madde 21.1’de belirlenen süreç dışında da EPDK’ya sunabilir.¹⁰⁵

BÖLÜM 22 YAZIŞMA VE TEBLİĞLER

22.1 Doğal Gaz iletimine ilişkin olarak bu ŞİD altında gerekli görülen tüm tebligatlar ki buna hiçbir sınırlama olmadan TMB, TMDB, onay bildirimleri, Programlar, İlk Tahsisat ve Son Tahsisat dahil tahsisatlar, kapasite devirleri, Günlük Dengesizlikler, Kesinti/Kısıntı/Arttırma Talimatları, Zor Günler ve Sınırlı Kapasite Günleri dahildir, EBT yoluyla yapılacak, veya EBT’nin işlevsel olmadığı Taşıyıcı tarafından açıklanması durumunda bu ihbarlar Bölüm 22.2 ile uyumlu olarak yapılacaktır.

22.2 Bu ŞİD altında gerekli görülen diğer tüm ihbarlar, aksi açıkça belirtilmedikçe, faksla veya Taşıyıcının zaman zaman belirleyeceği ve Taşıtanlara bildireceği diğer yollarla yapılacaktır.

22.3 EBT yoluyla veya EBT kullanılarak yayımlanan ihbarlar dışındaki ihbarlar, Taşıyıcı için aşağıda belirtilen adresine, Taşıtan için STS’de belirtilen adresine gönderilecektir.

Bu ihbarlar ancak okunaklı bir şekilde ele geçtiği zaman ulaşılmış sayılacaktır.

BOTAŞ Doğal Gaz İşletmeleri Bölge Müdürlüğü¹⁰⁶
Eskişehir Yolu 23. Km
Ankara/TÜRKİYE

BÖLÜM 23 GEÇİCİ HÜKÜMLER

23.1 BOTAŞ, Kanununun geçici 2. maddesi gereği piyasa faaliyetlerine göre yatay bütünleşmiş tüzel kişiliğe uygun olarak yeniden yapılandırılana kadar;

23.1.1 Her Gaz Yılı öncesinde yapılacak kapasite tahsislerinde, işbu ŞİD’in yürürlüğe girme tarihinden önce hükümetler arası anlaşmalar doğrultusunda yapılmış olan “Al Ya Da Öde” esaslı Doğal Gaz ithalat anlaşması bulunan BOTAŞ ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu’nun Geçici 2. Maddesi gereği BOTAŞ tarafından, mevcut doğal gaz alım veya satış sözleşmelerinin kısmi veya bütün olarak tüm hak ve yükümlülükleri ile birlikte devredilmesi için, yapılan ihaleler neticesinde ihaleyi kazanan tüzel kişiler için, söz konusu anlaşmalarda taahhüde bağlanmış olan yıllık asgari alımlar için ilgili Giriş Noktalarında bir Rezerve Kapasite göz önüne alınacaktır.¹⁰⁷

23.1.2 BOTAŞ, Doğal Gaz ithalat/toptan satış/ihracat faaliyetlerini yürüten ünitelerinin iletim faaliyetini sürdüren ünitesi için herhangi bir Taşıtan olduğunu kabul eder. Bu kapsamda, BOTAŞ’ın Doğal Gaz ithalat / toptan satış / ihracat faaliyetlerini yürüten üniteleri, STS imzalanması, Teslim Sözleşmesi imzalanması, Taşıtanın Taşıyıcıya Taşıyıcının Taşıtanına karşı olan mali yükümlülükleri ve uyuşmazlıklar ile ilgili hükümleri hariç, ŞİD hükümlerine tabidir. BOTAŞ, ŞİD kapsamında diğer Taşıtanlar için uygulayacağı tüm bedellerin aynısını kendi toptan satış/ithalat/ihracat faaliyetleri için de uygulayacaktır.¹⁰⁸

¹⁰⁵ Bu madde 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁰⁶ Bu ibare 10.12.2009 tarih 27428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03.12.2009 tarih 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁰⁷ Bu bent 25.10.2008 tarih 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17.10.2008 tarih 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁰⁸ 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

23.1.3 Sistem Dengeleme¹⁰⁹

Aşağıda belirtilen özel hususlar, ŞİD’de yer alan hususlarla birlikte ele alınacak ve çelişen durumlarda işbu Bölüm 23’te belirtilenler geçerli olacaktır.

23.1.3.1 Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazı ve/veya Dengeleme Gazı için özel sözleşmeler yapmayacak, bu amaçla BOTAS’ın Doğal Gaz ithalat / ihracat / toptan satış üniteleri tarafından İletim Şebekesi’ne sokulan Doğal Gazı kullanacaktır.

23.1.3.2 Taşıyıcı Ay içinde bazı Günlerde Taşıtanların DGF çarpanı olarak belirlenmiş olan Günlük Dengesizliklerinin kümülatifini değerlendirerek, bu kümülatif dengesizlikleri en alt seviyeye getirmek amacıyla, Taşıtanların TMB’lerini ve/veya Programlarını revize ettirme hakkına sahip olacaktır.

23.1.3.3 Taşıyıcı Dahili Kullanım Gazı ihtiyacı için Gün içinde sistem gereksinimleri doğrultusunda hareket edecektir. Dahili Kullanım Gazı ile ilgili Günlük Çekiş Miktarları Taşıma Miktarı Bildirimi sürecinde Taşıyıcı tarafından talep edildiği üzere kullanılacak olmakla birlikte, buna ilişkin nihai Miktar Taşıyıcı tarafından Gün sonunda belirlenecektir.

23.1.3.4 Sadece Günlük Dengesizlik Ücretlerinin hesabında kullanılmak üzere;

(a) Taşıyıcı G+5 saat 16:00’da her bir Taşıtan’ın Son Tahsisat Miktarları ile birlikte Son Tahsisatın yapıldığı Güne ilişkin her bir Taşıtan’a ait toplam giriş ve toplam çekiş Miktarlarını da EBT’de yayımlar. Taşıtanlar, G+5 saat 16:00 ile G+6 saat 15:00 arasındaki sürede toplam çekiş Miktarlarına ilişkin olarak kendi aralarında anlaşarak üzerinde anlaştıkları Miktarları Taşıyıcıya bildirirler. Üzerinde anlaşmaya varılan Miktarlar: (i) etkilenen tüm Taşıtanların bunu yazılı olarak Taşıyıcıya bildirmesi, (ii) söz konusu Taşıtanların Son Tahsise ilişkin Günde İletim Şebekesine girilen ve İletim Şebekesinden çekilen toplam giriş ve toplam çıkış Miktarlarında değişiklik olmaması, (iii) diğer hiçbir Taşıtanın sonuçtan olumsuz etkilenmemesi koşuluyla Taşıyıcı tarafından kabul edilecektir. Bu şekilde Taşıtanların aralarında anlaşmayla belirledikleri Miktarların Üçüncü Taraflar üzerinde yaratabileceği bir olumsuzluk, menfaat çelişkisi tamamen ilgili Taşıtanları bağliyor olacak, Taşıyıcının bundan zarar görmesi engellenecektir.

(b) Yukarıdaki 23.1.3.4(a) alt bendine göre üzerinde anlaşmaya varılan Miktarlar ya da bu alt bent uygulanmamış ise Taşıyıcının G+5 saat 16:00 da ilan ettiği Miktarlar, G+6 saat 16:00 da Taşıyıcı tarafından EBT de yayımlanır ve Günlük Dengesizlik Ücretlerinin hesaplanmasında dikkate alınır.

23.1.3.5 Taşıyıcı bir önceki ayın son gününe kadar, her bir Tedarikçinin bir sonraki aya ilişkin Dengeleme Gazı teklif fiyatını EBT üzerinden yayımlar.

23.2 ŞİD’de Taşıyıcının internet sayfasında duyurulacağı ve yayımlanacağı belirtilen bilgi ve dokümanlar, ŞİD’in yürürlüğe girmesinden sonra 2 ay içinde BOTAS’ın internet sayfasında yayımlanacaktır.

23.3 Taşıyıcı EBT’yi 31/12/2004 tarihine kadar kuracaktır. Bu tarihe kadar, ŞİD’de EBT yoluyla yapılması öngörülen bildirimler ve duyurular ile EBT’de yayımlanması öngörülen bilgiler için duruma göre 22.2 maddesi uygulanacak veya Taşıyıcının internet sayfası kullanılacaktır.

EK – 1

DOĞAL GAZ KALİTE ŞARTNAMESİ¹¹⁰

Kimyasal Kompozisyon (Mol Yüzdesi Olarak)

Metan	(C1) Min. % 82
Etan	(C2) Maks. % 12
Propan	(C3) Maks. % 4
Bütan	(C4) Maks. % 2,5
Pentan ve Diğer Ağır Karbonlar	(C5+) Maks. % 1
Karbondioksit	(CO2) Maks. % 3
Oksijen	(O2) Maks % 0,5
Azot	(N2) Maks. % 5,8
Kükürt	
Hidrojen Sülfür	(H2S) Maks. 5,35 mg/m3
Merkaptan Kükürt	Maks. 16,07 mg/m3
Toplam Kükürt	Maks. 115,50 mg/m3

¹⁰⁹ Bu bent 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹¹⁰ Doğal Gaz Kalite Şartnamesi, 28.11.2007 tarih 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22.11.2007 tarih 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Üst Isıl Değer	
Maksimum	10427 Kcal/m ³
Minimum	8100 Kcal/m ³
Wobbe Sayısı	
Maksimum	13000 KCal/m ³
Minimum	10465 KCal/m ³
Su iğlenme Noktası	Maksimum 0oC (Yaz Dönemi), -5oC (diğer dönemler) (44 Barg'a dek)
Hidrokarbon iğlenme Noktası	Maksimum 0 C (67.5 Barg'a dek)
m ³ : 15o C ve 1,01325 Bar mutlak basınçtaki 1 (bir) m ³ gazın hacmine tekabül eder.	